ΕΒΔΟΜΑΔΑ #541 //// 17/05/20 //// www.freesunday.gr //// freesundaygr freesundaygr @freesundaygr

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ //ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

FREE SUNDAY

ΧΑΛΑΡΩΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΜΕ ΑΓΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΔΙΑ

- ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΛΙΕΣ, ΤΟΥΡΙΣΜΟ
- ΜΕΓΑΛΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΟΥΣ, ΕΣΤΙΑΣΗ, ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
- ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΔΥΣΚΟΛΗ Η ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

σελ. 12-13, 15-18, 21, 24

Αλ. Μαλλιάς
«Ο Ερντογάν ταυτίζει το παρόν και το μέλλον της Τουρκίας με το δικό του»

σελ. 8-9

Γ. Κύρτσος
Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία: Η τριάδα που κρίνει το μέλλον της Ευρωζώνης

σελ. 4-7

Γ. Κωνσταντινίδης
«Η διαχείριση της επανεκκίνησης της οικονομίας από την κυβέρνηση θα κρίνει την πορεία του ανταγωνισμού ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ»

σελ. 10-11

ΘΕΜΑΤΑ

04-07 // ΑΝΑΛΥΣΗ Γ. ΚΥΡΤΣΟΣ Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία: Η τριάδα που θα κρίνει το μέλλον της Ευρωζώνης
08-09 // ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΛ. ΜΑΛΛΙΑΣ «Ο Ερντογάν ταυτίζει το παρόν και το μέλλον της Τουρκίας με το δικό του»
10-11 // ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ «Δεν είναι η κατάλληλη στιγμή για να προβλέψουμε την πορεία του ανταγωνισμού ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ»
12-13 // ΑΝΑΛΥΣΗ Γ. ΚΥΡΤΣΟΣ Ευρωμαραθώνιος με τη νέα οικονομική κρίση
14 // ΑΠΟΨΗ Δ. ΓΑΛΛΗΣ Ανισορροπίες…
15 // ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Ν. ΝΥΦΟΥΔΗΣ «Θέλουμε να ανοίξουμε όπως κλείσαμε»
16 // ΡΕΠΟΡΤΑΖ Οδικός χάρτης για τον τουρισμό
17 // ΡΕΠΟΡΤΑΖ Άρση περιορισμών στις μετακινήσεις
18 // ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Τα τρία σενάρια για οικονομία και ανεργία με κορονοϊό
20 // ΚΟΣΜΟΣ Ακριβό διαζύγιο την εποχή του κορονοϊού
21 // ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Νοσούν ξανά οικοδομή και ακίνητα
22-23 // TWITTER Ντέρμπι Πίστης-Επιστήμης
24 // ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Τεράστιο σοκ από τον τουρισμό
26 // ΥΓΕΙΑ Παγκόσμιος πόλεμος για το εμβόλιο
28 // ΔΙΑΤΡΟΦΗ Εύκολες και υγιεινές επιλογές για σνακ στο γραφείο
29 // ΥΓΕΙΑ Καρδιακή ανεπάρκεια και κορονοϊός

SPORTS

32 // ΣΤΟΙΧΗΜΑ Έγκυρες προτάσεις από το Betarades.gr

FREE TIME

33 // CALENDAR Πολιτιστικά δρώμενα… από το σπίτι
34 // CELEBRITIES Στιγμιότυπα από τον κόσμο των διασήμων
35 // ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ Γ. ΜΥΖΑΛΗΣ «Γράφω όποτε πνίγομαι από αυτά που μου συμβαίνουν»
36-37 // BOOKS Μικροί και μεγάλοι διαβάζουμε
38 // BEAUTY Καταπολεμήστε την κυτταρίτιδα
39 // COOK FILES Μαργαρίτα λεμονιού με κοτόπουλο

ΕΒΔΟΜΑΔΑ 541η
17//05//20

FREE SUNDAY

FREE SUNDAY
ΕΚΔΟΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΥΡΤΣΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΥΡΤΣΟΣ
kyrtsos@freesunday.gr
210-6754430

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ Eurokinissi

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
dianomi@freesunday.gr,
210-7230545

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 6, ΑΘΗΝΑ
Τ.Κ. 10559
ΤΗΛ: 210-6754430,
FAX: 210-6729238

ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ IRIS ΑΕΒΕ
Διανέμεται Δωρεάν
www.freesunday.gr

*ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή κατά παράφραση, ή διασκευή απόδοσης του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσεως ή άλλον, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμοι 238/ 1970, 4301/1979, Ν. 100/1975, ΝΔ 3565/1956 και 4254, 1962 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου.

ΟΠΑΠ
Ζήσε το παιχνίδι

Επιστρέφουμε ΥΠΕΥΘΥΝΑ

Τα καταστήματα του ΟΠΑΠ σας περιμένουν ξανά με:

ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ
καταστημάτων

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ
μηχανών

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ
είσοδος στα καταστήματα, τηρώντας τις απαραίτητες αποστάσεις και τον μέγιστο αριθμό εισερχόμενων πελατών

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
εργαζομένων

ΠΛΗΡΩΜΗ
με κάρτες

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ: ΕΕΕΠ – Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ.
Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΘΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ - ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: 1114

ΠΑΙΞΕ ΥΠΕΥΘΥΝΑ

ΜΕ ΕΝΑ ΚΛΙΚ ΣΤΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ
www.kyrtsos.gr George Kyrtsos - Γιώργος Κύρτσος @GiorgosKyrtsos

ΙΤΑΛΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ, ΓΑΛΛΙΑ: Η ΤΡΙΑΔΑ ΠΟΥ ΘΑ ΚΡΙΝΕΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

Πολύ δύσκολη η συνεννόηση με Γερμανία, «βόρειους».

ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ ΤΗΣ ΝΔ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ

Η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία έχουν τη δεύτερη, την τρίτη και την τέταρτη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης. Συνολικά έχουν τεράστια επιρροή στις εξελίξεις, άλλοτε θετική και άλλοτε αρνητική.

Αν και δεν μπορούν να θεωρηθούν ενταγμένες στο λεγόμενο «μπλοκ του Νότου», προκαλούν με τα προβλήματα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους μια «αμυντική» αντίδραση της Γερμανίας και του λεγόμενου «Βορρά», που δυσκολεύει τη συνεννόηση στην Ευρωζώνη και στην Ε.Ε. και κάνει πιο δύσκολη την έξοδο από την κρίση.

Η απειλή του κορονοϊού

Ο κορονοϊός χτύπησε ιδιαίτερα σκληρά και τις τρεις εξαιρετικά σημαντικές χώρες της Ευρωζώνης. Αυτό επηρεάζει άμεσα την οικονομική κατάσταση και την προοπτική τους και μπορεί να έχει κοινωνικές και πολιτικές επιπτώσεις. Το άθροισμα των θανάτων από κορονοϊό σε Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία έχει αφήσει πίσω του το φράγμα των 80.000 και συγκρίνεται με τους θανάτους στις ΗΠΑ. Ο αριθμός των κρουσμάτων κινείται γύρω στις 700.000 για τις τρεις χώρες μαζί, ενώ στις ΗΠΑ είναι διπλάσιος, γεγονός που προετοιμάζει για μια δύσκολη συνέχεια.

Σε ό,τι αφορά, πάντως, τους θανάτους από τον κορονοϊό, η κατάσταση στις τρεις χώρες είναι χειρότερη απ' ό,τι στις ΗΠΑ, γιατί όλες μαζί έχουν έναν πληθυσμό της τάξης του 40% των ΗΠΑ.

Η σύγκριση της κατάστασης σε Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία με την κατάσταση στη Γερμανία είναι σε όφελος της τελευταίας, στην οποία οι θάνατοι, προς το παρόν, δεν ξεπερνούν τους 8.000.

Η κατάσταση στην Ελλάδα είναι περίπου ευδυλλιακή συγκρινόμενη με όσα συμβαίνουν στη Γαλλία, στην Ιταλία και στην Ισπανία.

Η Ιταλία πλήρωσε ακριβά το γεγονός ότι άργησε να πάρει τα αναγκαία περιοριστικά μέτρα, δίνοντας προτεραιότητα στη συνέχιση της λειτουργίας της οικονομίας, ιδιαίτερα στο βόρειο τμήμα της χώρας, που είναι το πιο αναπτυγμένο. Τελικά, όχι μόνο δεν μπόρεσε να προστατεύσει την οικονομία αλλά η διάδοση του κορονοϊού επέβαλε το «κλείσιμο» της οικονομίας με απότομο τρόπο.

Η Ισπανία επιβαρύνθηκε εξαιτίας του ανταγωνισμού των κομμάτων σε ένα σύνθετο πολιτικό περιβάλλον. Μέχρι το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου τα κομματικά επιτελεία οργάνωναν μαζικές εκδηλώσεις για να περάσουν τα μηνύματά τους.

Στη Γαλλία η κατάσταση είναι κάπως καλύτερη απ' ό,τι στην Ιταλία και στην Ισπανία, αλλά στο ζήτημα της προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κορονοϊό οι επιδόσεις της είναι πιο κοντά σε εκείνες της Ιταλίας και της Ισπανίας απ' ό,τι στης Γερμανίας.

Εξαιτίας του πλήγματος που δέχτηκαν από την πανδημία, οι τρεις χώρες ξεκινούν την προσπάθεια αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης σε δύσκολες συνθήκες και με μέτρια ψυχολογία.

Οικονομική επιδείνωση

Η εαρινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την οικονομία της Ε.Ε. των «27» έχει τον χαρακτηριστικό τίτλο «Μια βαθιά και άνιση ύφεση, μια αβέβαιη ανάκαμψη». Οι ειδικοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τονίζουν ότι «είναι πλέον ξεκάθαρο ότι η Ε.Ε. έχει μπει στη βαθύτερη οικονομική ύφεση στην ιστορία της».

Συνοψίζουν την οικονομική προοπτική ως εξής: «Το οικονομικό αποτέλεσμα πρόκειται να καταρρεύσει το α΄ μισό του 2020, με τη μεγαλύτερη συρρίκνωση να πραγματοποιείται το β΄ τρίμηνο. Στη συνέχεια, η οικονομία θα αρχίσει να ανεβαίνει, υποθέτοντας ότι: α) τα περιοριστικά μέτρα θα αρθούν σταδιακά, β) μετά τη χαλάρωση των μέτρων η πανδημία θα παραμείνει υπό έλεγχο και γ) τα πρωτοφανή νομισματικά και δημοσιονομικά μέτρα που εφαρμόζονται από τα κράτη-μέλη και την Ε.Ε. θα είναι αποτελεσματικά για να περιορίσουν τον άμεσο οικονομικό αντίκτυπο της κρίσης, αλλά και για να περιορίσουν τη μόνιμη ζημιά στην οικονομία».

Η εαρινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημοσιεύτηκε στις αρχές Μαΐου και από τότε οι προγνώσεις έχουν γίνει ακόμη πιο αρνητικές. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) προειδοποιεί ταυτόχρονα ότι οι απώλειες για τη διεθνή οικονομία θα είναι μεγαλύτερες και πως υπάρχουν σοβαροί κίνδυνοι από μια πρόωρη χαλάρωση των μέτρων. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και η Επιτροπή προειδοποιούν από την πλευρά τους ότι αν υπάρξει δεύτερο κύμα κορονοϊού η πτώση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) στην Ευρωζώνη μπορεί να φτάσει και το 12%.

Για το σύνολο της Ευρωζώνης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ότι η ανάπτυξη 1,2% που παρατηρήθηκε το 2019 θα δώσει τη θέση της σε πτώση του ΑΕΠ κατά 7,7% το 2020, ενώ θα υπάρξει δυναμική αύξηση του ΑΕΠ 6,3% το 2021. Στα τέλη του 2021 η οικονομία της Ευρωζώνης θα είναι σε κατώτερο επίπεδο απ' ό,τι στα τέλη του 2019.

Η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία θα έχουν, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τις χειρότερες επιδόσεις μετά την Ελλάδα.

Στην Ελλάδα θα περάσουμε από ανάπτυξη 1,9% το 2019 σε πτώση του ΑΕΠ κατά 9,7% το 2020 και σε ανάπτυξη 7,9% το 2021.

Στην Ιταλία, η οποία είχε αύξηση του ΑΕΠ μόλις 0,3% το 2019, θα ακολουθήσει πτώση 9,5% του ΑΕΠ το 2020 και αύξησή του 6,5% το 2021. Η Ιταλία θα έχει αθροιστικά τις μεγαλύτερες απώλειες, της τάξης των 3 μονάδων του ΑΕΠ, στη διάρκεια της επόμενης διετίας. Στις αρχές του 2022 η οικονομία της θα είναι αρκετά κάτω από τα επίπεδα του 2019, παρά το γεγονός ότι μαζί με την Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που δεν μπόρεσε να καλύψει τις απώλειες του ΑΕΠ από την προηγούμενη κρίση, προτού ξεσπάσει η νέα, που οφείλεται στον κορονοϊό.

Η Ισπανία θα περάσει από ανάπτυξη 2% το 2019 σε πτώση του ΑΕΠ 9,4% το 2020 και σε ρυθμό ανάπτυξης 7% το 2021.

Η Γαλλία, που είχε αύξηση του ΑΕΠ 1,3% το 2019 –περιορισμένη εξαιτίας των απεργιακών κινητοποιήσεων για το ασφαλιστικό το β΄ εξάμηνο του έτους–, θα έχει πτώση του ΑΕΠ 8,2% το 2020 και αύξησή του 7,4% το 2021.

Η προοπτική της δεύτερης, της τρίτης και της τέταρτης οικονομίας της Ευρωζώνης για την επόμενη διετία είναι συγκρίσιμη με εκείνη της Ελλάδας, που παραμένει ο αδύναμος κρίκος της Ευρωζώνης. Ιταλία, Ισπανία και Γαλλία θα τα πάνε χειρότερα από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης και της Ε.Ε. και ακόμη χειρότερα σε σχέση με τη Γερμανία, η οποία θα περάσει από οριακή ανάπτυξη 0,6% το 2019 σε πτώση 6,5% του ΑΕΠ το 2020 και σε αύξησή του κατά 5,9% το 2021.

Έχουμε, λοιπόν, μια γενική εικόνα αδυναμίας για τις τρεις εξαιρετικά σημαντικές οικονομίες της Ευρωζώνης. Θα κινηθούν κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης και της Ε.Ε., θα μείνουν ακόμη πιο πίσω σε σχέση με τη Γερμανία, ενώ η Ε.Ε. στο σύνολό της προβλέπεται να πάει χειρότερα από τις ΗΠΑ, που θα περάσουν από ανάπτυξη 2,3% το 2019 σε πτώση 6,5% του ΑΕΠ το 2020 και σε αύξησή του 4,9% το 2021.

Η κρίση του κορονοϊού είναι κι αυτή στα μέτρα της οικονομίας της Κίνας, η οποία άλλωστε είναι πολύ μπροστά από τις ΗΠΑ και την Ε.Ε. στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Η Κίνα προβλέπεται να περάσει από ανάπτυξη 6,1% το 2019 σε ανάπτυξη μόλις 1% το 2020 και σε εξαιρετικά δυναμική ανάπτυξη 7,8% το 2021.

Ισπανία, Ιταλία και Γαλλία είναι σε χειρότερη κατάσταση από τις ΗΠΑ σε σχέση με την πανδημία.

Οι εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν μπορούν να θεωρηθούν ακριβείς, επειδή στηρίζονται σε συγκεκριμένες υποθέσεις και η κατάσταση σε σχέση με την πανδημία είναι ρευστή και απρόβλεπτη. Πρέπει όμως να τους δώσουμε σημασία, γιατί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένας θεσμός με συνολική εικόνα για την ευρωπαϊκή οικονομία, ενώ παρακολουθεί συστηματικά τις εξελίξεις σε κάθε χώρα-μέλος ξεχωριστά.

Σημασία έχει η γενική εικόνα σε ό,τι αφορά τη σύγκριση των επιδόσεων, ποιοι δηλαδή είναι πιθανό να πάνε κάπως χειρότερα και ποιοι κάπως καλύτερα.

Κοινά χαρακτηριστικά

Οι οικονομίες της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Γαλλίας έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά που εξηγούν τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, αλλά και ιδιαιτερότητες.

Στα κοινά χαρακτηριστικά τους πρέπει να συμπεριλάβουμε τη μεγάλη εξάρτηση από τον τουρισμό και τις σχετικές υπηρεσίες, μια αρκετά δύσκολη δημοσιονομική κατάσταση, ένα χρέος που υπερβαίνει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, υψηλές δημόσιες δαπάνες, ιδιαίτερα σε ορισμένους τομείς, όπως το ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό. Και η αγορά εργασίας είναι αρκετά προβληματική, ιδιαίτερα στην Ισπανία και στον Νότο της Ιταλίας.

Η Ιταλία είχε δημοσιονομικό έλλειμμα μόλις 1,6% το 2019, σχεδιασμένο να αποτρέψει την παραπέρα αύξηση του δημόσιου χρέους, που είναι στο 134,8% του ΑΕΠ, το δεύτερο υψηλότερο στην Ευρωζώνη μετά της Ελλάδας. Το δημοσιονομικό έλλειμμα, όμως, προβλέπεται να φτάσει στο 11,1% του ΑΕΠ το 2020, εκτοξεύοντας το χρέος του ιταλικού Δημοσίου στο 158,9% του ΑΕΠ. Η αύξηση του ιταλικού χρέους κατά 25 μονάδες μέσα σε έναν χρόνο είναι πολύ σοβαρή εξέλιξη για το σύνολο της Ευρωζώνης, εφόσον το δημόσιο χρέος είναι τεράστιο σε απόλυτους αριθμούς και πλησιάζει τα 2,5 τριο. ευρώ.

Η Ισπανία θα περάσει από έλλειμμα 2,8% του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 10,1% του ΑΕΠ το 2020, που θα υποχωρήσει σε 6,7% του ΑΕΠ το 2021. Το δημόσιο χρέος της αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 20 μονάδες, από 95,5% του ΑΕΠ σε 115,6% του ΑΕΠ.

Ανάλογη πορεία θα ακολουθήσει η Γαλλία. Το δημοσιονομικό έλλειμμά της ήταν 3% το 2019, θα αυξηθεί σε 9,9% του ΑΕΠ το 2020, ενώ προβλέπεται να υποχωρήσει σε 4% του ΑΕΠ το 2021. Και της Γαλλίας το δημόσιο χρέος θα αυξηθεί κατά περίπου 20 μονάδες μέσα σε έναν χρόνο, από 96,1% του ΑΕΠ σε 116,5% του ΑΕΠ.

Ο δημοσιονομικός εκτροχιασμός των τριών εξαιρετικά σημαντικών οικονομιών της Ευρωζώνης εξηγεί και την προσωρινή κατάργηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας στην Ευρωζώνη. Όταν οι τρεις από τις τέσσερις σημαντικότερες οικονομίες δεν μπορούν να προσαρμοστούν, είναι αναπόφευκτη η τροποποίηση του γενικού πλαισίου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δημοσιονομικές επιδόσεις της Ελλάδας, η οποία βέβαια κινείται σε πολύ χαμηλότερο οικονομικό επίπεδο, θα είναι πολύ καλύτερες απ' ό,τι των τριών χωρών. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Επιτροπής, η Ελλάδα θα περάσει από πλεόνασμα 1,5% του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 6,4% του ΑΕΠ το 2020, το οποίο θα περιοριστεί σε 2,1% του ΑΕΠ το 2021. Αδύνατο σημείο μας το δημόσιο χρέος, το οποίο μέσα σε έναν χρόνο θα κερδίσει περίπου 20 μονάδες, για να ανέβει από το 176,6% του ΑΕΠ στο 196,4% του ΑΕΠ.

Η δημοσιονομική υπεροχή της Γερμανίας επιβεβαιώνεται στις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Θα περάσει από πλεόνασμα 1,4% το 2019 σε έλλειμμα 7% του ΑΕΠ το 2020, το οποίο θα περιοριστεί σε έλλειμμα 1,5% το 2021. Το δημόσιο χρέος της Γερμανίας θα αυξηθεί από 59,8% του ΑΕΠ το 2019 –λίγο κάτω από το όριο του 60% του ΑΕΠ που προβλέπει η ΟΝΕ– σε 75,6% του ΑΕΠ το 2020.

Και στο θέμα του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους Ιταλία, Ισπανία και Γαλλία μπαίνουν, εξαιτίας του κορονοϊού, σε μια επικίνδυνη περιοχή, με δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξης του 10% του ΑΕΠ και τριψήφιο χρέος σαν ποσοστό επί του ΑΕΠ. Προς το παρόν βρισκόμαστε σε περίοδο εξαιρετικά χαμηλών επιτοκίων που επιτρέπουν την εξυπηρέτηση του σημαντικού δημόσιου χρέους των τριών χωρών χωρίς μεγάλη δημοσιονομική επιβάρυνση. Αυτό όμως μπορεί να αλλάξει, με αποτέλεσμα να βρεθούν σε εξαιρετικά δύσκολη θέση.

Η δεύτερη, η τρίτη και η τέταρτη οικονομία της Ευρωζώνης έχουν μπροστά τους ένα εφιαλτικό 2020 με βάση τις προγνώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Την εικόνα επιβαρύνει η προοπτική αύξησης της ανεργίας. Στην Ισπανία, η οποία ταλαιπωρείται από διαχρονικά υψηλά ποσοστά ανεργίας, η ανεργία θα αυξηθεί από 14,1% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2019 σε 18,9% το 2020, για να υποχωρήσει στο 17% το 2021. Η καμπύλη της ανεργίας της μοιάζει εντυπωσιακά με τη δική μας.

Στην Ιταλία η ανεργία θα αυξηθεί από 10% το 2019 σε 11,8% το 2020, για να υποχωρήσει στο 10,7% το 2021. Την κατάσταση περιπλέκουν η διαφορά μεταξύ Βορρά και Νότου της χώρας, η μεγάλη παράλληλη οικονομία και η οικονομική περιθωριοποίηση μεγάλου αριθμού πολιτών.

Στη Γαλλία το ποσοστό ανεργίας θα αυξηθεί από 8,5% το 2019 σε 10,1% το 2020, για να υποχωρήσει οριακά στο 9,7% το 2021.

Το γερμανικό πλεονέκτημα επιβεβαιώνεται με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ανεργία 3,2% το 2019, που θα αυξηθεί σε μόλις 4% το 2020, για να υποχωρήσει στο 3,5% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2021.

Ιταλικές ιδιαιτερότητες

Η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισημαίνει ενδιαφέρουσες ιδιαιτερότητες για την οικονομία καθεμιάς από τις τρεις χώρες.

Σε ό,τι αφορά την Ιταλία, σημειώνει ότι είναι σημαντικό το ρίσκο για μια επίδοση που θα είναι χειρότερη από την προβλεπόμενη, επειδή η οικονομία δέχεται διάφορες πιέσεις.

Υπογραμμίζει ότι τα βοηθήματα που έχει αποφασίσει η κυβέρνηση συνασπισμού δεν θα καλύψουν ένα μεγάλο μέρος των εργαζομένων, εφόσον η εποχική εργασία έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις, ενώ πολλοί κινούνται στην παράλληλη οικονομία ή έχουν απογοητευτεί και έχουν αποσυρθεί από την αγορά εργασίας.

Οι ειδικοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προειδοποιούν για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η ιταλική οικονομία με τον ακόλουθο τρόπο: «Το υψηλό και αυξανόμενο δημόσιο χρέος και μια πιθανή αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων του τραπεζικού τομέα μπορεί να επηρεάσουν τις χρηματοδοτικές συνθήκες. Η αλλαγή στη συμπεριφορά των καταναλωτών, που μπορεί για προληπτικούς λόγους να αυξήσουν τις αποταμιεύσεις τους, και μια παρατεταμένη κάμψη στην αγορά εργασίας μπορεί να ρίξουν κι άλλο την εγχώρια ζήτηση, να προκαλέσουν βλάβη στον οικονομικό ιστό της Ιταλίας, περιορίζοντας την προοπτική ανάπτυξης και δημιουργώντας προβλήματα στην αναμενόμενη ανάκαμψη».

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προειδοποιεί για μεγάλη πτώση των εσόδων του Δημοσίου: «Τα δημόσια έσοδα πρόκειται να μειωθούν σημαντικά εξαιτίας της πτώσης στην οικονομική δραστηριότητα. Η μεγαλύτερη μείωση αναμένεται στα έσοδα από τη φορολογία των επιχειρήσεων εξαιτίας της πτώσης των κερδών τους. Το μικρότερο μισθολογικό κόστος θα προκαλέσει μείωση στις εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση και μικρότερη απόδοση του φόρου εισοδήματος, ενώ τα έσοδα από τους έμμεσους φόρους θα αντανακλούν την πτώση στην ιδιωτική κατανάλωση».

Ισπανική υποχώρηση

Οι ειδικοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κάνουν ενδιαφέρουσες επισημάνσεις για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ισπανικής οικονομίας.

Προβλέπουν μεγάλη κάμψη στον τουρισμό και στις δραστηριότητες που συνδέονται με αυτόν, όπως είναι η εστίαση, οι ξενοδοχειακές και άλλες υπηρεσίες και οι συγκοινωνίες. Η μεγάλη πτώση θα είναι χαρακτηριστικό και του λιανικού εμπορίου.

Εκτιμούν ότι ο δευτερογενής τομέας θα επιστρέψει σε κάποιου είδους κανονικότητα πριν από τον τουρισμό και τις υπηρεσίες, υπολογίζουν όμως ότι θα υπάρξει μεγάλη πτώση των επενδύσεων, της τάξης του 20,7%, το 2020, που θα ακολουθηθεί από αύξηση 10,3% το 2021. Σημειώνεται ότι οι επενδύσεις αναλογούσαν το 2019 στην Ισπανία στο 19,4% του ΑΕΠ, αρκετά κοντά στον μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Το 2019 παρατηρήθηκε αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος στην Ισπανία, για πρώτη φορά από το 2012. Το έλλειμμα αυξήθηκε από το 2,5% στο 2,8% του ΑΕΠ –κοντά στο όριο του 3% του ΑΕΠ της ΟΝΕ– εξαιτίας των αλλεπάλληλων εκλογικών αναμετρήσεων και της προσπάθειας σχηματισμού κυβέρνησης συνασπισμού Σοσιαλιστών-Podemos με την άμεση ή έμμεση στήριξη των αυτονομιστών της Καταλονίας.

Η δημοσιονομική χαλάρωση προηγήθηκε της κρίσης του κορονοϊού κι αυτό παίζει σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης της Ισπανίας.

Προβλέπεται, τέλος, σημαντική μείωση στην ιδιωτική κατανάλωση εξαιτίας της ψυχολογίας της κρίσης, η οποία θα ξεπεράσει την πτώση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, με αποτέλε-

Οι Γερμανοί Χριστιανοδημοκράτες και Σοσιαλδημοκράτες δεν θέλουν να διευκολύνουν τον Σαλβίνι και τους Podemos.

σμα να υπάρξει σοβαρή αύξηση στην αποταμίευση.

Ο Γάλλος ασθενής

Οι προγνώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι μέτριες έως αρνητικές και για τη γαλλική οικονομία, η οποία είναι η δεύτερη σημαντικότερη στην Ευρωζώνη μετά τη γερμανική.

Όπως παρατηρούν οι ειδικοί της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2019 ήταν μια δύσκολη χρονιά για τη γαλλική οικονομία, κυρίως εξαιτίας των απεργιακών κινητοποιήσεων που πραγματοποιήθηκαν το δ΄ τρίμηνο του χρόνου κατά της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης της κυβέρνησης.

Ο ρυθμός ανάπτυξης έπεσε από 1,7% το 2018 στο 1,3% το 2019 και η οικονομική δραστηριότητα έδειχνε τάσεις ανάκαμψης τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο, καθώς σταμάτησαν οι κινητοποιήσεις και η κυβέρνηση έβαλε στο «ψυγείο» την ασφαλιστική μεταρρύθμιση.

Κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή: «Οι δείκτες οικονομικού κλίματος κατέρρευσαν τον Μάρτιο, ύστερα από την επιβολή περιοριστικών μέτρων για τον έλεγχο του κορονοϊού. Οι έρευνες δείχνουν ότι ειδικά οι υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της λιανικής, επηρεάστηκαν πολύ. Οι συνέπειες του ξεσπάσματος του κορονοϊού αναμένεται να εμφανιστούν στα στοιχεία του α΄ τριμήνου, αλλά θα είναι ακόμη πιο σημαντικές το β΄ τρίμηνο, εξαιτίας της παράτασης της περιόδου του εγκλεισμού.

»Οι συνέπειες για ορισμένους τομείς μπορεί να είναι μακροπρόθεσμες, ειδικά στην εστίαση, στις ξενοδοχειακές υπηρεσίες, στην ψυχαγωγία, στις μεταφορές και στον ευρύτερο τομέα του τουρισμού».

Στην εαρινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επισημαίνεται ότι θα υπάρξει ανάλογη εξέλιξη με την Ισπανία, δηλαδή η πτώση στην ιδιωτική κατανάλωση θα είναι μεγαλύτερη από τη μείωση της αγοραστικής δύναμης, με αποτέλεσμα να υπάρξει σημαντική αύξηση στις αποταμιεύσεις των νοικοκυριών το 2020.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνοψίζει τις γενικότερες δυσκολίες της γαλλικής οικονομίας με τον ακόλουθο τρόπο: «Τα δημοσιονομικά μέτρα θα πρέπει να απαλύνουν τις δυσκολίες σε ό,τι αφορά τη ρευστότητα των επιχειρήσεων και να βοηθήσουν την ανάκαμψη. Παρ' όλα αυτά, η ανάκαμψη σε επενδύσεις εξοπλισμού θα αντιμετωπίσει δυσκολίες εξαιτίας ενός παρατεταμένου σοκ στη ζήτηση σε τομείς όπως είναι ο συγκοινωνιακός εξοπλισμός. Προσαρμοσμένες σε μια εξωτερική ζήτηση που πέφτει, οι εξαγωγές αναμένεται να βυθιστούν το 2020, ειδικά σε τομείς που έχουν σχέση με τον τουρισμό. [...] η σε γενικές γραμμές ουδέτερη συμβολή του ισοζυγίου εξαγωγών στην αύξηση του ΑΕΠ το 2020 αναμένεται να επιδεινωθεί το 2021».

Επισημαίνεται ότι υπάρχει σοβαρό ρίσκο τα πράγματα να πάνε χειρότερα από τις εκτιμήσεις εξαιτίας πιθανών εξελίξεων στην παγκόσμια οικονομία και της αρνητικής επίδρασης σε τομείς που έχουν σχέση με τον τουρισμό.

Τέλος, ως αποτέλεσμα της κρίσης του κορονοϊού εγκαταλείπεται προσωρινά η προσπάθεια να περιοριστούν οι δημόσιες δαπάνες, οι οποίες στη Γαλλία κινούνται σε επίπεδα-ρεκόρ, σαν ποσοστό επί του ΑΕΠ. Οι δημόσιες δαπάνες προβλέπεται να αυξηθούν το 2020 κατά 7 μονάδες και να φτάσουν σε ένα εντυπωσιακό 62,5% του ΑΕΠ, που δίνει άλλη διάσταση στο δημοσιονομικό πρόβλημα της Γαλλίας.

Πολιτική αβεβαιότητα

Η κρίση του κορονοϊού χτυπάει ιδιαίτερα σκληρά τις οικονομίες της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Γαλλίας, δηλαδή τις τρεις από τις τέσσερις μεγαλύτερες της Ευρωζώνης. Δημιουργείται έτσι ένας οικονομικός χώρος με μέτριες επιδόσεις και σοβαρά προβλήματα, ενώ υπάρχουν και πολιτικοί παράγοντες που ενισχύουν τους δισταγμούς των Γερμανών και των «βορείων» για μια παρέμβαση σε ευρωπαϊκό επίπεδο που θα διευκόλυνε τις τρεις σημαντικές οικονομίες της Ευρωζώνης.

Τα καλά πολιτικά νέα για την Ιταλία είναι ότι ξεφουσκώνει με εντυπωσιακό ρυθμό η Λέγκα του Σαλβίνι, που έχει ακροδεξιά, αντιευρωπαϊκά χαρακτηριστικά. Από το 34,3% που πήρε στις εκλογές του περασμένου Μαΐου έχει πέσει σε ένα δημοσκοπικό 24,5%, με τάσεις παραπέρα μείωσης.

Η κοινή γνώμη δεν εκτιμά σε συνθήκες κορονοϊού τις πολιτικές υπερβολές του Σαλβίνι, ενώ η Λέγκα πληρώνει ακριβά το γεγονός ότι ο κορονοϊός θερίζει στη Λομβαρδία, μια εξαιρετικά αναπτυγμένη βόρεια περιφέρεια της Ιταλίας, η οποία ελέγχεται πολιτικά από τη Λέγκα. Στο πλαίσιο της ιταλικής αποκέντρωσης, την ευθύνη για το σύστημα υγείας την έχει η περιφέρεια. Οι κακές επιδόσεις της Λομβαρδίας –στην οποία αναλογούν οι μισοί θάνατοι που έχουν καταγραφεί στην Ιταλία– χρεώνονται πολιτικά στη Λέγκα.

Σε μεγάλη δημοσκοπική πτώση βρίσκεται και το Κίνημα Πέντε Αστέρων, το οποίο έχει περάσει από τον αντιευρωπαϊσμό σε μια πιο εποικοδομητική στάση, με αποτέλεσμα να έχει χάσει πάνω από τη μισή του δύναμη και να γράφει δημοσκοπικά ποσοστά της τάξης του 15%. Η σημαντικότερη δύναμη του κυβερνητικού συνασπισμού είναι το Δημοκρατικό Κόμμα της κεντροαριστεράς, με δημοσκοπικό ποσοστό της τάξης του 22%. Σε ανοδική φάση βρίσκεται ένα σκληρό έως ακροδεξιό κόμμα, τα Αδέλφια της Ιταλίας, που καταγράφει ποσοστά της τάξης του 12% και συμπληρώνει την προσπάθεια της Λέγκας. Οι κυβερνητικές δυνάμεις, το Δημοκρατικό Κόμμα και το Κίνημα Πέντε Αστέρων, είναι δημοσκοπικά συγκρίσιμες με το άθροισμα της Λέγκας και του κόμματος Αδέλφια της Ιταλίας, γεγονός που κάνει τον Μπερλουσκόνι, ηγέτη του κεντροδεξιού Forza Italia, να επιδιώκει ρόλο ρυθμιστή. Όμως, με δημοσκοπικά ποσοστά κατώτερα του 6% και ηλικία γύρω στα 85, ο πρώην πρωθυπουργός δεν μπορεί να ελπίζει σε πολλά.

Η ιταλική κοινή γνώμη εμφανίζεται βαθύτατα δυσαρεστημένη με τη στάση των Βρυξελλών και του Βερολίνου στην αντιμετώπιση της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης στην Ιταλία εξαιτίας του κορονοϊού. Η συντριπτική πλειονότητα των Ιταλών θεωρεί ότι δεν υπήρξε σοβαρή ευρωπαϊκή στήριξη για την αντιμετώπιση των δυσκολιών. Το κρίσιμο ερώτημα είναι εάν η δικαιολογημένη δυσαρέσκεια των Ιταλών θα οδηγήσει στην ενίσχυση των σκληρών δεξιών έως ακροδεξιών αντιευρωπαϊκών δυνάμεων ή στην ενίσχυση των κυβερνητικών δυνάμεων, που διαφωνούν με τις επιλογές της Ε.Ε. αλλά επιμένουν ευρωπαϊκά.

Βασικό πλεονέκτημα των τελευταίων είναι η ολοένα αυξανόμενη δημοτικότητα του πρωθυπουργού Κόντε, που έχει βέβαια την υποστήριξη των δύο κυβερνητικών κομμάτων, χωρίς να ανήκει σε αυτά.

Οι πολιτικές δυνάμεις στην Ιταλία βλέπουν τα τελευταία χρόνια τα ποσοστά τους να πολλαπλασιάζονται και να διαιρούνται ανάλογα με τη συγκυρία. Αυτή η πολιτική αβεβαιότητα ενισχύει τους δισταγμούς των Ευρωπαίων που θα μπορούσαν να στηρίξουν την ιταλική οικονομία. Διστάζουν να αναλάβουν ένα πολιτικό ρίσκο στο εσωτερικό των χωρών τους παίρνοντας μια πρωτοβουλία που τελικά θα μπορούσε να ωφελήσει έναν μελλοντικό κυβερνητικό συνασπισμό Λέγκας και κόμματος Αδέλφια της Ιταλίας.

Ακριβώς αντίστροφο πολιτικό υπολογισμό κάνουν στην περίπτωση της Ισπανίας. Στην Ισπανία χρειάστηκαν αλλεπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις για να υπάρξει κυβέρνηση συνασπισμού Σοσιαλιστών και Podemos, ενός κόμματος με χαρακτηριστικά ΣΥΡΙΖΑ. Οι Σοσιαλιστές πήραν στις εκλογές του Νοεμβρίου 2019 28%, ενώ οι Podemos και οι αριστεροί σύμμαχοί τους περιορίστηκαν στο 12,8%. Μπόρεσαν όμως να σχηματίσουν κυβέρνηση αξιοποιώντας την υποχώρηση του άλλοτε πανίσχυρου κεντροδεξιού Λαϊκού Κόμματος στο 20,8%. Το Λαϊκό Κόμμα βλέπει τα ποσοστά του να υποχωρούν σε όφελος του ακροδεξιού Vox, που πήρε 15,1% στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές, ενώ οι φιλελεύθεροι Ciudadanos (Πολίτες), που φιλοδοξούσαν να συμπληρώσουν την πολιτική προσπάθεια του Λαϊκού Κόμματος, έπεσαν στις εκλογές του Νοεμβρίου από το 15,9% που είχαν πάρει στις εκλογές του Απριλίου 2019 σε μόλις 6,8%. Μέσα από αυτό το μπερδεμένο πολιτικό σκηνικό αναδείχθηκε ο κυβερνητικός συνασπισμός Σοσιαλιστών-Podemos, ο οποίος στρί-

Όσο χειρότερα πηγαίνουν οι τρεις χώρες, τόσο μειώνεται ο ευρωπαϊκός ζήλος της Γερμανίας και των «βορείων».

ζεται στην υποστήριξη ή έστω στην ανοχή αυτονομιστικών κομμάτων της Καταλονίας.

Οι Podemos υποχρεώνουν κάθε τόσο τους Σοσιαλιστές σε παροχές και αύξηση των δημοσίων δαπανών για να δικαιολογήσουν στην εκλογική τους βάση τη συνεργασία με την κεντροαριστερά, που μέχρι τον Νοέμβριο θεωρούσαν θανάσιμο πολιτικό αντίπαλο. Οι συνέπειες της υπερβολικής αύξησης των δημοσίων δαπανών είχαν αρχίσει να φαίνονται στο έλλειμμα και στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της ισπανικής οικονομίας πριν από την κρίση του κορονοϊού.

Προφανώς οι Γερμανοί Χριστιανοδημοκράτες και Σοσιαλδημοκράτες που βρίσκονται στην εξουσία και τα κυβερνητικά κόμματα των βόρειων χωρών δεν καίγονται από επιθυμία να πάρουν αποφάσεις που θα τους εκθέσουν στην κριτική των κομμάτων της αντιπολίτευσης στις χώρες τους και θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενδεχόμενες υπερβολές των Podemos.

Πιο σταθερή είναι η πολιτική κατάσταση στη Γαλλία. Στις προεδρικές εκλογές θα έχουμε, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, επανάληψη της μονομαχίας του 2017, μεταξύ Μακρόν και Λεπέν. Το Μάιο του 2017 ο Μακρόν είχε επικρατήσει με άνεση της Λεπέν στον δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών, με 66,1% έναντι 33,9%.

Η κατάσταση είχε αλλάξει στις αρχές του 2020 εξαιτίας της μεγάλης λαϊκής δυσαρέσκειας με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση και την ασφαλιστική-συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, που τελικά εγκαταλείφθηκε. Τα ποσοστά που έδιναν οι δημοσκοπήσεις ήταν της τάξης του 55% για τον Μακρόν και του 45% για τη Λεπέν, η οποία έκανε ό,τι μπορούσε για να εκμεταλλευτεί τη λαϊκή δυσαρέσκεια με τον Μακρόν και την κυβέρνηση και να αλλάξει την ακροδεξιά εικόνα που είχε το κόμμα της Συναγερμός για τη Δημοκρατία. Όπως είχε δηλώσει τον περασμένο Ιανουάριο: «Ο Εμανουέλ Μακρόν είναι ο τελευταίος σπασμός του παλαιού συστήματος. Μας τον παρουσίασαν σαν ανανεωτή και κοιτάξτε τι συμβαίνει. Η Γαλλία είναι βυθισμένη στη βία εδώ και 14 μήνες. Μας είπε το 2017 "εγώ ή το χάος" κι έχουμε χάος χωρίς διακοπή απ' όταν ανέλαβε την εξουσία».

Η Λεπέν ενίσχυσε τη θέση της και προβάλλοντας την πολιτική της σε θέματα μετανάστευσης, ασκώντας κριτική στην παγκοσμιοποίηση, επισημαίνοντας τις αδυναμίες και τα προβλήματα της Ε.Ε. και καταγγέλλοντας τον ισλαμισμό.

Προ κορονοϊού ο Μακρόν είχε θετικές γνώμες της τάξης του 33% και αρνητικές της τάξης του 67%. Η συσπείρωση που προκάλεσε η κρίση και οι πρωτοβουλίες που πήρε ωφέλησαν το ηγετικό του προφίλ και έφτασε να έχει θετικές γνώμες της τάξης του 50%. Από τα τέλη του Απριλίου, όμως, τα ποσοστά του έχουν υποχωρήσει στο 40%, καθώς οι Γάλλοι αντιλαμβάνονται ότι η κρίση του κορονοϊού έχει συνέχεια και περνάει στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση.

Το πολιτικό πλεονέκτημα εξακολουθεί να ανήκει στον Μακρόν, αλλά δεν μπορεί να γίνει ασφαλής πρόγνωση για τις πολιτικές εξελίξεις μέχρι τις προεδρικές του 2022. Η χρονική παράταση της πανδημίας, η εκδήλωση ενός δεύτερου κύματος το φθινόπωρο και τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που συνδέονται με αυτήν μπορεί να επηρεάσουν καταλυτικά τις εξελίξεις.

Στην αντίληψη των Γερμανών και των «βορείων» η Γαλλία είναι μια πιο ασφαλής χώρα από πολιτική άποψη σε σχέση με την Ιταλία και την Ισπανία, εξακολουθεί όμως να υπάρχει ένα μεγάλο ερωτηματικό σε σχέση με τις δυνατότητες της Λεπέν.

Σκληρή άμυνα

Με την Ιταλία, την Ισπανία και τη Γαλλία να μένουν ακόμη πιο πίσω σε σχέση με τη Γερμανία και τις αναπτυγμένες βόρειες χώρες της Ε.Ε. εξαιτίας της κρίσης του κορονοϊού, περιορίζεται ακόμη περισσότερο ο ευρωπαϊκός ζήλος των τελευταίων.

Καταλήγουν στο συμπέρασμα, ανεξάρτητα από πολιτική τοποθέτηση, ότι δεν αξίζει να αναλάβουν πρόσθετες ευρωπαϊκές δεσμεύσεις που θα μπορούσαν τελικά να τους δημιουργήσουν οικονομικά και πολιτικά προβλήματα χωρίς να βελτιώσουν αισθητά την κατάσταση και την προοπτική της οικονομίας των τριών εξαιρετικά σημαντικών χωρών της Ευρωζώνης.

Παίζουν, λοιπόν, άμυνα σε όλα τα ευρωπαϊκά θέματα, με αποτέλεσμα να γίνεται ακόμη πιο δύσκολη η κοινή έξοδος των ευρωπαϊκών οικονομιών από την κρίση.

Οι μεγάλες ανάγκες της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Γαλλίας περιορίζουν τις δυνατότητες ευρωπαϊκής αλληλεγγύης προς την Ελλάδα.

Πρώτον, αρνούνται να δεχτούν οποιαδήποτε αύξηση στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, εφαρμόζοντας βρετανική λογική συνεχούς περιορισμού του σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες, για να μην υπάρξει οποιαδήποτε αύξηση στην καθαρή συνεισφορά τους.

Το εκπληκτικό είναι ότι ο ευρωπαϊκός προϋπολογισμός σε ό,τι αφορά την επταετία 2021-2027 είναι «παγωμένος» στο 1% του ΑΕΠ των 27 κρατών-μελών παρά το γεγονός ότι έχει μεσολαβήσει η κρίση του κορονοϊού, που έχει οδηγήσει σε τεράστια αύξηση των δημοσίων δαπανών κάθε κράτους ξεχωριστά.

Λένε επίσης «όχι» ακόμη και στη μερική αμοιβαιοποίηση του χρέους με την έκδοση ευρωομολόγου ή έστω κορονοομολόγου. Αρνούνται να μοιραστούν το σχετικό οικονομικό ρίσκο με Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, που τάσσονται υπέρ της έκδοσης ευρωομολόγου, με το σκεπτικό ότι μπορεί να καθυστερήσει την ανάκαμψη της δικής τους οικονομίας.

Ακόμη και στο υπό δημιουργία Ταμείο Ανάκαμψης εμφανίζονται άκαμπτοι. Δεν θέλουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να βγει στις διεθνείς αγορές για μεγάλα ποσά αξιοποιώντας τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό και θέλουν η όποια βοήθεια δοθεί να έχει χαρακτήρα χαμηλότοκων δανείων και όχι δωρεάν χρηματοδότησης με τη μορφή που επιδιώκει και η ελληνική κυβέρνηση, για να μπει ένα φρένο στην υπερχρέωση του ελληνικού Δημοσίου.

Η απογοήτευση των Ιταλών με Βρυξέλλες, Βερολίνο μπορεί να φέρει πολιτικές εξελίξεις.

Και στο θέμα της πολιτικής της ποσοτικής χαλάρωσης που εφαρμόζει η ΕΚΤ η Γερμανία και οι «βόρειοι» εκφράζουν με διάφορους τρόπους επιφυλάξεις, με την έννοια ότι θεωρούν ότι υπάρχει νομισματική χρηματοδότηση των δημοσιονομικά αδύναμων ή και ασυνεπών. Η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Καρλσρούης που κρίνει υπερβολικό το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ στη μορφή που εφαρμόζεται από το 2014 ενισχύει την επιχειρηματολογία τους υπέρ μιας λιγότερο παρεμβατικής ΕΚΤ. Το αξιοσημείωτο είναι ότι η ΕΚΤ από την περίοδο του Ντράγκι βρίσκεται κάθε τόσο στην ανάγκη να καλύπτει βασικές ελλείψεις στην οικονομική και δημοσιονομική πολιτική που εφαρμόζεται στην Ευρωζώνη και έχει καταλήξει να δέχεται κριτική από αυτούς που τελικά της επιβάλλουν, με τους δικούς τους δισταγμούς και αντιρρήσεις, αυτές τις μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις.

Από τη στιγμή που υποβαθμίζονται οικονομικά χώρες με μεγάλο ειδικό βάρος στην Ευρωζώνη, όπως είναι η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία, δημιουργείται εκ των πραγμάτων ένας οικονομικός διχασμός που δυσκολεύει ακόμη περισσότερο τη συνεννόηση και την εφαρμογή κοινής πολιτικής για την έξοδο από την κρίση.

Η Ελλάδα πληρώνει ακριβά αυτή την εξέλιξη. Εναρμονίζει τις κινήσεις της με εκείνες της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Ισπανίας, χωρίς να υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες να περάσει η πολιτική που υποστηρίζει. Ταυτόχρονα, οι πολύ μεγάλες απαιτήσεις των τριών σημαντικών οικονομιών της Ευρωζώνης προκειμένου να σταθεροποιήσουν και στη συνέχεια να βελτιώσουν την κατάστασή τους περιορίζουν τη δυνατότητα ανοιγμάτων υπέρ της Ελλάδας από τη Γερμανία και τους «βόρειους». Η πατρίδα μας έχει βέβαια μεγαλύτερα προβλήματα από την Ιταλία, την Ισπανία και κυρίως τη Γαλλία, και χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης. Επειδή όμως έχει μικρά οικονομικά μεγέθη, θα μπορούσε να επωφεληθεί πιο εύκολα από κάποια ανοίγματα των οικονομικά ισχυρών της Ε.Ε., τα οποία όμως γίνονται πολύ δύσκολα υπό την πίεση που ασκούν τα μεγάλα μεγέθη της Ιταλίας, της Ισπανίας και της Γαλλίας.

«Ο Ερντογάν ταυτίζει το παρόν και το μέλλον της Τουρκίας με το δικό του»

ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΜΑΤΗ

Την εκτίμηση ότι ο Πρόεδρος της Τουρκίας θα συνεχίσει να αναζητά τη σύγκρουση με την Ελλάδα σε Έβρο και Αιγαίο, αποσκοπώντας στη δημιουργία και κατοχύρωση των τετελεσμένων, εκφράζει στη συνέντευξή του στην F.S. ο πρέσβης επί τιμή Αλέξανδρος Μαλλιάς.

Ο κ. Μαλλιάς αποδίδει την κίνηση στον Έβρο σε παρερμηνεία της επί μακρόν τακτικής του κατευνασμού, η οποία οδήγησε την Άγκυρα σε εσφαλμένη εκτίμηση, δηλαδή την υποτίμηση της Ελλάδας, και προτείνει την υποστήριξη των ελληνικών επιχειρημάτων που εδράζονται στο διεθνές δίκαιο με την ενίσχυση της αποτρεπτικής στρατιωτικής ισχύος.

Η πανδημία υποχωρεί στην Ευρώπη, αλλά ο Πρόεδρος Ερντογάν προχωρά σε τετραήμερη απαγόρευση κυκλοφορίας. Είναι παραδοχή αποτυχίας στη διαχείριση του κορονοϊού;

Η Τουρκία είναι μια χώρα με προβληματική και ατελή δημοκρατία. Διοικείται κατά τρόπο απολυταρχικό από τον Πρόεδρο κ. Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Βασικό μέλημά του είναι να ανανεώνει την παραμονή του στην εξουσία. Άρα το παρόν και το μέλλον της Τουρκίας ταυτίζεται πλέον απόλυτα με το δικό του. Οι πληροφορίες που εκτιμώ ότι υπάρχουν κάνουν λόγο για καθυστερημένη και ελλειπτική αντίδραση της κυβέρνησης της Τουρκίας στην αντιμετώπιση της πανδημίας. Όταν η γενική πεποίθηση είναι ότι αποκρύπτεται η αλήθεια και η πραγματικότητα, τότε καθείς δικαιούται να πιστεύει ότι οι επίσημοι αριθμοί των θυμάτων που δημοσιοποιούνται σαφώς υπολείπονται των πραγματικών. Η πανδημία του κορονοϊού έχει σοβαρά πλήξει και τις ένοπλες δυνάμεις της Τουρκίας. Μόνο τυχαίο δεν είναι το γεγονός ότι ένα από τα πρώτα μέτρα που ελήφθησαν στην Άγκυρα ήταν η απαγόρευση δημοσιοποίησης στοιχείων για τα θύματα και τις συνέπειες του ιού στο στράτευμα. Η τουρκική ηγεσία, κυρίως έναντι της Ελλάδος, πράττει παν το δυνατό προκειμένου να δείξει ότι διατηρεί αλώβητη την πολιτική επίδειξης και επιβολής της ισχύος, συντηρώντας καθημερινά με στρατιωτικές επιχειρήσεις τις εδαφικές της αμφισβητήσεις, τα σύνορα και την ελληνική κυριαρχία.

> *Η πτώση της τιμής του αργού πετρελαίου, σε συνδυασμό και με την τρομακτική κρίση της πανδημίας στην παγκόσμια αγορά, βάζει φρένο στην υλοποίηση σχεδίων για την εξερεύνηση και αξιοποίηση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων.*

Ποιες είναι οι βάσεις της αξιολόγησης;

Ενδιαφέρον έχει να αξιολογηθούν τα στοιχεία για τις επιπτώσεις της πανδημίας στις ναυτικές βάσεις Αδραμυτίου, Σμύρνης και Μερσίνας. Επίσης, σε μεγάλες στρατοπεδικές εγκαταστάσεις της στρατοφυλακής και των ειδικών δυνάμεων. Αν ο Πρόεδρος Ερντογάν συγκρίνει την πολιτική και τα αποτελέσματα της ελληνικής κυβέρνησης και τις αποφάσεις του πρωθυπουργού κ. Κυριάκου Μητσοτάκη με τις δικές του, αναμφίβολα δεν θα είναι ευτυχής. Όμως, επαναλαμβάνω, στην Τουρκία η αυθαιρεσία και η αλαζονεία της εξουσίας είναι σε θέση να αποκρύπτουν την αλήθεια. Ειδικά δε σε σχέση με την πανδημία του κορονοϊού.

Εξακολουθούν τα κοιτάσματα στην Ανατολική Μεσόγειο να αποτελούν οικονομικό μέγεθος παρά τη μεγάλη πτώση στις τιμές του πετρελαίου;

Η πτώση της τιμής του αργού πετρελαίου, σε συνδυασμό και με την τρομακτική κρίση της πανδημίας στην παγκόσμια αγορά, βάζει φρένο στην υλοποίηση σχεδίων για την εξερεύνηση και αξιοποίηση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο και ασφαλώς η Ανατολική Μεσόγειος δεν μπορεί να αποτελέσει εξαίρεση. Δεν είμαι σίγουρος πόσο θα κρατήσει. Θα εξαρτηθεί από τις δυσοίωνες συνθήκες που επικρατούν στην παγκόσμια οικονομία και ανάπτυξη. Όμως, ακόμη κι αν ξαναπάρει μπρος, εκτιμώ ότι οι μεγάλες εταιρείες, που βλέπουν τα έσοδα τους να κατρακυλούν, θα προτιμήσουν να δραστηριοποιούνται σε περιοχές όπου υπάρχει η δυνατότητα άμεσης, χωρίς περιπλοκές και εμπόδια εξόρυξης και εμπορίας.

Πόσο επηρεάζει η υποχώρηση της τουρκικής οικονομίας τη διαχειριστική ευχέρεια του Τούρκου Προέδρου; Λεφτά υπάρχουν για να ασκεί την πολιτική των παρεμβάσεων σε Λιβύη, Συρία και Μεσόγειο; Απειλεί τη σταθερότητα στην Τουρκία η οικονομία;

Η λογική την οποία υπαινίσσεται η ερώτησή σας δεν κυριαρχεί στο σκεπτικό του Προέδρου της Τουρκίας. Θα συνεχίσει αναζητώντας τη σύ-

γκρουση με την Ελλάδα σε Έβρο και Αιγαίο, αποσκοπώντας στη δημιουργία και κατοχύρωση των τετελεσμένων. Εκτιμώ επίσης ότι αμείωτη θα είναι η στρατιωτική και πολιτική εμπλοκή της Τουρκίας στη Λιβύη. Για την Άγκυρα και τον Πρόεδρο Ερντογάν, οι δύο συμφωνίες που υπέγραψε με την κυβέρνηση της Τρίπολης συνιστούν ιστορικό επίτευγμα. Επιτρέπουν, όπως εκτιμούν, στην Τουρκία μετά πολλούς αιώνες να εμφανίζεται στη Μεσόγειο ως μεγάλη ναυτική δύναμη. Η διάσταση αυτή ας μη μας διαφεύγει. Σε ό,τι αφορά τη Συρία, εκτιμώ ότι θα περιοριστεί για κάποιο χρονικό διάστημα σε διαχειριστική πολιτική. Το μεγάλο βάρος θα πέσει στη Λιβύη και στη λεγόμενη Ανατολική Μεσόγειο. Αυτό είναι άλλωστε η στρατηγική επιλογή και το πολιτικο-στρατιωτικό θέατρο επιχειρήσεων που επιτρέπει στην Τουρκία να αμφισβητεί έμπρακτα την κυριαρχία της Ελλάδος και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Ε.Ε. στήριξε την Ελλάδα, όμως απέδωσε στον ίδιο τον Πρόεδρο Ερντογάν τη σύλληψη της ιδέας για την επιχείρηση προώθησης των μεταναστών στον Έβρο;

Σωστά. Η ευρωπαϊκή πολιτική, και ιδίως η γερμανική, έδωσε στην Τουρκία τη δυνατότητα μέσω του μεταναστευτικού-προσφυγικού να καθορίζει και να εκβιάζει τους όρους του παιχνιδιού. Παρά την αντίδραση των εταίρων μας,

Παρά την αντίδραση των εταίρων μας, δεν θεωρώ ότι έγινε σε όλους αντιληπτό ότι αν έπεφταν τα σύνορα της Ελλάδος κατά την εισβολή του Μαρτίου κανείς δεν θα τους σταματούσε.

δεν θεωρώ ότι έγινε σε όλους αντιληπτό ότι αν έπεφταν τα σύνορα της Ελλάδος κατά την εισβολή του Μαρτίου κανείς δεν θα τους σταματούσε. Η αποφασιστικότητα, οι επιχειρησιακές και οι οργανωτικές δυνατότητες και αποτρεπτικές ικανότητες της Ελλάδος, σε συνδυασμό με την ομοψυχία και την ισχυρή βούληση που αναδείχθηκαν στον Έβρο κυρίως, αλλά και στα νερά του Αιγαίου, κατίσχυσαν των απειλών και της αλαζονείας του κ. Ερντογάν. Η παρερμηνεία της επί μακρόν τακτικής του κατευνασμού οδήγησε την Άγκυρα σε εσφαλμένη εκτίμηση. Μας υποτίμησε. Η αποφασιστικότητα, η αποτελεσματικότητα και η πάνδημη εσωτερική στήριξη της στάσης μας στον Έβρο και στο Αιγαίο ενδυναμώνουν την αντίληψη για το επίπεδο των αποτρεπτικών δυνατοτήτων της Ελλάδος. Επιβάλλουν στην ηγεσία της εξ Ανατολών γείτονος να αναλογιστεί ότι πρέπει εκ νέου να υπολογίσει το τεράστιο κόστος μιας στρατιωτικής επιχείρησης. Αυτό είναι το μεγαλύτερο όφελος της δικής μας στάσης και συμπεριφοράς στον Έβρο, αλλά και πρόσφατα στο Αιγαίο. Τονώθηκε η αυτοπεποίθηση στις δικές μας δυνατότητες.

Η στάση μας αυτή πρέπει να αποτελεί τον οδηγό, το δόγμα της πολιτικής μας. Τόσο στον Έβρο όσο και στο Αιγαίο. Να μην ερμηνευτεί ως μια φωτεινή εξαίρεση.

Δηλαδή δεν φτάνει η επίκληση του διεθνούς δικαίου ως πυλώνα των ελληνικών θέσεων…

Διαχρονικά ισχυριζόμαστε ότι η ισχύς των θέσεών μας απορρέει από το διεθνές δίκαιο και για τον λόγο αυτόν συνεχώς το προτάσσουμε στο πλαίσιο εξασφάλισης της μεγαλύτερης δυνατής «εξωτερικής νομιμοποίησης». Η θέση μας αυτή αμφισβητήθηκε εντούτοις από ορισμένους εκτός –δυστυχώς και εντός– συνόρων πρόσφατα, κατά τη διάρκεια της ασύμμετρης επίθεσης που δεχτήκαμε στα σύνορά μας στον Έβρο. Τα κίνητρά τους έχουν μεν σημασία, μεγαλύτερη σημασία όμως έχουν οι επικοινωνιακές επιπτώσεις. Καταλήγω στη διαπίστωση ότι καλή μεν είναι η επίκληση του δικαίου, αποτελεσματικότερη όμως είναι η δύναμη. Άλλωστε η ισχύς αποτελεί καταλύτη για την κατίσχυση και επιβολή του δικαίου. Όσο μεγαλύτερη είναι η αποφασιστικότητα και η αποτελεσματικότητά μας, τόσο μεγαλύτερη είναι η αξιοπιστία της αποτροπής και το μήνυμα της ισχύος. Η Τουρκία πάντοτε προβάλλει τη δική της εκδοχή του «δικαίου» και την επιβάλλει/υποστηρίζει με τη στρατιωτική της ισχύ. Στην Ελλάδα μια αξιόλογη κατηγορία ακαδημαϊκών με κάθε τρόπο επιχειρηματολογούν κατά της κατά το δίκαιο –το δικό μας ισχυρό όπλο– ανάληψης των επιβαλλομένων πρωτοβουλιών της Ελλάδος για να προωθήσει το δικό της εθνικό συμφέρον. Η τόλμη, το σθένος και η άξια ηγεσία αποτελούν αναγκαίους και απαραίτητους πυλώνες του εθνικού μας σχεδιασμού και στρατηγικής και ταυτόχρονα πολλαπλασιαστές ισχύος. Η ηγεσία πρόσφατα άντλησε δύναμη από τη στάση των δυνάμεών μας στον Έβρο. Ταυτόχρονα, όσοι ήταν στην πρώτη γραμμή αισθάνθηκαν δικαιωμένοι από την υποδειγματική στάση της πολιτικής ηγεσίας της χώρας και τη συντριπτική πλειοψηφία της κοινής γνώμης. Η «εσωτερική νομιμοποίηση» εξασφαλίστηκε άμεσα και με προφανή μαζικότητα. Υπήρξαν ελάχιστες και περιθωριακές παραφωνίες και κακοφωνίες. Το σύνθημά τους ήταν «μετά θα λογαριαστούμε».

Γιάννης Κωνσταντινίδης,
αν. καθηγητής Πολιτικής Συμπεριφοράς στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

«Δεν είναι η κατάλληλη στιγμή για να προβλέψουμε την πορεία του ανταγωνισμού ΝΔ-ΣΥΡΙΖΑ»

ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΜΑΤΗ

Ο μέσος ψηφοφόρος δεν αναζητά τεκμηρίωση από την αντιπολίτευση για τις καλύτερες μέρες που εκείνη σίγουρα υπόσχεται, του αρκεί να καταψηφίσει την κυβέρνηση που του χάλασε τις προηγούμενες μέρες.

Την άποψη ότι τις επόμενες εκλογές θα τις επηρεάσει περισσότερο η οικονομία και λιγότερο η ιδεολογία εκφράζει ο αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Γιάννης Κωνσταντινίδης.

Ο κ. Κωνσταντινίδης, το γνωστικό αντικείμενο του οποίου είναι η Πολιτική Συμπεριφορά και η Μεθοδολογία Πολιτικής Έρευνας, επισημαίνει ότι τουλάχιστον σε πρώτο χρόνο όλες οι κυβερνήσεις επωφελούνται από την εκδήλωση μιας κρίσης, διευκρινίζει όμως ότι, οποτεδήποτε μετά το άνοιγμα της οικονομίας κι αν γίνουν εκλογές, στα κριτήρια της κοινής γνώμης θα προστεθούν και οι εκτιμήσεις τους για τα μέτρα που η κυβέρνηση έλαβε για τις επιχειρήσεις, τους μισθωτούς, τους καταναλωτές, τους δανειολήπτες.

Σε ό,τι αφορά τη ΝΔ, χαρακτηρίζει αναμενόμενο το ότι η επιστροφή της στα «μεγάλα νούμερα» θα αυξήσει την αγωνία της να κρατήσει υπό την ομπρέλα της όλους τους ψηφοφόρους και τα στελέχη της, από το φιλελεύθερο κέντρο έως την υπερσυντηρητική Δεξιά, ενώ αναφορικά με τον ΣΥΡΙΖΑ εκφράζει την άποψη ότι η συγκέντρωση στη δική του ομπρέλα από παραδοσιακούς κομμουνιστές έως ευρωπαϊστές σοσιαλδημοκράτες δεν είναι το ίδιο εύκολη.

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη δείχνει να απολαμβάνει εξαιρετικά υψηλά ποσοστά δημοτικότητας κατά την περίοδο της κρίσης του κορονοϊού. Πόσο συνήθης είναι στις έρευνες κοινής γνώμης η εναπόθεση εμπιστοσύνης στον διαχειριστή μιας κρίσης;

Πολύ. Σε περιόδους που μια κοινωνία δέχεται ασύμμετρη απειλή, όπως μια τρομοκρατική επίθεση, μια φυσική καταστροφή, ένας άγνωστος ιός, οι πολίτες συσπειρώνονται αυτόματα γύρω από την κυβέρνησή τους, γιατί αναγνωρίζουν ότι εκείνη είναι η μόνη που έχει τη δυνατότητα να τους σώσει, καθώς εκείνη είναι η μόνη που μπορεί να λάβει μέτρα. Δεν έχουν άλλον δρόμο από το να εμπιστευτούν τις τύχες τους στα χέρια της κυβέρνησης. Συνεπώς, όλες οι κυβερνήσεις επωφελούνται από την εκδήλωση μιας κρίσης, τουλάχιστον σε πρώτο χρόνο.

Λέτε δηλαδή ότι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης σε μια κυβέρνηση σε καιρό κρίσης έχει ημερομηνία λήξης;

Σίγουρα δεν έχουν όλες οι κυβερνήσεις τον ίδιο χρόνο μπροστά τους, γιατί απλούστατα κάποιες η κρίση τις βρίσκει με χαμηλά ποσοστά δημοτικότητας και κάποιες άλλες με υψηλά. Είναι προφανές ότι οι πρώτες έχουν λιγότερο χρόνο, η κυβέρνηση Μακρόν είναι ένα τέτοιο καλό παράδειγμα. Από την άλλη, η κυβέρνηση Μητσοτάκη ή η κυβέρνηση Τζόνσον στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι παραδείγματα κυβερνήσεων που έχουν μπροστά τους πολύ περισσότερο χρόνο, γιατί βρέθηκαν στην κρίση του κορονοϊού με υψηλά ποσοστά αποδοχής από τις κοινωνίες τους. Από κει και μετά, βέβαια, η διαχείριση της τρέχουσας κρίσης δεν ολοκληρώνεται με την ισοπέδωση της καμπύλης των κρουσμάτων ή των θανάτων, καθώς απαιτείται η επιστροφή των οικονομιών και των κοινωνιών στην κανονικότητα. Τα επίπεδα εμπιστοσύνης για κάθε κυβέρνηση θα μεταβληθούν συναρτήσει του τρόπου διαχείρισης και της επόμενης φάσης.

Λέτε δηλαδή ότι η επιλογή ψήφου δεν θα κριθεί μονοσήμαντα από την αναγνώριση από την ελληνική κοινή γνώμη της επιτυχίας της κυβέρνησης στη διαχείριση του κινδύνου της δημόσιας υγείας σε αυτή την πρώτη φάση;

Ακριβώς. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί μόνο αν με κάποιον μαγικό τρόπο ήταν εφικτή η διεξαγωγή εκλογών άμεσα, πριν καν ανοίξει η οικονομία. Τα ευρήματα των δημοσκοπήσεων που έχουν δημοσιοποιηθεί τις τελευταίες μέρες δείχνουν το πώς θα φερόταν η κοινή γνώμη αν κριτήριό της ήταν η διαχείριση του κινδύνου για τη δημόσια υγεία. Θα εκτόξευε τη ΝΔ σε πολύ υψηλότερα ποσοστά από αυτά του 2019. Όμως, οποτεδήποτε μετά το άνοιγμα της οικονομίας κι αν γίνουν εκλογές, στα κριτήρια της κοινής γνώμης θα προστεθούν και οι εκτιμήσεις τους για τα μέτρα που η κυβέρνηση έλαβε για τις επιχειρήσεις, τους μισθωτούς, τους καταναλωτές, τους δανειολήπτες.

Είπατε ότι «θα προστεθούν και οι εκτιμήσεις τους για την οικονομία». Με άλλα λόγια, η αναγνώριση της επιτυχίας της κυβέρνησης στο κομμάτι της προφύλαξης της δημόσιας υγείας θα λειτουργήσει ως μια ασπίδα προστασίας της και στην επόμενη φάση;

Σίγουρα η κυβέρνηση Μητσοτάκη μπαίνει στην επόμενη φάση με εφόδια. Όμως η εκλογική μεταβλητότητα στην Ελλάδα είναι τόσο έντονη τα τελευταία χρόνια, που θα ήταν εξαιρετικά πα-

Οι προσδοκίες για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση είναι αποδεδειγμένα ο πιο ισχυρός δείκτης της πρόθεσης ψήφου και αυτή τη στιγμή οι προσδοκίες αυτές είναι χαμηλές.

ρακινδυνευμένο να θεωρήσουμε ότι η ΝΔ θα κάνει περίπατο στις επόμενες εκλογές επειδή έλαβε τις σωστές αποφάσεις στον σωστό χρόνο για τον περιορισμό της διασποράς του κορονοϊού. Οι προσδοκίες για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση είναι αποδεδειγμένα ο πιο ισχυρός δείκτης της πρόθεσης ψήφου και αυτή τη στιγμή οι προσδοκίες αυτές είναι χαμηλές. Βέβαια, οι προσδοκίες είναι ευμετάβλητο μέγεθος, όμως αυτή τη στιγμή είναι χαμηλές, κάτι που δύναται να λειτουργήσει σε βάρος της κυβέρνησης.

Δηλαδή καταλογίζονται ήδη ευθύνες στην κυβέρνηση για τη διαχείριση της οικονομίας την επόμενη μέρα;

Δεν αποδίδονται ευθύνες, καθώς η επόμενη μέρα δεν έχει έρθει ακόμα. Όμως οι έρευνες κοινής γνώμης αποτυπώνουν εντεινόμενη ανησυχία για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών. Δύο στους τρεις πολίτες δηλώνουν ότι η πανδημία και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπισή της θα επηρεάσουν την οικονομική τους κατάσταση, με το ποσοστό να είναι σημαντικά πιο αυξημένο στα νεότερα ηλικιακά στρώματα των κάτω των 44 ετών. Ένας στους δύο πολίτες δηλώνει μη ικανοποιημένος από τα μέτρα που έχουν ανακοινωθεί μέχρι στιγμής για τη στήριξη επιχειρήσεων και εργαζομένων. Άνεργοι, ιδιωτικοί υπάλληλοι και ελεύθεροι επαγγελματίες επιλέγουν την ανασφάλεια ως κυρίαρχο συναίσθημά τους αυτή την περίοδο, εύρημα που μαρτυρά μειωμένες αντοχές των πιο ευάλωτων τμημάτων του πληθυσμού. Η κυβέρνηση δεν καταδικάζεται ανοιχτά αυτή τη στιγμή, όμως είναι βέβαιο πως μεγάλα κομμάτια του εκλογικού σώματος θα της αποδώσουν ευθύνες –δικαίως ή αδίκως, μικρή σημασία έχει για τον εκλογικό ανταγωνισμό– αν επιβεβαιωθούν οι φόβοι τους για το εισόδημά τους.

Πώς πιστεύετε ότι θα εκφραστεί εκλογικά αυτή η αγωνία της προσωπικής και οικογενειακής επιβίωσης;

Η εμπειρία της αντίδρασης του εκλογικού σώματος στην προηγούμενη αντίστοιχη αγωνία, κατά την πρώτη φάση εφαρμογής των μνημονίων από τις κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, έδειξε ότι ο μέσος ψηφοφόρος δεν αναζητά τεκμηρίωση από την αντιπολίτευση για τις καλύτερες μέρες που εκείνη σίγουρα υπόσχεται. Του αρκεί να καταψηφίσει την κυβέρνηση που του χάλασε τις προηγούμενες μέρες. Υπό αυτή την έννοια, αν η αγωνία επιβίωσης παγιωθεί ως συναίσθημα ή και μετατραπεί σε απελπισία, η κοινή γνώμη θα εγκαταλείψει την τρέχουσα κυβέρνηση για την αξιωματική αντιπολίτευση. Αυτό συμβαίνει σε κάθε δικομματικό παιχνίδι.

Πάντως, για την ώρα δεν έχει συμβεί κάτι τέτοιο. Αντιθέτως, η ΝΔ φαίνεται να έχει κάποιες εισροές από τον ΣΥΡΙΖΑ, με αποτέλεσμα τη διεύρυνση της διαφοράς των δύο κομμάτων σε σύγκριση με το αποτέλεσμα των εκλογών του περασμένου Ιουλίου.

Πράγματι, καταγράφονται τέτοιες μετατοπίσεις από τον ΣΥΡΙΖΑ προς τη ΝΔ. Θα έλεγα όμως ότι αυτές –της τάξης των 3 μονάδων περίπου– παρατηρούνται πάντα σε αυτό το χρονικό σημείο του πρώτου χρόνου μετά τις εκλογές. Ο νικητής των εκλογών κερδίζει σε βάρος του χαμένου. Κάποια τμήματα του πληθυσμού επαναζυγίζουν τα δεδομένα και μετακινούνται προς το στρατόπεδο του ισχυρού, πολύ ευκολότερα μάλιστα όταν υπάρχει και μια ευκαιρία να το κάνουν αυτό, όπως στη συγκεκριμένη περίπτωση η επιτυχής διαχείριση της κρίσης της δημόσιας υγείας. Επαναλαμβάνω όμως ότι αυτή δεν είναι η κατάλληλη στιγμή για να προβλέψουμε την πορεία του ανταγωνισμού μεταξύ των δύο κομμάτων, καθώς η κυβέρνηση έχει μπροστά της τον μακρύ δρόμο της διαχείρισης της οικονομίας που θα χρειαστεί να ανοίξει τις επόμενες εβδομάδες και των δυσκολιών που θα φέρει η προβλεπόμενη απ' όλους ύφεση.

Εκτιμάτε ότι θα έχει ιδεολογικό χρώμα η επόμενη εκλογική αναμέτρηση; Η ΝΔ δείχνει να θέλει να καλύψει το ιδεολογικό φάσμα στο οποίο απευθυνόταν καθ' όλη την περίοδο από το 1974 και μετά. Ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι λογικό να αντιδράσει με τον ίδιο τρόπο;

Η ιδεολογική πόλωση είναι χρήσιμο εργαλείο αντιπαράθεσης στα social media και στις πολιτικές συζητήσεις μεταξύ εκείνων που ενδιαφέρονται για τα πολιτικά δρώμενα, όμως ο ρόλος της είναι πιο περιορισμένος για το ευρύτερο κοινό, πολύ περισσότερο όταν αυτό πιέζεται από τις οικονομικές συνθήκες. Αν, λοιπόν, συγκρίναμε την πιθανή επίδραση της οικονομίας και της ιδεολογίας στις επόμενες εκλογές, θα στοιχημάτιζα ότι το βάρος της πρώτης θα ήταν μεγαλύτερο. Σε επίπεδο τακτικής φυσικά, τόσο η ΝΔ όσο και ο ΣΥΡΙΖΑ έχουν κάθε λόγο να συσπειρώνουν τον έναν και τον άλλον πόλο ώστε δι' αυτής της οδού να εντείνουν την ιδεολογική αντιπαράθεση. Είναι, λοιπόν, αναμενόμενο ότι η επιστροφή της ΝΔ στα «μεγάλα νούμερα» θα αυξήσει την αγωνία της να κρατήσει υπό την ομπρέλα της όλους τους ψηφοφόρους και τα στελέχη της, από το φιλελεύθερο κέντρο έως την υπερσυντηρητική Δεξιά. Για τον ΣΥΡΙΖΑ, η συγκέντρωση του αντίστοιχου ακροατηρίου στη δική του ομπρέλα, από παραδοσιακούς κομμουνιστές έως ευρωπαϊστές σοσιαλδημοκράτες ,δεν είναι το ίδιο εύκολη –παρ' ότι είναι σίγουρα επιθυμητή από τον ίδιο– λόγω της παραδοσιακής του εχθρότητας τόσο με το ΚΚΕ όσο και με το εναπομείναν ΠΑΣΟΚ.

GETHEALTHIER

ΚΕΝΤΡΟ ΣΠΟΝΔΥΛΙΚΗΣ ΑΠΟΣΥΜΠΙΕΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Αποσυμπίεση Μεσοσπονδύλιου Δίσκου

Στην Get Healthier, χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες μιας ομάδας κορυφαίων ιατρών και μηχανικών ιατρικών οργάνων, εφαρμόζουμε τις τελευταίες εξελίξεις της βιοτεχνολογίας για να προσφέρουμε μη χειρουργική, μη επεμβατική Αποσυμπίεση του Μεσοσπονδύλιου Δίσκου.

Πρόκειται για μια απόλυτα ασφαλή και αποτελεσματική διαδικασία, χωρίς φάρμακα, ενέσεις, χειρουργεία και αναισθησία, η οποία πραγματοποιείται σε ειδικό θεραπευτικό κρεβάτι που ελέγχεται από ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Έτσι, δίνουμε λύσεις σε συχνές επώδυνες παθήσεις όπως οσφυαλγία, ισχιαλγία, κήλη, προβολή δίσκου, αυχενικό σύνδρομο.

GETHEALTHIER

Λ. Κηφισίας 53, Αμπελόκηποι, τηλ. 210-69.93.527
www.gethealthier.gr

ΕΥΡΩΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΜΕ ΤΗ ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Θεσμικά κενά και διαφωνίες δυσκολεύουν την κοινή αντιμετώπιση.

ΤΟΥ ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗ ΤΗΣ ΝΔ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΥΡΤΣΟΥ

Η Ε.Ε. καλείται να αντιμετωπίσει την οικονομική και κοινωνική κρίση που προκαλεί ο κορονοϊός. Οι εκτιμήσεις συγκλίνουν στο ότι το σοκ θα είναι μεγαλύτερο από αυτό που ακολούθησε τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση του 2008-2009 και το ερώτημα είναι αν η Ε.Ε. στη σημερινή της μορφή μπορεί να αντιμετωπίσει την πρόκληση.

Γερμανικοί δισταγμοί

Η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας με την οποία κρίνεται υπερβολική η χρήση της λεγόμενης ποσοτικής χαλάρωσης που εφάρμοσε από το 2014 η ΕΚΤ και αμφισβητείται η σχετική απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου το 2018 δημιουργεί πολιτικές αναταράξεις.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Φον ντερ Λάιεν, αντέδρασε σωστά υπερασπιζόμενη την ανεξαρτησία της ΕΚΤ και την υπεροχή του ευρωπαϊκού δικαίου έναντι του εθνικού. Στη Γερμανία, όμως, έχουν αρχίσει να καταγράφονται οι πολιτικές συνέπειες από την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου.

Η απόφαση του Δικαστηρίου είναι στα μέτρα των αντιευρωπαίων της ακροδεξιάς Εναλλακτικής για τη Γερμανία και των Φιλελευθέρων, που είναι κατά οποιασδήποτε πρόσθετης οικονομικής επιβάρυνσης της Γερμανίας ή οποιουδήποτε επιπλέον ρίσκου σε αναζήτηση κοινών λύσεων στα ευρωπαϊκά προβλήματα.

Το σημαντικότερο είναι ότι ένα μεγάλο μέρος των Χριστιανοδημοκρατών και των Χριστιανοκοινωνιστών την Βαυαρίας, που αποτελούν τον κορμό του κυβερνητικού συνασπισμού, εγκρίνουν την επιχειρηματολογία του Συνταγματικού Δικαστηρίου και στρέφονται ανοιχτά κατά της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Την τάση αυτή προσπαθεί να αξιοποιήσει ο Φρίντριχ Μερτς, ένας από τους βασικούς διεκδικητές της ηγεσίας του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος. Πρόκειται για έναν εξαιρετικά ικανό και φιλόδοξο πολιτικό. Ήρθε σε ρήξη με τη Μέρκελ στο ξεκίνημα της περιόδου της ηγεσίας της στο Χριστιανοδημοκρατικό Κόμμα, πέρασε στον ιδιωτικό τομέα ως νομικός σύμβουλος πολυεθνικών επιχειρήσεων, πέτυχε θεαματικά σε επαγγελματικό και οικονομικό επίπεδο και επιχειρεί, στο τέλος της περιόδου Μέρκελ, τη μεγάλη πολιτική επιστροφή.

Διεκδίκησε την ηγεσία μετά την παραίτηση Μέρκελ από τη θέση της προέδρου του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος και έχασε με οριακή διαφορά στο κομματικό συνέδριο από την Κραμπ-Καρενμπάουερ, που είχε την υποστήριξη της Μέρκελ.

> *Η πανδημία έχει οδηγήσει στο «πάγωμα» της ενιαίας αγοράς.*

Η εκλεκτή της Μέρκελ βρέθηκε σύντομα σε πολιτικό αδιέξοδο και παραιτήθηκε με τη σειρά της από την ηγεσία του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος, παραμένοντας στη θέση της υπουργού Άμυνας. Σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, ο Μερτς έρχεται δεύτερος στις προτιμήσεις των Χριστιανοδημοκρατών, ενώ διεκδικεί ξανά την ηγεσία υιοθετώντας σε γενικές γραμμές ευρωσκεπτικιστικές απόψεις, με την έννοια ότι τάσσεται κατά οποιασδήποτε πρόσθετης επιβάρυνσης των Γερμανών φορολογουμένων.

Σε συνέντευξή του στα γερμανικά ΜΜΕ τόνισε ότι «ο ισχυρισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πως το ευρωπαϊκό δίκαιο υπερέχει πάντοτε του εθνικού δικαίου είναι απλά εσφαλμένος, όταν διατυπώνεται με τόσο απόλυτο τρόπο».

Ο Μερτς υπογραμμίζει ότι «το ερώτημα είναι κατά πόσο το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει τον τελευταίο λόγο ακόμη και σε αρμοδιότητες που μόνο από κοινού μπορούν να ασκήσουν τα εθνικά και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα».

Κατά την άποψή του, η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας «δεν δεσμεύει την ΕΚΤ ως ολότητα, παρά μόνο τη γερμανική κεντρική τράπεζα ως τμήμα του ευρωσυστήματος».

Είναι φανερό ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Γερμανίας, με 26% συμμετοχή στα κεφάλαια της ΕΚΤ, είναι εντελώς απαραίτητη για την αποτελεσματική λειτουργία του ευρωσυστήματος. Ενδεχόμενη διαφοροποίησή της ή αποχώρησή της από τις διάφορες εκδοχές του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης θα προκαλούσε ανυπέρβλητες δυσκολίες.

Ο Μερτς εκφράζει έναν ευρωσκεπτικισμό που βρίσκει απήχηση σε ψηφοφόρους του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος, των Φιλελευθέρων και της ακροδεξιάς Εναλλακτικής για τη Γερμανία. Η άποψη που εκφράζει είναι ενταγμένη σε μια στρατηγική ανοίγματος των Χριστιανοδημοκρατών προς τα δεξιά τους, ώστε να συμπιέσουν προς όφελός τους τα ποσοστά των Φιλελευθέρων και της Εναλλακτικής για τη Γερμανία.

Το πρόβλημά του είναι ότι οι Χριστιανοδημοκράτες κάλυψαν το τελευταίο διάστημα, εξαιτίας της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της κρίσης του κορονοϊού από την κυβέρνηση, τις σημαντικές απώλειες που είχαν ιδιαίτερα προς τους Πράσινους, ενίσχυσαν τα δημοσκοπικά τους ποσοστά προς το 40% και δεν χρειάζεται να υιοθετήσουν την ατζέντα πολιτικών δυνάμεων που κινούνται στα δεξιά τους.

Η πίεση, πάντως, που ασκεί ο Μερτς αναμένεται να επηρεάσει την κυβερνητική πολιτική, εφόσον η Μέρκελ θα αναζητήσει, όταν το κρίνει σκόπιμο, έναν συμβιβασμό που θα προσφέρει κάτι και στους δεξιόστροφους επικριτές της.

Αυτό σημαίνει ότι μεγαλώνουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζει η ΕΚΤ στην προσπάθειά της να στηρίξει την ευρωπαϊκή οικονομία και να τη βοηθήσει να ξεπεράσει την κρίση του κορονοϊού. Η ΕΚΤ έχει προχωρήσει ή ανακοινώσει αγορές στοιχείων ενεργητικού ύψους 950 δισ. δολαρίων για να αντιμετωπιστεί η κρίση του κορονοϊού, αλλά οι αγορές της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ είναι της τάξης των 2,4 τριο. δολαρίων. Επομένως, αυτό που φαίνεται υπερβολικό στο Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας και σε ένα σημαντικό τμήμα της πολιτικής της τάξης μπορεί να είναι ανεπαρκές με βάση τα κριτήρια που ισχύουν διεθνώς.

Αναζητώντας τα κονδύλια

Η κόντρα γύρω από το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης που εφάρμοσε από το 2014 μέχρι το 2019 η ΕΚΤ και τώρα αναβιώνει για να συμβάλει στην αντιμετώπιση της κρίσης του κορονοϊού είναι μέρος μιας ευρύτερης αντιπαράθεσης για το ύψος των παρεμβάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τον τρόπο χρηματοδότησής τους.

Προς το παρόν η Γερμανία και οι «βόρειοι» λένε «όχι» στην αύξηση του ισχνού ευρωπαϊκού προϋπολογισμού, στην πρόσθετη οικονομική επιβάρυνσή τους μέσω αύξησης της καθαρής συνεισφοράς τους, στην αμοιβαιοποίηση του χρέους μέσω της έκδοσης ευρωομολόγων ή ειδικού κορονοομολόγου.

Η διάσταση απόψεων οδηγεί σε πολιτικούς ελιγμούς και γύρω από το θέμα του υπό δημιουργία Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Φον ντερ Λάιεν, προσπαθεί να ξεπεράσει τις αντιθέσεις μεταξύ των κρατών-μελών μέσω της χρη-

ματοδότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης από την έξοδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις αγορές. Με αυτή τη μέθοδο επιδιώκει να συγκεντρώσει ένα ποσό ανώτερο των 300 δισ. ευρώ, το οποίο θα ενισχύσει τις ευρωπαϊκές οικονομίες ανάλογα με τις ανάγκες τους και με τη μορφή δανείων με χαμηλό επιτόκιο ή και δωρεάν χρηματοδότηση.

Ο λεγόμενος «Νότος» θεωρεί ότι η πρόσθετη χρηματοδότηση που πρέπει να εξασφαλιστεί επιβάλλεται να είναι της τάξης του 1-1,5 τρισ. ευρώ, με έμφαση στη δωρεάν χρηματοδότηση. Από την πλευρά τους, η Γερμανία με ήπιο τρόπο και οι «βόρειοι» με ιδιαίτερα δυναμικό τρόπο θέλουν να κρατήσουν την πρόσθετη χρηματοδότηση στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο, να δοθεί έμφαση στα χαμηλότοκα δάνεια, και θέτουν ζήτημα τρόπου αποπληρωμής και επιβάρυνσης των μελλοντικών ευρωπαϊκών προϋπολογισμών, εφόσον αποκλείουν την αύξηση της χρηματοδότησης του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού.

Η συζήτηση αυτή, που αναμένεται να οδηγήσει σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα στη διάρκεια των επόμενων εβδομάδων, επιβάλλει προς το παρόν ελιγμούς και συμβιβασμούς. Χαρακτηριστική η απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την οποία Συντηρητικοί, Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, Φιλελεύθεροι, Σοσιαλιστές και Πράσινοι στηρίζουν τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης, αποφεύγουν όμως να αναφερθούν στο ύψος των κονδυλίων, στη σχέση δανείων και δωρεάν χρηματοδότησης και στην κατανομή τους. Κρίθηκε ότι σε αυτή τη φάση οι πολιτικές ομάδες πρέπει να μείνουν ενωμένες παρά τις διαφωνίες τους, για να υποχρεώσουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εντάξει πλήρως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης στον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό και στον δημοκρατικό έλεγχο που ασκεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το θέμα της δωρεάν χρηματοδότησης είναι στρατηγικής σημασίας για χώρες όπως η Ελλάδα, οι οποίες αντιμετωπίζουν ήδη πρόβλημα υπέρογκου δημόσιου χρέους.

Το ελληνικό χρέος θεωρείται βιώσιμο ακόμη και στις συνθήκες που δημιουργεί η κρίση του κορονοϊού, ενισχύει όμως δυολειτουργίες της ελληνικής οικονομίας και τις αμφιβολίες για την προοπτική της.

Ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, Ρέγκλινγκ, διαβεβαιώνει ότι η διαφαινόμενη αύξηση του χρέους του ελληνικού Δημοσίου ως ποσοστού επί του ΑΕΠ δεν θέτει σε αμφισβήτηση τη βιωσιμότητά του, εφόσον, όπως υποστηρίζει, περισσότερο από το ήμισυ βρίσκεται στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και έχει πολύ χαμηλά επιτόκια. Τονίζει ότι το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης του ελληνικού χρέους είναι χαμηλότερο ως ποσοστό επί του ΑΕΠ από πολλών χωρών της Ευρωζώνης και αυτό το κάνει διαχειρίσιμο.

Η ελληνική κυβέρνηση, πάντως, ετοιμάζεται να αξιοποιήσει τα δάνεια με τον μηχανισμό SURE, ύψους 100 δισ. ευρώ, για τη διατήρηση της απασχόλησης και τα δάνεια ύψους 200 δισ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων προς τις επιχειρήσεις με έμφαση στις μικρομεσαίες, και αφήνει γι' αργότερα τα δάνεια του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, συνολικού ύψους 240 δισ. ευρώ, για την αντιμετώπιση των άμεσων ή έμμεσων συνεπειών της πανδημίας. Ταυτόχρονα, επισημαίνει ότι ο δανεισμός, έστω με προνομιακούς όρους, έχει όρια για μια οικονομία σαν την ελληνική.

Η ώρα των τραπεζών

Η συζήτηση που γίνεται για το εύρος των κοινών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της κρίσης περνάει αναπόφευκτα και στο θέμα των τραπεζών.

Είναι γνωστό ότι οι «βόρειοι» εμφανίζονται εξαιρετικά διστακτικοί στην προώθηση της τραπεζικής ένωσης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την ευρωπαϊκή εγγύηση των καταθέσεων. Από την άλλη πλευρά, είναι αρκετές οι συστημικές τράπεζές τους –με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα την Deutsche Bank– οι οποίες δεν πηγαίνουν καλά εδώ και αρκετά χρόνια και πρόκειται να δοκιμαστούν εξαιτίας της κρίσης του κορονοϊού.

Η κατάσταση βέβαια είναι πιο σύνθετη σε ό,τι αφορά τις ιταλικές και κυρίως τις ελληνικές τράπεζες, οι οποίες αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα. Είναι ενδεικτική η μεγάλη πτώση των μετοχών τους το τελευταίο διάστημα και εξαιτίας του αποκλεισμού των ελληνικών τραπεζικών μετοχών από τους βασικούς δείκτες MSCI και τον υποβιβασμό τους στον δείκτη MSCI Small Cap.

> *Η Ελλάδα χρειάζεται επειγόντως δωρεάν χρηματοδότηση και νέο τραπεζικό ξεκίνημα.*

Οι τραπεζικές μετοχές κινούνται σε ιστορικά χαμηλά, η νέα κρίση ξέσπασε πριν από την προγραμματισμένη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων τους, δημιουργείται νέα γενιά κόκκινων δανείων, πέφτουν ξανά οι τιμές των ακινήτων με αποτέλεσμα να περιορίζεται η αξία των εγγυήσεων που έχουν στη διάθεσή τους οι τράπεζες και η δυνατότητα ρευστοποίησής τους, χάνεται και το πλεονέκτημα του αναβαλλόμενου φόρου, εφόσον προϋποθέτει την ύπαρξη σταθερής κερδοφορίας.

Η πρωτοβουλία Στουρνάρα υπέρ της δημιουργίας μιας Bad Bank θα περιόριζε το πρόβλημα των κόκκινων δανείων για το τραπεζικό σύστημα, που οφείλεται στην επιδείνωση της κατάστασης και στην ανεπάρκεια του σχεδίου «Ηρακλής» για τον περιορισμό των μη εξυπηρετούμενων δανείων μέσω τιτλοποίησης.

Είναι φανερό ότι το τραπεζικό σύστημα χρειάζεται γρήγορες και αποτελεσματικές λύσεις για να μπορέσει να χρηματοδοτήσει την αντιμετώπιση της κρίσης του κορονοϊού και στη συνέχεια την ανάκαμψη της οικονομίας. Η ΕΚΤ το στηρίζει χαλαρώνοντας κανονισμούς και προβλέψεις, αλλά αυτό δεν αρκεί στο εξαιρετικά δύσκολο περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν.

Διαμάχη για τον τουρισμό

Δύσκολη αποδεικνύεται η συνεννόηση και σε ό,τι αφορά τον τουρισμό.

Αναδεικνύονται υπό την πίεση του κορονοϊού δύο μεγάλα θεσμικά κενά της Ε.Ε. Δεν προβλέπεται από τις συνθήκες συνεργασία σε ζητήματα δημόσιας υγείας, ενώ έως τώρα ο τουρισμός αποτελεί υποσημείωση σε σχέση με τη συνεργασία στον οικονομικό, δημοσιονομικό και νομισματικό τομέα.

Η Ελλάδα δίνει μια δύσκολη μάχη για να περιορίσει τις απώλειες στην τουριστική περίοδο. Μαζί με την Κύπρο, είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη εξάρτηση από τον τουριστικό τομέα: 21% του ΑΕΠ έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τον τουρισμό, ενώ το ποσοστό ανεβαίνει στο 26% σε ό,τι αφορά την απασχόληση.

Η κυβέρνηση και οι παράγοντες του χώρου δίνουν μια δύσκολη μάχη με τον χρόνο, εφόσον πρέπει να λυθούν ζητήματα που έχουν σχέση με την προστασία της δημόσιας υγείας, για να πάμε στη συνέχεια στην ικανοποιητική λειτουργία των αεροπορικών συγκοινωνιών και του τουριστικού τομέα.

Προς το παρόν επικρατεί σύγχυση, την οποία περιγράφει ο αντιπρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Α. Σουλούνιας («Τα Νέα» 15/5): «Η Κομισιόν μόλις προχθές ανακοίνωσε τα δικά της υγειονομικά πρωτόκολλα για τον τουρισμό και τις μεταφορές. Την ίδια στιγμή, τα κράτη-μέλη, μαζί και η Ελλάδα, οργανώνουν το ίδιο σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, οι tour operators φτιάχνουν τις δικές τους υγειονομικές οδηγίες, που σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε να κάνουμε με ολόκληρα βιβλία!!!».

Υπογραμμίζει επίσης ότι: «Τα πρωτόκολλα λειτουργίας των μεταφορών και των τουριστικών επιχειρήσεων θα πρέπει να είναι ρεαλιστικά, εφαρμόσιμα και βιώσιμα, ούτως ώστε να μην αυξάνεται υπέρογκα το κόστος, για επιχειρήσεις και ταξιδιώτες. Είναι οξύμωρο στα αεροπλάνα οι τουρίστες να ταξιδεύουν ακουμπώντας ο ένας τον άλλον και στις παραλίες να τους λέμε να κρατούν αποστάσεις ή στα εστιατόρια να απαιτούνται αποστάσεις δύο μέτρων πλάτη με πλάτη στις καρέκλες!».

Είναι πολύ δύσκολο για την Ε.Ε. να καλύψει τα τεράστια κενά σε ό,τι αφορά την πολιτική της στα θέματα δημόσιας υγείας και στα θέματα τουρισμού στη διάρκεια των επόμενων εβδομάδων προκειμένου να μη χαθεί η τουριστική περίοδος σχεδόν στο σύνολό της.

Τη συνεννόηση δυσχεραίνει η απόκλιση σε ό,τι αφορά τα συμφέροντα των κυβερνήσεων και των κρατών-μελών. Σε περίοδο μεγάλης ύφεσης οι κυβερνήσεις των μεγάλων κρατών της Ευρωζώνης, ιδιαίτερα της Γερμανίας και της Γαλλίας, έχουν συμφέρον να ενισχύσουν τον εσωτερικό τουρισμό σε βάρος της μετακίνησης των πολιτών τους σε Ελλάδα, Ισπανία και άλλους τουριστικούς προορισμούς που παραδοσιακά προτιμούν. Ταυτόχρονα, επιδιώκουν να περιορίσουν το πολιτικό ρίσκο, αποφεύγοντας την κριτική για πρόωρο άνοιγμα των συνόρων που μπορεί να μεγαλώσει τη διάδοση του κορονοϊού.

«Πάγωμα» της ενιαίας αγοράς

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που έχει δημιουργήσει ο κορονοϊός στη σωστή λειτουργία της Ε.Ε. είναι το «πάγωμα» της ενιαίας αγοράς. Θεωρητικά, η κατάσταση θα βελτιωθεί μόλις υποχωρήσει η πανδημία, μπορεί όμως να δημιουργηθεί μια δυναμική παράκαμψης των κανόνων στους οποίους στηρίζεται η ενιαία αγορά.

Έχει σταματήσει να λειτουργεί η ζώνη Σένγκεν, εφόσον έχουν επιβληθεί αυστηροί περιορισμοί στις μετακινήσεις από το ένα κράτος-μέλος στο άλλο, και μάλιστα με πρωτοβουλία των κυβερνήσεων και όχι των Βρυξελλών, που θα μπορούσαν, θεωρητικά, να ορίσουν κάποιους κοινούς κανόνες.

Έχουν σταματήσει οι περιορισμοί σε ό,τι αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, με αποτέλεσμα οι οικονομικά ισχυρότερες χώρες να επιδοτούν τις δικές τους επιχειρήσεις σε βάρος των ίσων όρων ανταγωνισμού σε συνθήκες κρίσης. Από το 1,9 τρισ. ευρώ κρατικών ενισχύσεων που είχε εγκρίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το 52% αναλογεί στη Γερμανία, το 17% στη Γαλλία και το 16% στην Ιταλία. Όποιος έχει χρήματα αποκτά τη δυνατότητα να στηρίξει τις επιχειρήσεις του σε βάρος του ευρωπαϊκού ανταγωνισμού.

Σε βάρος της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς είναι και οι διμερείς διακρατικές συμφωνίες, τις οποίες φαίνεται να προτιμούν όσοι επείγονται να βρουν κάποια λύση στο πρόβλημα του τουρισμού, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Οι διμερείς συμφωνίες είναι αποτέλεσμα της διαπίστωσης πως δεν μπορεί να υπάρξει γρήγορη και αποτελεσματική λύση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δημιουργεί όμως σοβαρές παρενέργειες. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Ιταλίας, η οποία και σε αυτό το ζήτημα αισθάνεται ριγμένη, εφόσον Γερμανία και Γαλλία προετοιμάζουν το αμοιβαίο άνοιγμα των συνόρων τους υπό την προϋπόθεση να κρατήσουν και οι δύο κλειστά τα σύνορα με την Ιταλία. Μπορεί η Γερμανία να αντιμετωπίζει με καλύτερο τρόπο την πανδημία, όμως τα μεγέθη σε ό,τι αφορά τους θανάτους και τα κρούσματα είναι σε γενικές γραμμές συγκρίσιμα στην Ιταλία και τη Γαλλία. Αποτέλεσμα του «παγώματος» της ενιαίας αγοράς είναι και η μαζική επιστροφή εργαζομένων στις χώρες προέλευσής τους. Χαρακτηριστική η περίπτωση της Ρουμανίας. Μετά την ένταξή της στην Ε.Ε., το 2007, την εγκατέλειψαν 4 εκατομμύρια Ρουμάνοι σε αναζήτηση εργασίας στη Δυτική Ευρώπη. Εκτιμάται ότι ήδη το 1/3 από αυτούς επέστρεψε στη χώρα και αναζητεί εργασία. Μία ακόμη από τις βασικές ελευθερίες που συνδέονται με τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς «παγώνει» εξαιτίας της κρίσης του κορονοϊού.

Η Ε.Ε. έχει μια παράδοση αντιμετώπισης των προβλημάτων μέσα από χρονοβόρες διαδικασίες και τους αναγκαίους πολιτικούς συμβιβασμούς. Το ερώτημα είναι αν υπάρχει ο χρόνος για να ωριμάσει η γνώριμη ευρωπαϊκή διαδικασία και να φτάσει σε θετικό αποτέλεσμα.

> *Τεράστια τα θεσμικά κενά της Ε.Ε. σε ζητήματα δημόσιας υγείας και τουρισμού.*

Ανισορροπίες...

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΑΛΛΗ*

Ο νεαρός στη συζήτησή μας ήταν σύντομος και κοφτός στις τοποθετήσεις του: «Μέσα στην πανδημία θα ξεκαθαρίσει πολύ η αγορά και θα μείνουν μόνο όσοι αξίζουν. Θα φύγουν από τη μέση όσοι δουλεύουν τσαπατσούλικα και με αρπαχτές και μετά θα είναι πολύ καλύτερα». «Έχεις δίκιο», απάντησα, «αλλά ως τότε θα έχουμε ανεργία και ακραία φτώχεια, η οποία θα παρασύρει όλους μας προς τα κάτω». «Δεν πειράζει», μου είπε, «θα είναι καλύτερα». «Θα μας παρασύρει προς τα κάτω», επέμεινα, «δεν θα είναι εύκολο». «Θα είναι καλύτερα», απάντησε και πάλι σταθερά, «εγώ τουλάχιστον θα έχω την ευκαιρία, όταν θα φύγουν από τη μέση οι άχρηστοι, να βρω δουλειά σε αντιστοιχία με τα πραγματικά προσόντα μου και δεν θα είμαι υποχρεωμένος να απασχολούμαι χωρίς όρους ανάμεσα στους ανειδίκευτους, ούτε να επιχειρούν οι άσχετοι να με εκμεταλλευτούν. Όσοι μείνουν στην αγορά θα είναι σοβαροί και θα μπορούν να αξιολογήσουν, να αξιοποιήσουν και να αμείψουν ορθά τον εργαζόμενο».

Οι στρογγυλεμένες δικές μου σκέψεις και οι όποιες αναλύσεις πήγαν περίπατο. Στις εξειδικευμένες αναλύσεις αναφέρονται η αναδιάρθρωση, ο εκσυγχρονισμός, η αλλαγή νοοτροπίας και άλλα ενδιαφέροντα. Ο νέος τα διατύπωσε σύντομα, απλά και ωμά. Προβληματίστηκα, όχι τόσο με την ωμότητα της διατύπωσης όσο με την καθαρότητα και τη βεβαιότητα που απέπνεε. Αναγκάστηκα να θυμηθώ ότι πέντε χρόνια μετά το πρώτο του πτυχίο έχει αλλάξει τέσσερις δουλειές και θεωρείται από τους τυχερούς, οι οποίοι δεν έμειναν άνεργοι μετά τις σπουδές τους. Στο ενδιάμεσο, μάζεψε κι ένα μεταπτυχιακό και κάποια πρόσθετα χαρτιά προσόντων.

Λίγες μέρες αργότερα, φίλος τραπεζικός χαριτολογώντας περιέγραφε το πώς «τρέχουν» για να δώσουν τα δάνεια στήριξης των επιχειρήσεων με εγγύηση του Δημοσίου. «Έχουμε πνιγεί», έλεγε, «από αιτήματα και όλοι μάς λένε "δώστε". Να δεις κάτι αιτήματα από κάτι τύπους με κάτι καταθέσεις!». «Δεν πιστεύω να δώσετε και σε αυτούς, να βάλουν τα λεφτά τους στις επιχειρήσεις τους» παρατήρησα, γνωρίζοντας εκ των προτέρων το αφελές της ερώτησής μου, ως άνθρωπος που συνεργάστηκε πολλά χρόνια με τον χώρο. «Εεεε!» ήταν η γελαστή απάντηση, την οποία συμπλήρωσα ο ίδιος: «Δεν έχετε περιθώρια να αναλάβετε ρίσκο, ούτε για το 20% που θα μείνει ακάλυπτο από την εγγύηση του Δημοσίου». Το κακό, ένδοξο και ηρωικό αντιμνημονιακό παρελθόν της χώρας αναδύθηκε στα μούτρα μου (... μας) και ουσιαστικά με περιγέλασε. Ο λογαριασμός της χρεοκοπίας του 2015 είναι ακόμη ανεξόφλητος και θα τον έχουμε μπροστά μας για πολλά χρόνια ακόμη.

Έκπληξη μου προκάλεσε και μια είδηση που στο διάβα του χρόνου είχα χάσει. Ο ΕΟΔΥ, ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας, είναι το περίφημο ΚΕΕΛΠΝΟ. Το πρώην Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων. «Το αμαρτωλό, το διεφθαρμένο, το κέντρο σκανδάλων», καταπώς λεγόταν επί έτη ολόκληρα, χωρίς τίποτα το συνταρακτικό να έχει τεκμηριωθεί έως σήμερα. Είναι μάλλον κλασική κίνηση στην αγορά η αλλαγή ονόματος μιας εταιρείας, όταν αυτή θέλει είτε να αποκοπεί από ένα παρελθόν που θεωρεί δυσφημιστικό είτε να σηματοδοτήσει μια νέα αρχή. Αυτό που έδειξε η τρέχουσα πανδημία και στην περίπτωση του ΚΕΕΛΠΝΟ, ήδη ΕΟΔΥ, είναι ότι η επιστημοσύνη, η εξειδίκευση, η υψηλή επίδοση, δεν χάθηκε από τη χώρα. Η αντιμετώπιση της πανδημίας αποτελεί μέχρι σήμερα παγκόσμιο υπόδειγμα και τούτο οφείλεται πρωτίστως στους επιστήμονες

> *Σε ό,τι συνέβαινε μέχρι σήμερα, η συνήθης επωδός όλων μας ήταν «δεν έχουμε κράτος». Παραδόξως, παρ' ότι τούτο επιβεβαιώθηκε πανηγυρικά στην πανδημία, αυτή τη φορά ακούστηκε λίγο. Το κενό καλύφθηκε εν μέρει από την έως τώρα αποφασιστική στάση της ηγεσίας, πολιτικής και υγειονομικής.*

αυτής της χώρας και δευτερευόντως στην πολιτική ηγεσία. Η δεύτερη θα φαινόταν σήμερα άχρηστη αν οι εισηγήσεις των ειδικών ήταν εξαρχής εσφαλμένες. Η αλλαγή ονόματος δεν θα έσωζε την παρτίδα αν τα στελέχη ήταν «αγράμματα». Χρειαζόταν όμως και να ασχοληθεί κάποιος με τη διοίκηση, αντί να κυνηγάει φαντάσματα και σκάνδαλα, υπαρκτά ή ανύπαρκτα.

Στον διαδικτυακό τόπο του ΕΟΔΥ παρατίθεται η ετήσια έκθεση για τη γρίπη περιόδου 2018-2019 και περιλαμβάνει μερικά αξιομνημόνευτα σημεία. Μόλις λίγο πάνω από το 1/3 των υγειονομικών εμβολιάζεται κάθε χρόνο και περίπου το 50% του πληθυσμού. Αντιφατικό; Η γρίπη, οξεία την περασμένη χρονιά, έφερε 154 (42 πρόπερσι) νεκρούς και στην κορύφωσή της 122 ταυτόχρονες εισαγωγές σε ΜΕΘ. Οι συνολικές εισαγωγές στις ΜΕΘ ήταν 374 (107 πρόπερσι), εκ των οποίων μόνο 15% ήταν εμβολιασμένοι και το 77% ανήκε στις γνωστές πια ευπαθείς ομάδες. Και μόνο αυτό δείχνει τι θα γινόταν με τον κορονοϊό αν δεν υπήρχε η καραντίνα. Τα ίδια στατιστικά δείχνουν ότι κατά περιόδους η γρίπη σκοτώνει πολλούς, λιγότερους από τον κορονοϊό, αλλά πολλούς. Η κοινότητα δεν σκέφτηκε ως τώρα να πάρει αποστάσεις ή μέτρα για να προφυλάξει τα μέλη της. Μάλλον θα αλλάξει κι αυτό τώρα, έστω από σπόντα.

Σε ό,τι συνέβαινε μέχρι σήμερα, η συνήθης επωδός όλων μας ήταν «δεν έχουμε κράτος». Παραδόξως, παρ' ότι τούτο επιβεβαιώθηκε πανηγυρικά στην πανδημία, αυτή τη φορά ακούστηκε λίγο. Το κενό καλύφθηκε εν μέρει από την έως τώρα αποφασιστική στάση της ηγεσίας, πολιτικής και υγειονομικής. Το κράτος, με την έννοια των καθημερινών υπηρεσιών προς τον πολίτη, απλώς ψάχνει να βρει βηματισμό. Μερική εργασία, κλειστές πόρτες, ραντεβού με το σταγονόμετρο, παραπομπή των εκκρεμοτήτων στο απώτερο μέλλον. Ελάχιστη η πρωτοβουλία από μέρους των διοικητικών οργάνων στην κατεύθυνση της παραγωγής έργου, προτιμήθηκε η αναμονή οδηγιών από το υπουργείο, κοινώς η αποφυγή ευθυνών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα, αλλά όχι μοναδικά, τα κλειστά δικαστήρια, οι αντιδράσεις της ΟΛΜΕ στην τηλεκπαίδευση, την ώρα που οι εκπαιδευτικοί πασχίζουν σε ατομικό επίπεδο, και η αναστολή των προθεσμιών στις σχέσεις πολίτη-διοίκησης. Λίγο χειρότερα, την ώρα που επιχειρήσεις κλείνουν και η ανεργία αυξάνεται, οι συνταξιούχοι του χρεοκοπημένου κράτους αναμένουν αναδρομικά. Από πού άραγε;

Η πανδημία θα φέρει με το ζόρι μεγάλες αλλαγές, τις οποίες χρειαζόμασταν και τις οποίες θα έπρεπε να περάσουν δεκαετίες για να αποδεχτούμε, δέσμιοι της νοοτροπίας του παρελθόντος. Πρακτικά, κάποιοι ακόμη ελπίζουν ότι δεν θα αλλάξουν πολλά. Θα είναι δύσκολη η προσαρμογή στη νέα κατάσταση, αλλά δεν μπορεί να αποφευχθεί. Είναι ζήτημα επιβίωσης πια.

*Ο Δημήτρης Γαλλής είναι δικηγόρος.

Νίκος Νυφούδης,
πρ. βουλευτής, εκπρόσωπος της Πρωτοβουλίας για την Εστίαση

«Θέλουμε να ανοίξουμε όπως κλείσαμε»

ΣΤΟΝ ΧΡΗΣΤΟ ΜΑΤΗ

Τρεις κατηγορίες επιχειρήσεων εστίασης που δεν θα καταφέρουν να ανοίξουν την 1η Ιουνίου εντοπίζει ο εκπρόσωπος της Πρωτοβουλίας για την Εστίαση και πρώην βουλευτής Νίκος Νυφούδης. Ο κ. Νυφούδης προβλέπει ότι δεν θα ανοίξουν οι επιχειρήσεις που δεν έχουν εξωτερικό χώρο, αυτές που φορτωμένες από χρέη δεν έχουν τη δυνατότητα ούτε τα απαραίτητα για το άνοιγμα να προμηθευτούν και, τέλος, όλοι αυτοί που έχουν χάσει το κουράγιο τους λόγω της αδιαφορίας και της αρνητικής αντιμετώπισής τους αυτούς τους τρεις μήνες.

Ο κ. Νυφούδης διαβεβαιώνει ότι ο κλάδος είναι έτοιμος να εφαρμόσει όποιες εντολές υγειονομικού χαρακτήρα δώσει η κυβέρνηση, το κόστος των οποίων υπολογίζει σε 1%-3%, ενώ αποδίδει τη μεγάλη καθυστέρηση στην αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης στο ότι στην κυβέρνηση «δεν γνωρίζουν» την πραγματική οικονομία.

Τι απώλειες είχε ο κλάδος της εστίασης από τις 12 Μαρτίου;

Οι απώλειες του κλάδου ήταν τεράστιες. Ερχόμασταν από το πιο δύσκολο δίμηνο, στο ξεκίνημα της χρονιάς, και περιμέναμε με ανυπομονησία τη βελτίωση του καιρού για την άνοδο των πωλήσεων. Αυτό απεικονίζεται ξεκάθαρα και στους τζίρους μας.

Φυσικά, ο κλάδος υπάκουσε τον πρωθυπουργό και αντιληφθήκαμε όλοι πως προτεραιότητά μας είναι η υγεία του κόσμου. Από κει και πέρα, όμως, αφεθήκαμε στο έλεος του Θεού και του ιδιοκτήτη. Για να σας δώσω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, η μείωση του 40% του ενοικίου στην εστίαση δεν λέει και πολλά. Τα υψηλά ενοίκιά μας σε συνδυασμό με μηδενικό τζίρο (ένα εστιατόριο δεν μπορεί να κάνει e-shop) σημαίνουν καθαρή ζημία, χωρίς «ναι μεν, αλλά».

Είχαν επαρκή προστασία οι επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι του κλάδου την περίοδο του lockdown;

Πρέπει να ομολογήσουμε πως η προστασία στους εργαζομένους ήταν αναπάντεχα επαρκής. Και αυτό μας γέμισε αισιοδοξία, μια και το προσωπικό για εμάς ήταν το πιο σημαντικό κομμάτι της δουλειάς μας. Δυστυχώς, αυτό δεν έγινε για τις επιχειρήσεις. Αναπάντεχο κι αυτό, έχοντας μια κυβέρνηση που θα περιμέναμε να αντιλαμβάνεται καλύτερα τις ανάγκες της επιχειρηματικότητας. Εις μάτην.

Αφεθήκαμε στο έλεος του Θεού, όχι μόνο ως επιχειρήσεις αλλά και ως ιδιοκτήτες αυτών. Δεν υπήρξαν σοβαρές προβλέψεις για το πώς θα ζήσουμε εμείς τις δικές μας οικογένειες. Δεν ξέρω αν πουθενά αλλού στην Ευρώπη υπήρχε τέτοια αδιαφορία για το επιχειρείν.

Πρέπει να τα ξεκαθαρίσουμε, λοιπόν. Προερχόμενοι από μια δεκαετή κρίση, δεν πρέπει να θεωρούμε αυτονόητο πως οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες είχαν πακτωλό χρημάτων στους τραπεζικούς λογαριασμούς τους. Εμείς έχουμε συνηθίσει να ρίχνουμε όλα τα λεφτά μας στα μαγαζιά μας. Δεδομένης και της χρονικής στιγμής, που είχαν ξεκινήσει να φτιάχνονται τα θερινά projects, αντιλαμβάνεστε τι σημαίνει αυτό.

Υπάρχουν επιχειρήσεις του κλάδου που δεν θα καταφέρουν να ανοίξουν την 1η Ιουνίου εξαιτίας του δίμηνου lockdown;

Δυστυχώς, υπάρχουν. Κατ' αρχάς, αυτές που δεν έχουν εξωτερικό χώρο. Κατά δεύτερον, αυτές που φορτωμένες από χρέη δεν έχουν τη δυνατότητα ούτε τα απαραίτητα για το άνοιγμα να προμηθευτούν. Και φυσικά όλοι αυτοί που έχουν χάσει το κουράγιο τους λόγω της αδιαφορίας και της αρνητικής αντιμετώπισής τους αυτούς τους τρεις μήνες.

Υπάρχει όμως μια σειρά προγραμμάτων χρηματοδοτικής δανειακής ενίσχυσης και η μείωση των ενοικίων κατά 40%..

Υπάρχουν. Δεν τα μηδενίζουμε. Σε συνθήκες «πολέμου», όμως, κρίθηκαν ως ανεπαρκή. Βλέπετε, ήδη μέχρι τώρα 14 χώρες της Ε.Ε. έχουν δώσει άμεση ρευστότητα στις επιχειρήσεις πολύ σύντομα από τη μέρα που έκλεισαν. Κι εμείς ακόμα ψαχνόμαστε. Η άποψή μου είναι πως, ενώ κρίνουμε την αντιμετώπιση της κρίσης στο υγειονομικό κομμάτι με 10 με τόνο, στο οικονομικό κομμάτι υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση και μια αίσθηση δική μου πως «δεν γνωρίζουν» την πραγματική οικονομία.

> *Η μείωση του 40% του ενοικίου στην εστίαση δεν λέει και πολλά. Τα υψηλά ενοίκιά μας σε συνδυασμό με μηδενικό τζίρο (ένα εστιατόριο δεν μπορεί να κάνει e-shop) σημαίνουν καθαρή ζημία, χωρίς «ναι μεν, αλλά».*

Τι εγγυήσεις υγειονομικής ασφάλειας μπορείτε να δώσετε στους πελάτες σας;

Εμείς, όπως πάντα, θα ακολουθήσουμε πιστά όποιες οδηγίες μάς δώσει η κυβέρνηση. Κατά γράμμα. Βέβαια, να αναφέρουμε ότι ακόμα κι αυτό το επιπλέον 1%-3% του κόστους προετοιμασίας των χώρων εστίασης θα το επωμιστούν οι επιχειρήσεις μόνες τους.

Οι πληροφορίες για την επανέναρξη κάνουν λόγο για τραπεζοκαθίσματα στο 1/3. Σας φτάνουν; Με τι αντάλλαγμα θα το δεχόσασταν αυτό; Μείωση του ΦΠΑ, για παράδειγμα;

Θα σας απαντήσω χαρακτηριστικά: αν στην εφημερίδα σας σας υποχρέωνε το κράτος να έχετε το 1/3 των διαφημίσεων, θα βγαίνατε ως εφημερίδα; Νομίζω πως όχι.

Για να μην κλείσετε, μπορεί να θέλετε να καταλάβετε όλο το πεζοδρόμιο…

Σε καμία περίπτωση δεν θέλουμε αυτό. Εμείς διαχρονικά επενδύουμε στη βελτίωση του αστικού ή περιαστικού περιβάλλοντος. Με εξαιρέσεις φυσικά. Όμως, όπου κι αν πήγαν οι επιχειρήσεις εστίασης, το περιβάλλον βελτιώθηκε. Μειώθηκε η βία και η εγκληματικότητα και η περιοχή απέκτησε ζωή. Εμείς θέλουμε να ανοίξουμε όπως κλείσαμε. Όμως, αν δεν γίνεται αυτό, το κράτος θα πρέπει να βρει λύση – που είναι κυρίως οικονομική.

Ο κλάδος είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος, διότι αποτελείται κυρίως από μικρές επιχειρήσεις με ευάλωτους εργαζομένους. Μήπως κινδυνεύει να γίνει βορά αδίστακτων πολιτικών οι οποίοι τον αντιμετωπίζουν ως πελατεία;

Θα σας απαντήσω ως άνθρωπος της εστίασης, που ασχολείται όμως και με την πολιτική. Ο κόσμος μας, δυστυχώς, είναι τόσο απολιτίκ και απαυδισμένος, που δεν υπάρχει χώρος να εισέλθει κανείς. Δεν τρώμε «παπά» πλέον. Θέλουμε έμπρακτη στήριξη των επιχειρήσεων για να αποτελέσουμε εμείς με τη σειρά μας ασπίδα προστασίας των εργαζομένων μας και των οικογενειών τους. Και αυτό θα γίνει μόνο εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις ώστε όλοι οι εργαζόμενοι να ξεκινήσουν όπως τελείωσαν. Και σε αυτή την κατεύθυνση αγωνιζόμαστε.

Οδικός χάρτης **για τον τουρισμό**

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΡΑΤΙΚΑΚΗΣ

Μπροστά στον κίνδυνο να χαθεί η καλοκαιρινή τουριστική περίοδος, η οποία αντιστοιχεί γύρω στο 1/5 του ελληνικού ΑΕΠ, η κυβέρνηση ετοιμάζεται να ανακοινώσει αυτή την εβδομάδα ολοκληρωμένο σχέδιο για τον κλάδο, μετά και τις κατευθυντήριες γραμμές που παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις μετακινήσεις.

Το πλαίσιο συστάσεων της Κομισιόν θα αποτελέσει τη βάση για το εξειδικευμένο ελληνικό σχέδιο, το οποίο πάντως δεν αποκλείεται να περιλαμβάνει και διμερείς συμφωνίες για τουρισμό από χώρες εκτός Ε.Ε. «Θα έχουμε τουρίστες, δεν ξέρουμε πόσους, στόχος είναι να περιορίσουμε τις απώλειες. Εργαζόμαστε για να έχουμε όσο γίνεται μεγαλύτερη τουριστική περίοδο και για την επόμενη τουριστική περίοδο» δήλωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Στέλιος Πέτσας. Ανέφερε επίσης ότι το κυβερνητικό σχέδιο θα κινείται σε τέσσερις άξονες: τα υγειονομικά πρωτόκολλα για τις τουριστικές υπηρεσίες, τις μεταφορές, τα εργασιακά ζητήματα του τουριστικού κλάδου και την οικονομική στήριξη των επιχειρήσεων που πλήττονται.

Η κυβέρνηση είχε νωρίτερα χαιρετίσει το σχέδιο της Κομισιόν, το οποίο μεταξύ άλλων ενσωματώνει το ελληνικό αίτημα να μην πετούν τα αεροπλάνα με κενές θέσεις. Η ιδέα να υπάρχουν άδεια καθίσματα ανάμεσα στους επιβάτες είχε προταθεί ως μέτρο κατά της διασποράς του κορονοϊού, ωστόσο η χρησιμότητα της πρακτικής δεν έχει αποδειχθεί επιστημονικά και, σύμφωνα με τις ελληνικές θέσεις, θα επιβάρυνε υπερβολικά τις αεροπορικές εταιρείες και έμμεσα όλο τον κλάδο. Αυτό πάντως που δεν πέρασε ήταν η ελληνική πρόταση για τεστ κορονοϊού σε όποιον πρόκειται να πετάξει για Ελλάδα, καθώς κρίθηκε ότι οι εξετάσεις εντός 72 ωρών από το ταξίδι δεν προσφέρουν αξιόπιστη εικόνα.

> Οι προτάσεις της Κομισιόν δεν είναι δεσμευτικές και οι χώρες-μέλη είναι αυτές που θα αποφασίσουν τελικά πότε και πώς θα ανοίξουν τα σύνορά τους. Και, δεδομένου ότι η κρίση της πανδημίας μπορεί να εξελιχθεί με απρόβλεπτο τρόπο, το πλαίσιο δεν μπορεί να θεωρηθεί απολύτως στέρεο.

Σύμφωνα με το πλαίσιο συστάσεων της Επιτροπής, το ευρωπαϊκό κεκτημένο της ελεύθερης μετακίνησης θα πρέπει να επανέλθει με σεβασμό στην αρχή της μη διάκρισης. «Όταν ένα κράτος-μέλος αποφασίζει να επιτρέψει τις μετακινήσεις εντός της επικράτειάς του [...] θα πρέπει να επιτρέψει τα ταξίδια απ' όλες τις περιοχές ή χώρες της Ε.Ε. με παρόμοιες επιδημιολογικές συνθήκες». Με άλλα λόγια, η Επιτροπή ενθαρρύνει τις χώρες-μέλη να ανοίξουν τα σύνορά τους σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπου η δραστηριότητα του κορονοϊού κυμαίνεται σε συγκρίσιμα επίπεδα. Ακόμα, η Κομισιόν ζητά από τις κυβερνήσεις να πιέσουν τις αεροπορικές εταιρείες για εξαργυρώσιμα κουπόνια σε περίπτωση ακύρωσης ταξιδιών, και μάλιστα με κρατική εγγύηση.

Κατευθυντήριες γραμμές δίνονται επίσης για τη χρήση προστατευτικού εξοπλισμού στα μέσα μεταφοράς, τον περιορισμό της επαφής ανάμεσα σε επιβάτες και προσωπικό, αλλά και τη μείωση της πυκνότητας των επιβατών «όπου αυτό είναι εφικτό». Το πλαίσιο προβλέπει επίσης την ανάπτυξη πρωτοκόλλων για καταλύματα και χώρους εστίασης και προσφέρει κριτήρια με βάση τα οποία οι κυβερνήσεις μπορούν να αποφασίζουν αν είναι ασφαλές να επαναφέρουν τις τουριστικές δραστηριότητες. Τα κριτήρια αυτά αφορούν μεταξύ άλλων επιδημιολογικά δεδομένα και τη διαθεσιμότητα επαρκών δομών φροντίδας και ιχνηλάτησης για κατοίκους και τουρίστες. Πρέπει, ωστόσο, να διευκρινιστεί ότι οι προτάσεις της Κομισιόν δεν είναι δεσμευτικές και οι χώρες-μέλη είναι αυτές που θα αποφασίσουν τελικά πότε και πώς θα ανοίξουν τα σύνορά τους. Και, δεδομένου ότι η κρίση της πανδημίας μπορεί να εξελιχθεί με απρόβλεπτο τρόπο, το πλαίσιο δεν μπορεί να θεωρηθεί απολύτως στέρεο. Όπως παραδέχτηκε η επίτροπος Υγείας, Στέλλα Κυριακίδη, η επανέναρξη των διασυνοριακών μετακινήσεων «δεν θα είναι χωρίς κίνδυνο. Πρέπει να είμαστε ανοιχτοί και ειλικρινείς με αυτό».

Στην παραλία με πρωτόκολλο

Το πρόβλημα ήταν ότι το κυβερνητικό χρονοδιάγραμμα για άρση των μέτρων δεν περιείχε καμία αναφορά στις οργανωμένες πλαζ. Το πρόβλημα ήταν ότι οι διψασμένοι για λίγη αναψυχή πολίτες συνέρρεαν στις ελεύθερες ακτές σε βαθμό συνωστισμού. Το πρόβλημα ήταν ότι οι δήμαρχοι των νοτίων προαστίων απαιτούσαν να ανοίξουν οι πόρτες. Και, το κυριότερο, οι μετεωρολόγοι προέβλεπαν ένα ασυνήθιστα καυτό Σαββατοκύριακο. Όλα έδειχναν ότι ήταν καιρός να απελευθερωθούν πλήρως τα μπάνια του λαού, και το μόνο που έλειπε ήταν ένα νεύμα συγκατάθεσης από τους επιδημιολόγους.

Όπως, λοιπόν, ανακοινώθηκε εσπευσμένα το απόγευμα της Τετάρτης, οι 515 οργανωμένες παραλίες της Ελλάδας (περιφραγμένες και μη) ανοίγουν για τους λουόμενους, αν και λόγω ανάγκης λειτουργούν πλέον με πρωτόκολλο υγειονομικής ζώνης. Οι επιχειρήσεις που διαχειρίζονται τις πλαζ είχαν δύο μέρες περιθώριο να στήσουν ομπρέλες και ξαπλώστρες, μετρώντας τις αποστάσεις με μεζούρα. Συγκεκριμένα, οι άξονες των ομπρελών πρέπει να απέχουν μεταξύ τους τέσσερα μέτρα και τα σκιάδιά τους ενάμισι μέτρο. Σε κάθε ομπρέλα επιτρέπονται μέχρι δύο ξαπλώστρες (τρίτη δικαιούνται μόνο οι οικογένειες με ανήλικα τέκνα), ενώ αν θέλετε να μετακινήσετε την ξαπλώστρα, φροντίστε να απέχετε τουλάχιστον ενάμισι μέτρο από τους γείτονες. Επιπλέον, ξεχάστε τα τραπεζοκαθίσματα στην καφετέρια ή στο μπαρ, μπορείτε μόνο να αγοράσετε συσκευασμένα τρόφιμα και ποτά για κατανάλωση κάτω από την ομπρέλα σας. Και βέβαια ξεχάστε τα αλκοολούχα ποτά, τα οποία ευφραίνουν καρδίαν και ευνοούν κοινωνικότητες που δεν ενδείκνυνται.

Απολυμαντική λιακάδα

Οι κανόνες είναι σαφείς και πολύ λεπτομερείς, όμως το ερώτημα που αναπόφευκτα τίθεται είναι τι έχει κανείς να φοβάται στην παραλία ή στο νερό, ένα ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν τις τελευταίες ημέρες επιδημιολόγοι, λοιμωξιολόγοι, δερματολόγοι και καθηγητές Θαλάσσιας Βιολογίας και Ωκεανογραφίας. Η ομόφωνη απάντηση είναι «τίποτα», καθώς το αλάτι και ο ήλιος σκοτώνουν εύκολα τον ιό, τόσο στο νερό όσο και στην άμμο. Η υπεριώδης ακτινοβολία λειτουργεί ως απολυμαντικός παράγοντας που εξουδετερώνει τις επιφανειακές πρωτεΐνες με τις οποίες ο ιός συνδέεται στα ανθρώπινα κύτταρα (όπως μπορεί εξάλλου να εξουδετερώνει κι εμάς με εγκαύματα και καρκίνο). Θεωρείται, λοιπόν, βέβαιο ότι η θάλασσα και η παραλία αποτελούν εχθρικό περιβάλλον για τον ιό, επομένως ο τυχόν κίνδυνος εξαρτάται κυρίως από τη συμπεριφορά μας. Χωρίς την τήρηση των αποστάσεων και των λοιπών κανόνων, οποιοδήποτε περιβάλλον με κόσμο είναι θεωρητικά επικίνδυνο.

Άρση περιορισμών στις μετακινήσεις

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΡΑΤΙΚΑΚΗΣ

Ελεύθερες θα είναι από τη Δευτέρα οι μετακινήσεις σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, καθώς η πορεία της επιδημίας του κορονοϊού στην Ελλάδα επιτρέπει τη χαλάρωση των μέτρων, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Από την ίδια ημέρα απελευθερώνονται οι μετακινήσεις από και προς την Κρήτη και την Εύβοια, ενώ για τα υπόλοιπα νησιά η άρση των περιορισμών προγραμματίζεται για τη μεθεπόμενη Δευτέρα, 25 Μαΐου. Για τα νησιά του Αργοσαρωνικού, πάντως, η απαγόρευση δεν αποκλείεται να αρθεί και νωρίτερα (επιτρέπονται ήδη τα ταξίδια για επαγγελματικούς λόγους).

Ενόψει της απελευθέρωσης των εσωτερικών μετακινήσεων, η Aegean ανακοίνωσε ότι από Δευτέρα αυξάνει τα δρομολόγια προς Ηράκλειο, Χανιά, Θεσσαλονίκη και Αλεξανδρούπολη και από 25 Μαΐου προς Ρόδο, Κέρκυρα, Μυτιλήνη, Χίο, Σάμο και τους υπολοίπους προορισμούς του δικτύου εσωτερικού.

Η εταιρεία σταδιακά θα προχωρήσει και στην επανέναρξη διασύνδεσης με βασικούς ευρωπαϊκούς προορισμούς. Προγραμματίζει μέσα στον Μάιο την επανέναρξη των πτήσεων από Αθήνα προς Μόναχο, Ζυρίχη, Φρανκφούρτη και Γενεύη, με μικρή αρχικά συχνότητα. Ταυτόχρονα θα αυξήσει τις πτήσεις προς τις Βρυξέλλες, το μοναδικό δρομολόγιο εξωτερικού που έως σήμερα δεν είχε ανασταλεί. Μέσα στον Ιούνιο αναμένονται επίσης πτήσεις από το εξωτερικό, τις οποίες προγραμματίζουν μεταξύ άλλων η Lufthansa και η Air Canada.

Στο μεταξύ, αυξάνονται και τα δρομολόγια των πλοίων, στα οποία όμως η πληρότητα θα μειωθεί στο μισό, σύμφωνα με τα πρωτόκολλα που ανακοίνωσε την Παρασκευή η κυβέρνηση για τις μεταφορές.

Οδηγίες προς ταξιδιώτες

Με στόχο το άνοιγμα των ευρωπαϊκών συνόρων και την ενίσχυση του τουρισμού «το συντομότερο δυνατόν», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε πλαίσιο κατευθυντήριων γραμμών για την ασφαλή επανέναρξη των μεταφορών, το οποίο αποτέλεσε τη βάση για την εξειδίκευση των μέτρων στην Ελλάδα.

Γενικές οδηγίες

- Οι ταξιδιώτες ενθαρρύνονται να αγοράζουν εισιτήρια, να κάνουν κρατήσεις και check-in online.
- Οι επιβάτες θα πρέπει να φορούν μάσκες σε πλοία και αεροπλάνα.
- Θα πρέπει να επιτρέπεται η επιβίβαση μικρότερου αριθμού επιβατών σε λεωφορεία, τρένα και πλοία και οι επιβάτες που δεν ανήκουν στην ίδια οικογένεια θα πρέπει να κάθονται χωριστά.
- Το προσωπικό των μέσων μεταφοράς θα πρέπει να φορά προστατευτικό εξοπλισμό.
- Αντισηπτικά διαλύματα πρέπει να είναι διαθέσιμα και τα μέσα μεταφοράς πρέπει να απολυμαίνονται συστηματικά.
- Τρόφιμα, ποτά και άλλα προϊόντα δεν πρέπει να είναι διαθέσιμα προς πώληση επί των μέσων μεταφοράς.
- Τα καταστήματα duty-free και άλλα ταξιδιωτικά καταστήματα θα πρέπει να ελέγχουν τις κινήσεις των επιβατών με τον ορισμό σημείων στάσης επί του δαπέδου και να περιορίζουν τον αριθμό των πελατών, να ενισχύσουν τα μέτρα καθαριότητας και να εγκαταστήσουν φραγμούς για την τήρηση αποστάσεων στα ταμεία, μεταξύ άλλων μέτρων.
- Υπηρεσίες ιχνηλάτησης και προειδοποιητικά μηνύματα μπορούν να χρησιμοποιούνται μέσω εφαρμογών κινητών τηλεφώνων σε εθελοντική βάση. Αυτές οι εφαρμογές θα λειτουργούν διασυνοριακά.

Θερμόμετρο και ερωτηματολόγιο στα πλοία

- Τα πλοία θα ταξιδεύουν με τη μισή χωρητικότητα, ή με το 55% αν διαθέτουν καμπίνες.
- Οι επιβάτες θα υποβάλλονται σε θερμομέτρηση και θα συμπληρώνουν ερωτηματολόγιο, είτε κατά την επιβίβαση είτε νωρίτερα μέσω διαδικτύου.
- Σε κάθε καμπίνα επιτρέπεται ένας επιβάτης, εκτός αν πρόκειται για γονείς με παιδιά ή ΑμεΑ.
- Επιβάτες και πληρώματα καλούνται να φορούν μάσκα. Τα πληρώματα θα υποβάλλονται υποχρεωτικά σε τεστ.

> Από τη Δευτέρα 18 Μαΐου απελευθερώνονται οι μετακινήσεις από και προς την Κρήτη και την Εύβοια, ενώ για τα υπόλοιπα νησιά η άρση των περιορισμών προγραμματίζεται για τη μεθεπόμενη Δευτέρα, 25 Μαΐου.

- Στα αεροπορικά καθίσματα κάθε επιβάτης θα πρέπει να απέχει από τους υπόλοιπους κατά μία κενή θέση σε όλες τις κατευθύνσεις.
- Προβλέπεται επίσης διαδικασία διαχείρισης ύποπτου περιστατικού.
- Επιτρέπεται η είσοδος στην Ελλάδα σε κρουαζιερόπλοια με επιβάτες, ενώ άλλα σκάφη αναψυχής και επαγγελματικά σκάφη μπορούν να εισέρχονται μόνο χωρίς επιβάτες. Όσοι εισέρχονται στη χώρα θα υποβάλλονται υποχρεωτικά σε τεστ κορονοϊού με δική τους δαπάνη.

Χωρίς άδεια καθίσματα τα αεροπλάνα

- Ο εξαερισμός της καμπίνας πρέπει να ενισχυθεί με νοσοκομειακού τύπου φίλτρα και κάθετη ροή αέρα.
- Η κίνηση των επιβατών εντός της καμπίνας πρέπει να περιοριστεί, με τη μείωση των χειραποσκευών και των επαφών με το πλήρωμα.
- Επιτρέπεται να κάθονται επιβάτες σε διπλανά καθίσματα
- Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στο online check-in, στον περιορισμό των επαφών κατά την παράδοση των αποσκευών, τους ελέγχους ασφαλείας και τους συνοριακούς ελέγχους, στην επιβίβαση και κατά την παραλαβή των αποσκευών.
- Η προπαραγγελία υπηρεσιών στο εσωτερικό του αεροσκάφους θα πρέπει να γίνεται, όπου είναι δυνατόν, την ώρα της κράτησης.
- Σε πτήσεις μικρής διάρκειας δεν θα σερβίρονται τρόφιμα και ποτά.

Λεωφορεία χωρίς κλιματισμό

- Η επιβίβαση θα πρέπει να γίνεται από την πίσω πόρτα και να χρησιμοποιούνται τα παράθυρα αντί του κλιματισμού για τον αερισμό των οχημάτων.
- Ο καθορισμός των θέσεων θα πρέπει, όπου είναι δυνατόν, να οργανωθεί ούτως ώστε τα μέλη μιας οικογένειας να μπορούν να καθίσουν μαζί, ενώ θα πρέπει να διαχωρίζονται οι μεμονωμένοι επιβάτες.
- Στα μικρά λεωφορεία (minibus) δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στους επιβάτες να κάθονται δίπλα στον οδηγό, εκτός κι αν είναι δυνατός ο φυσικός διαχωρισμός τους από αυτόν.
- Εάν είναι δυνατόν, οι επιβάτες θα πρέπει να διαχειρίζονται μόνοι τους τις αποσκευές τους.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ ΜΕ ΚΟΡΟΝΟΪΟ

ΧΑΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Δυσοίωνες είναι οι προοπτικές για την οικονομία και την απασχόληση την εποχή του κορονοϊού, ενώ υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα για το εάν οι επιπτώσεις της κρίσης στην αγορά εργασίας θα είναι παροδικές ή μόνιμες.

Τις τελευταίες ημέρες δημοσιεύτηκαν δύο διαφορετικές έρευνες [η πρώτη της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ) και η δεύτερη της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ)], όπου περιγράφονται με ιδιαίτερα μελανά χρώματα οι επιπτώσεις του κορονοϊού στην ελληνική οικονομία. Από τη μία πλευρά, λοιπόν, το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ παρουσιάζει τρία σενάρια, όπου η μείωση του ΑΕΠ το 2020 κυμαίνεται από 4% έως 10% και η ανεργία διαμορφώνεται από 19,2% έως 21,6%.

Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ, υπάρχει κίνδυνος απώλειας 250.000 θέσεων απασχόλησης το επόμενο διάστημα στον συγκεκριμένο κλάδο.

Τα τρία σενάρια

Οι εκτιμήσεις του ΙΝΕ ΓΣΕΕ λαμβάνουν υπόψη τρία σενάρια. Πιο αναλυτικά, στο πρώτο σενάριο εκτιμάται ποια θα είναι η εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας αν το ΑΕΠ μειωθεί κατά 4% (ευνοϊκό), στο δεύτερο σενάριο κατά 7% (ενδιάμεσο) και στο τρίτο σενάριο κατά 10% (απαισιόδοξο). Στο ευνοϊκό σενάριο το ποσοστό ανεργίας θα αυξηθεί κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες, φτάνοντας στο 19,2%, στο ενδιάμεσο σενάριο το ποσοστό ανεργίας θα ανέλθει στο 20,3% και στο απαισιόδοξο σενάριο το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται ότι θα φτάσει στο 21,6%.

Σύμφωνα με την έρευνα του Ινστιτούτου, η χρονική διάρκεια της ύφεσης και η προοπτική εγκλωβισμού της οικονομίας σε μια νέα φάση στασιμότητας θα καθορίσουν τις πιθανές επιπτώσεις α) στον όγκο της απασχόλησης και στην αύξηση της υποαπασχόλησης, β) στους μισθούς και στο σύστημα προστασίας των εργαζομένων από συλλογικές και κλαδικές συμβάσεις εργασίας και γ) στις συνθήκες εργασίας των πιο ευάλωτων ομάδων εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης, εκείνων που εργάζονται με μη τυπικές μορφές απασχόλησης, των νέων και των γυναικών.

Όπως εξηγεί το ΙΝΕ ΓΣΕΕ, βασικός λόγος για τον αρνητικό αντίκτυπο της πανδημίας στην αγορά εργασίας είναι ότι η μεγαλύτερη συγκέντρωση μισθωτών παρουσιάζεται στον τομέα των υπηρεσιών. Μια σημαντική μείωση της απασχόλησης στον κλάδο του εμπορίου, της εστίασης, της παροχής καταλύματος, της αποθήκευσης και των μεταφορών δύσκολα μπορεί να αντισταθμιστεί με αύξηση της απασχόλησης σε άλλους κλάδους της οικονομίας, σημειώνει.

> *Μόλις 3 στις 100 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις δήλωσαν ότι θα προχωρήσουν σε προσλήψεις προσωπικού το επόμενο διάστημα. Το στοιχείο αυτό δημιουργεί υπαρκτό κίνδυνο περαιτέρω αύξησης της ανεργίας, εάν αναλογιστούμε ότι το χρονικό διάστημα Μαρτίου-Αυγούστου κατά τα τελευταία τρία τουλάχιστον χρόνια ήταν το καλύτερο για την απασχόληση.*

Τονίζει επίσης ότι οι πρώτες ενδείξεις στην αγορά εργασίας αναδεικνύουν την άμεση ανάγκη ρεαλιστικού σχεδιασμού, λήψης δραστικών μέτρων και υλοποίησης αποτελεσματικών παρεμβάσεων για να περιοριστούν οι αποσταθεροποιητικές συνέπειες που αναμφίβολα θα έχει στην οικονομία και στην αγορά εργασίας η διαχείριση της υγειονομικής κρίσης.

Λουκέτα και ανεργία

Σοβαρά είναι όμως τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, ενώ δεν είναι λίγες εκείνες που κινδυνεύουν με... λουκέτο.

Το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ επισημαίνει δύο στοιχεία ως τα πιο σημαντικά σχετικά με τη λειτουργία του εν λόγω κλάδου μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων. Το πρώτο αναδεικνύει την έλλειψη ρευστότητας ως το σημαντικότερο πρόβλημα που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι 8 στις 10 μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Το δεύτερο ζήτημα, που συνδέεται σε έναν βαθμό με την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος ρευστότητας, αφορά τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Από τα ευρήματα της έρευνας προέκυψε πως 1 στις 7 επιχειρήσεις ενδέχεται να διακόψει τη δραστηριότητά της το επόμενο διάστημα.

Τα δύο αυτά στοιχεία καταδεικνύουν τις σοβαρές συνέπειες της υγειονομικής κρίσης στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις και, όπως είναι αναμενόμενο, επηρεάζουν και την αγορά εργασίας, που φαίνεται πως αλλάζει δραματικά. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι:

- 8 στις 10 (77,7%) επιχειρήσεις που ανέστειλαν μερικώς ή πλήρως τη δραστηριότητά τους προχώρησαν σε αναστολή συμβάσεων εργασίας.
- 1 στις 8 (13,3%) επιχειρήσεις υιοθέτησε καθεστώς τηλεργασίας για το προσωπικό της.
- 2 στις 10 (19,9%) επιχειρήσεις που δεν ανέστειλαν τη λειτουργία τους μείωσαν το προσωπικό τους, ενώ μόλις 3 στις 100 (3,2%) το αύξησαν.
- 1 στις 8 (12,7%) του συνόλου των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων ενδέχεται να μειώσει το προσωπικό της μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων.

Περιορισμός δημιουργίας θέσεων εργασίας

Μια επιπλέον αρνητική διάσταση είναι ο περιορισμός δημιουργίας θέσεων εργασίας. Με βάση τα στοιχεία της έρευνας, μόλις 3 στις 100 (3,4%) μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις δήλωσαν ότι θα προχωρήσουν σε προσλήψεις προσωπικού το επόμενο διάστημα. Το στοιχείο αυτό, που ακολουθεί τη συμπεριφορά που ήδη έχει εκδηλωθεί, δημιουργεί υπαρκτό κίνδυνο περαιτέρω αύξησης της ανεργίας, εάν αναλογιστούμε ότι το χρονικό διάστημα Μαρτίου-Αυγούστου κατά τα τελευταία τρία τουλάχιστον χρόνια ήταν το καλύτερο για την απασχόληση. Κατά μέσο όρο το διάστημα αυτό δημιουργούνται επιπλέον 270.000 θέσεις εργασίας κυρίως λόγω του τουρισμού.

Το ενδεχόμενο, λοιπόν, εκτίναξης της ανεργίας σε ποσοστά αντίστοιχα με εκείνα που είχαν καταγραφεί κατά την πιο βαθιά περίοδο της πρόσφατης οικονομικής κρίσης, και μάλιστα σε πολύ σύντομο χρόνο, είναι πολύ πιθανό.

FREESUNDAY.GR

Ενημέρωση με Άποψη

ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΥΓΕΙΑ
ΚΟΣΜΟΣ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ
ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΤΗΛΕΣ ΑΥΤΟ

www.freesunday.gr
freesunday.gr
freesunday.gr
@freesunday_gr

DEVELOPED BY softweb

Ακριβό διαζύγιο την εποχή του κορονοϊού

ΜΑΡΙΑ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Η καραντίνα δεν ευνόησε πολλά ζευγάρια που είδαν τον έρωτα να τα εγκαταλείπει τους τελευταίους μήνες. Άλλωστε το είχαν πει και οι ειδικοί από τον περασμένο Μάρτιο ότι η καραντίνα μάλλον θα βλάψει ανεπανόρθωτα τους γάμους και τον έρωτα, με πολλούς πρώην έγκλειστους να αναζητούν πλέον την ελευθερία τους.

Κάπως έτσι συνέβη και με ένα ζευγάρι που είχε απασχολήσει τη δημοσιότητα κατά το παρελθόν με τον αντισυμβατικό έρωτά του.

Ένας πρώην έρωτας

Ο λόγος για τον Ολιβιέ Σαρκοζί, αδερφό του πρώην Προέδρου της Γαλλίας Νικολά Σαρκοζί, και τη Μέρι Κέιτ Όλσεν, γνωστή από μικρή από τον ρόλο της στη σειρά «Full House» και διάσημη επιχειρηματία των ΗΠΑ.

Πέντε χρόνια κράτησε ο γάμος που είχε προκαλέσει σάλο το 2015 στη Γαλλία. Ο Σαρκοζί γνώρισε την Όλσεν το 2012. Εκείνος ήταν 42 ετών, παντρεμένος, με δύο παιδιά, κι εκείνη μόλις 25. Υποτίθεται ότι ήταν έρωτας με την πρώτη ματιά, καθώς ο πλούσιος τραπεζίτης χώρισε τη σύζυγό του εγκαταλείποντας μια και καλή την οικογενειακή εστία για να ζήσει με τη νεαρή Όλσεν. Η πρώην σύζυγος είχε χαρακτηρίσει τη σχέση «γελοία», αναφερόμενη κυρίως στη διαφορά ηλικίας του ζεύγους, ενώ την εποχή εκείνη ο γαλλικός Τύπος αναφερόταν στον Σαρκοζί ως «μικρό Γάλλο εραστή».

> Η πανδημία έχει φέρει τα πάνω κάτω για όσους ζητούν απεγνωσμένα να πάρουν διαζύγιο.

Ο γνωστός τραπεζίτης ήταν έτοιμος να παντρευτεί την Όλσεν από τους πρώτους κιόλας μήνες της σχέσης τους, αφού ζούσε μια δεύτερη εφηβεία στην αγκαλιά της, η Όλσεν ωστόσο είπε το «ναι» τρία χρόνια αργότερα και οι δυο τους παντρεύτηκαν στο Μανχάταν.

Πριν από το μυστήριο αγόρασαν από κοινού ένα τεράστιο ρετιρέ στην ακριβή γειτονιά της Νέας Υόρκης, αξίας 11 εκατ. λιρών, με πισίνα, στούντιο τέχνης, κήπο με σιντριβάνι και κάθε πολυτέλεια. Το 2014 πούλησαν το σπίτι και αγόρασαν ένα εξίσου ακριβό, αλλά με περισσότερη ησυχία, για να αποφεύγουν τους παπαράτσι. Η γαμήλια τελετή ήταν άκρως αντισυμβατική, όπως και το ίδιο το ζευγάρι. Σε έναν όμορφο και πολυτελή κήπο του Μανχάταν το ζευγάρι παντρεύτηκε το 2015 και ο βασικός στολισμός ήταν εκατοντάδες χρυσά μπολ μέσα στα οποία υπήρχαν… τσιγάρα. Όλοι οι καλεσμένοι κάπνιζαν σε όλη τη διάρκεια της τελετής και του πάρτι, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα εκείνης της εποχής.

Το ζευγάρι περνούσε τον περισσότερο καιρό μεταξύ Νέας Υόρκης και Παρισιού, ενώ δύο χρόνια μετά τη γαμήλια τελετή η Όλσεν παραχώρησε για πρώτη φορά συνέντευξη αναφερόμενη στον έγγαμο βίο. Σε αυτήν ισχυριζόταν ότι μαγείρευε, έκανε δουλειές στο σπίτι και γενικά ήταν μια καλή νοικοκυρά για τον σύζυγό της, παρά την περιουσία αξίας 163 εκατ. λιρών που διέθετε.

Ζουν μαζί λόγω πανδημίας

Όμως όλα τα ωραία κάποτε τελειώνουν και το πρώην ερωτευμένο ζευγάρι αποφάσισε να ακολουθήσει χωριστούς δρόμους εν μέσω καραντίνας και κορονοϊού. Όσο αντισυμβατικά ήταν η σχέση και ο γάμος τους, τόσο αντισυμβατικό είναι και το διαζύγιό τους. Η Όλσεν υπέβαλε αίτηση διαζυγίου στις 17 Απριλίου, ωστόσο η λήξη του γάμου δεν μπορούσε να προωθηθεί λόγω κλειστών δικαστηρίων εν μέσω πανδημίας του κορονοϊού. Το ζευγάρι αναγκάστηκε να μείνει στο ίδιο σπίτι εξαιτίας της καραντίνας και της ακύρωσης πτήσεων, με αποτέλεσμα το χάσμα στη σχέση να γίνει αγεφύρωτο και ο θυμός να κυριαρχήσει.

Η Όλσεν χρησιμοποιώντας τις γνωριμίες της ζήτησε να εξεταστεί ως επείγουσα η αίτηση διαζυγίου της, εξαπολύοντας δριμείες κατηγορίες εναντίον του συζύγου της. Εκείνος, ως πιο έμπειρος στα διαζύγια, αφού έχει ήδη μια πρώην σύζυγο στη Γαλλία, πούλησε το σπίτι στέλνοντας εντολή στην Όλσεν μέσω των δικηγόρων του να το εγκαταλείψει στις 18 Μαΐου.

Η Όλσεν, που είχε υπογράψει προγαμιαίο συμβόλαιο με τον Σαρκοζί, ζήτησε να τεθούν σε ισχύ οι όροι του, προκειμένου εκείνος να συνεχίσει να πληρώνει τα βασικά της έξοδα και να μην την πετάξει έξω από το σπίτι στο οποίο ζούσαν τα τελευταία δύο χρόνια. Όπως ανέφερε στα αμερικανικά μέσα ενημέρωσης, ο κορονοϊός δεν της επιτρέπει να βρει άμεσα σπίτι, καθώς έχει καταρρεύσει η οικονομία, τα μεσιτικά γραφεία δεν λειτουργούν και γενικά η πόλη βρίσκεται σε μερικό lockdown. Έτσι, το δικαστήριο έκανε αποδεκτό το επείγον αίτημά της, δίνοντάς της μια περίοδο χάριτος προκειμένου να βρει σπίτι και να φύγει. Ως τότε, βέβαια, θα πρέπει μάλλον να αντέξει τον πρώην σύζυγο, με τον οποίο βρίσκονται στα μαχαίρια, αφού ο κορονοϊός και η καραντίνα έχουν βαλθεί να κρατήσουν τα ζευγάρια στο ίδιο σπίτι κι ας θυμίζουν οι συνέπειες κάτι από «πόλεμο των Ρόουζ».

Η Μέρι Κέιτ Όλσεν, σύμφωνα με το περιοδικό «Forbes», είχε περιουσία αξίας 250 εκατ. δολαρίων το έτος 2019, δραστηριοποιείται σε ρούχα, καλλυντικά και αξεσουάρ κι έχει τη φήμη της έξυπνης και αδίστακτης επιχειρηματία. Το τελευταίο επιβεβαιώνεται κι από το γεγονός ότι, παρά την αμύθητη περιουσία της, πρόκειται να ζητήσει διατροφή και ό,τι δικαιούται από την περιουσία του Ολιβιέ Σαρκοζί. Μεταξύ των όρων που υπάρχουν στο προγαμιαίο της συμβόλαιο είναι και ο εξής: σε περίπτωση διαζυγίου, ο πρώην σύζυγος να πληρώνει εφ' όρου ζωής την ιατροφαρμακευτική της περίθαλψη στις ΗΠΑ.

Αν δεν καταφέρει να αφανίσει ο ένας τον άλλον εν μέσω καραντίνας, είναι βέβαιο πως το διαζύγιό τους δεν θα είναι αναίμακτο, ειδικά από τη στιγμή που και ο πρώην σύζυγος περνά στην αντεπίθεση.

Η Όλσεν, από την άλλη, ακολουθεί την παλιά, καλή συμβουλή που είχε δώσει η πρώτη σύζυγος του Ντόναλντ Τραμπ, Ιβάνα, όταν πήρε διαζύγιο από τον Αμερικανό Πρόεδρο: «Don't get mad, get it all» (Μη θυμώνετε, απλώς πάρτε τα πάντα).

ΝΟΣΟΥΝ ΞΑΝΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΧΑΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Η πανδημία του κορονοϊού έφερε τα πάνω κάτω και στην αγορά ακινήτων και συγκεκριμένα στη βραχυχρόνια μίσθωση (γνωστή ως Airbnb), έναν κλάδο που πρόσφερε σημαντική στήριξη στην ελληνική οικονομία. Μάλιστα, πολλοί είναι εκείνοι οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η αγορά ακινήτων θα δυσκολευτεί πάρα πολύ να σηκώσει κεφάλι, ακόμη και μετά την πλήρη άρση των περιοριστικών μέτρων για τον κορονοϊό.

Στροφή στη μακροχρόνια μίσθωση;

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πανελλαδικού Δικτύου Κτηματομεσιτών E-Real Estates, οι ιδιοκτήτες - φυσικά πρόσωπα στις πιο δημοφιλείς περιοχές των βραχυχρόνιων μισθώσεων (Πλάκα, Θησείο, Κουκάκι, Εμπορικό Τρίγωνο) που διαθέτουν ένα-δύο ακίνητα κρατούν ακόμη στάση αναμονής και δεν επιστρέφουν στις μακροχρόνιες μισθώσεις.

Το μεγαλύτερο ποσοστό ακινήτων που επιστρέφουν στις μακροχρόνιες μισθώσεις από τις άνωθεν περιοχές είναι ακίνητα που ανήκουν/τα διαχειρίζονται εταιρείες που επιθυμούν να επιμερίσουν τις απώλειές τους και επιστρέφουν μέρος των διαχειριζόμενων ακινήτων στις συμβατικές-παραδοσιακές μισθώσεις για 4-5 μήνες ή/και 1 έτος, μέχρι να δουν τα νέα δεδομένα σε σχέση με την πανδημία του κορονοϊού.

Παρακάτω παρατίθενται κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα:

1. Ξενοφώντος - Σύνταγμα: Για διαμέρισμα 40 τ.μ., ισόγειο, πλήρως ανακαινισμένο, το οποίο τους χειμερινούς μήνες μισθωνόταν σε πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης από 40 έως 50 ευρώ/διανυκτέρευση και το καλοκαίρι 100-120 ευρώ/διανυκτέρευση, με πληρότητες περίπου 90%, πλέον η ζητούμενη τιμή ενοικίασης (επιπλωμένο) είναι 400 ευρώ/μήνα, ενώ διατίθεται για ενοικίαση μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2020.
2. Λυκαβητός: Για ισόγειο διαμέρισμα 45 τ.μ., πλήρως ανακαινισμένο, η ζητούμενη τιμή ενοικίασης (επιπλωμένο) είναι 350 ευρώ/μήνα, ενώ διατίθεται για ενοικίαση μέχρι τον Απρίλιο του 2021.
3. Καλλιμάρμαρο - Μετς: Για ισόγειο διαμέρισμα 35 τ.μ., πλήρως ανακαινισμένο, η ζητούμενη τιμή ενοικίασης (επιπλωμένο) είναι 350 ευρώ/μήνα (συμπεριλαμβανομένων όλων των λογαριασμών, και του ρεύματος), ενώ διατίθεται για ενοικίαση μέχρι τον Απρίλιο του 2021.
4. Πετράλωνα: Για ισόγειο διαμέρισμα 60 τ.μ., πλήρως ανακαινισμένο, με κήπο, επί της Τριών Ιεραρχών, η ζητούμενη τιμή ενοικίασης (επιπλωμένο) είναι 400 ευρώ/μήνα (συμπεριλαμβανομένων όλων των λογαριασμών εκτός του ηλεκτρικού ρεύματος), ενώ διατίθεται για ενοικίαση μέχρι τον Απρίλιο του 2021.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Airbnb στην Ελλάδα βασίζεται στους ξένους τουρίστες, κάτι που σημαίνει ότι εάν δεν επανεκκινήσει ο τουρισμός, τα προβλήματα όχι μόνο δεν θα ξεπεραστούν αλλά θα διογκωθούν. Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι ξένοι τουρίστες που επιλέγουν τη βραχυχρόνια μίσθωση υπερβαίνουν το 65%.

Πάντως, ο πρόεδρος του E-Real Estates, Θεμιστοκλής Μπάκας, επισημαίνει ότι κλειδί στην εξέλιξη και τη δυναμική της αγοράς θα αποτελέσουν οι χρηματοοικονομικοί δείκτες, η διαθεσιμότητα και η ευκολία δανεισμού, τα αναπτυξιακά μέτρα που θα στοχεύουν στην οικονομική ενδυνάμωση των πολιτών, το φορολογικό καθεστώς, τα μέτρα στήριξης των υφιστάμενων επενδυτών και προσέλκυσης νέων, το αίσθημα ασφάλειας των εργαζομένων για την εργασία τους και τα εισοδήματά τους, αλλά και η εν γένει εσωτερική και εξωτερική σταθερότητα της χώρας μας.

Μειώνονται τα ενοίκια

Πτωτικά κινούνται και τα ενοίκια, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου το ζητούμενο μίσθωμα είχε φτάσει στο ανώτερο επίπεδο τιμών το προηγούμενο χρονικό διάστημα και αναμενόταν η ρύθμισή τους μετά το β΄ εξάμηνο του 2020. «Η μείωση αυτή αποτελεί στιγμιαία αντίδραση των ιδιοκτητών που χρειάζονται άμεσα εισόδημα, διότι σε πολλές περιπτώσεις το εισόδημα από το μίσθωμα καλύπτει κάποια άλλη υποχρέωση ή/και τη δόση δανείου» εξηγεί ο κ. Μπάκας.

«Παράλληλα», προσθέτει, «δεν είναι λίγοι οι ιδιοκτήτες ακινήτων που προέβησαν σε μείωση της ζητούμενης τιμής μίσθωσης (οι ζητούμενες τιμές είναι χωρίς κάποια διαπραγμάτευση – αυτό σημαίνει ότι η μείωση μπορεί να είναι μεγαλύτερη) διότι θέλησαν να μισθώσουν άμεσα το ακίνητό τους, πριν έρθουν αντιμέτωποι με μεγάλες μειώσεις. Το αποκορύφωμα των μειώσεων θα καταγραφεί μετά την καλοκαιρινή σεζόν και σταδιακά έως και την αρχή του νέου έτους. Αρχικά, οι πρώτες γενναίες μειώσεις θα καταγραφούν σε ακίνητα των περιοχών που δεν αποτελούν τους top προορισμούς και μπήκαν τελευταίοι στον "κλάδο" των βραχυχρόνιων μισθώσεων. Ακίνητα που μεγαλύτερο ποσοστό των ιδιοκτητών θα επιστρέψουν άμεσα στις μακροχρόνιες-συμβατικές μισθώσεις ή/και θα προβούν σε πώληση του ακινήτου τους μετά τη μεγάλη "χασούρα" που έρχεται από το 2019 και κορυφώνεται το 2020». Επιπλέον, εκτιμά ότι «περιοχές που θα καταγράψουν τις πρώτες μειώσεις ενοικίων μετά την εποχή κορονοϊού είναι κυρίως περιοχές του κέντρου, όπως Άγιος Νικόλαος, Άνω Κυψέλη, Άνω Πατήσια, Πεδίον Άρεως, Πλ. Αμερικής, Πλ. Αττικής, Γκύζη, Γούβα, Γουδί, Κολοκυνθού, Κολωνός, Κυψέλη, Νέα Κυψέλη, Σεπόλια, καθώς και πολλά τμήματα της Καλλιθέας και του Νέου Κόσμου που δεν συνορεύουν με το Κουκάκι».

Καθοριστικό παράγοντα διαμόρφωσης των τιμών των ενοικίων θα αποτελέσει ο αριθμός των ακινήτων που θα επιστρέψουν από τη μακροχρόνια στη βραχυχρόνια μίσθωση το αμέσως επόμενο διάστημα.

> *Το Airbnb στην Ελλάδα βασίζεται στους ξένους τουρίστες, κάτι που σημαίνει ότι εάν δεν επανεκκινήσει ο τουρισμός, τα προβλήματα όχι μόνο δεν θα ξεπεραστούν αλλά θα διογκωθούν.*

Το τοπίο στην οικοδομή

Ο κορονοϊός αφήνει βαθιές πληγές και στην οικοδομή, η οποία, αν και το φετινό Ιανουάριο είχε επιστρέψει σε τροχιά ανάκαμψης, φαίνεται ότι δεν θα ξεφύγει από την κρίση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για τον Ιανουάριο, το μέγεθος της συνολικής οικοδομικής δραστηριότητας ανήλθε σε 1.339 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 260.000 τ.μ. επιφάνειας και 1.051,6 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, παρουσίασε δηλαδή άνοδο κατά 55,7% στον αριθμό των αδειών, κατά 51,7% στην επιφάνεια και κατά 43,4% στον όγκο.

Το μεγάλο ερώτημα που προκύπτει βεβαίως τώρα είναι πότε ακριβώς θα επιλέξουν οι κατασκευαστές να προχωρήσουν στην έναρξη των παραπάνω αδειών, καθώς οι συνθήκες έχουν αντιστραφεί πλήρως και εκτιμάται ότι θα επέλθει νέο πλήγμα στην αγορά κατοικίας, η οποία είχε αρχίσει να εξέρχεται από τη μακρά ύφεση.

Με δεδομένο ότι πλέον η ζήτηση αυτή θα αργήσει να επανέλθει στο επίπεδο όπου βρισκόταν πριν από την πανδημία του κορονοϊού, είναι προφανές ότι ανάλογη καθυστέρηση θα υπάρξει και στις νέες ανεγέρσεις κατοικιών.

ΠΕΣ ΤΟ Μ' ΕΝΑ TWEET

...και βγάλε τον πραγματικό εαυτό σου.

ΑΡΗΣ ΖΕΥΓΑΣ

Λίγο πριν από το άνοιγμα των εκκλησιών το ντέρμπι μεταξύ Επιστήμης και Πίστης που προκάλεσε η πανδημία του κορονοϊού φαίνεται να μπαίνει στην τελική του ευθεία. Η Πίστη κατάφερε να κερδίσει τις εντυπώσεις προχωρώντας σε μια μεγάλη μεταγραφή, καθώς «έκλεψε» από τον αντίπαλο έναν βασικό του παίκτη, την ομότιμη καθηγήτρια Παθολογίας του ΕΚΠΑ και πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Χημειοθεραπείας, Ελένη Γιαμαρέλλου.

Σύμφωνα με την ακριβή της διατύπωση: «Εδώ δεν ισχύει η έννοια της επιστήμης. Είναι η έννοια του μυστηρίου. Η οποία είναι πάνω από την επιστήμη και επηρεάζει την επιστήμη. Επομένως ή πιστεύεις ότι συμμετέχεις στο μεγαλύτερο μυστήριο και δεν παθαίνεις τίποτα ή δεν πηγαίνεις να κοινωνήσεις αν φοβάσαι».
Κι αν τύχει και πάθεις τίποτα, η κυρία καθηγήτρια το έχει προβλέψει και αυτό.

Δεν θα μπορούσε να είναι πιο ξεκάθαρη η κ. Γιαμαρέλλου, επιστήμη à la carte.

Η κριτική προς την κ. Γιαμαρέλλου προκύπτει από το γεγονός πως καλείται να καταθέσει δημοσίως την άποψή της ως ειδικός, όχι ως πιστή. Ως εκ τούτου, η κριτική είναι άστοχη, δεδομένου ότι η κ. Γιαμαρέλλου έχει πάρει πλέον μεταγραφή.

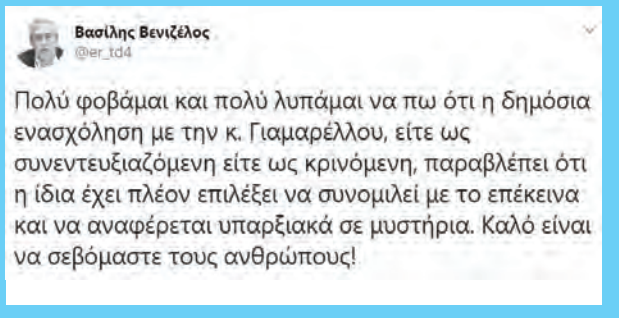

Από τη στιγμή που η επιστήμη άνοιξε τον δρόμο, η καλλιτεχνική διανόηση ακολούθησε μετ' ευλαβείας.

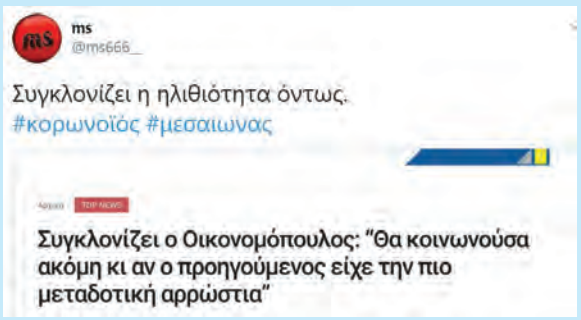

Ο κ. Οικονομόπουλος μάλιστα επαύξησε.

Ο πετυχημένος τραγουδιστής έχει απασχολήσει και στο παρελθόν την επικαιρότητα με τις σύγχρονες έως πολύ προχωρημένες απόψεις του.

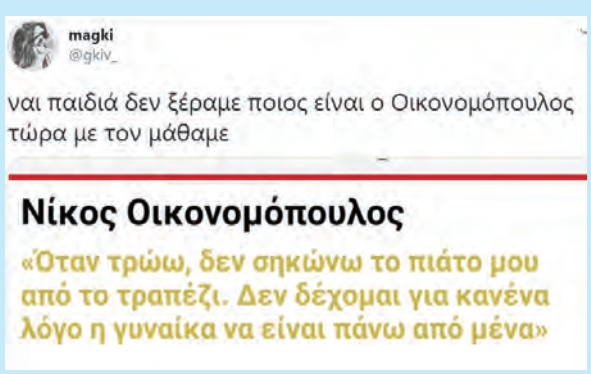

Είναι πλέον ξεκάθαρο.

Μπορεί και του Νότη Σφακιανάκη.

Υπάρχουν βέβαια ακόμα κάποια αναπάντητα ερωτήματα...

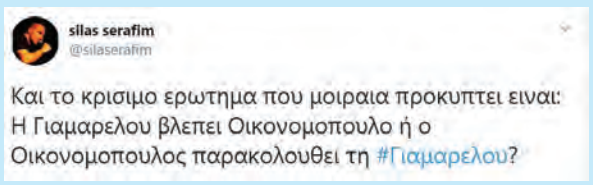

Τα οποία όμως είναι εύκολο να απαντηθούν.

Επιστρέφοντας στο ντέρμπι Επιστήμης-Πίστης, η Πίστη αποφάσισε να ρίξει στη μάχη και το βαρύ πυροβολικό.

Το τι θα συμβεί στη συνέχεια είναι νομοτελειακό.

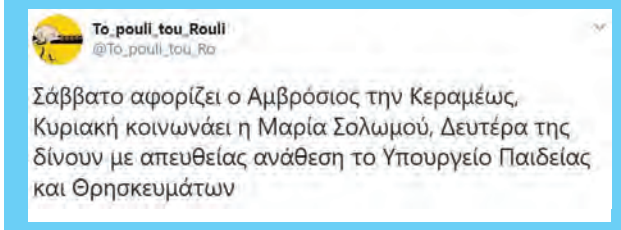

Σε άλλα νέα, παραδόθηκε στους πολίτες η ανακαινισμένη πλατεία Ομονοίας.

Της νύχτας τα καμώματα...

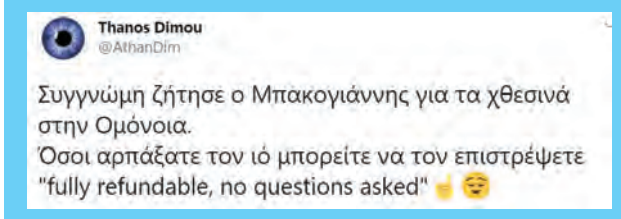

Κατά τα άλλα, μια μερίδα συνδικαλιστών της ΟΛΜΕ αντιδρά στην πρόβλεψη του υπουργείου Παιδείας για τηλεκπαίδευση μέσω βίντεο προκειμένου εν μέσω πανδημίας να μην αποκοπούν από την παρακολούθηση των μαθημάτων τους οι μαθητές που δεν μπορούν να δώσουν το «παρών» στο σχολείο, είτε επειδή άτομα στο οικογενειακό τους περιβάλλον ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες είτε επειδή ανήκουν οι ίδιοι. Ειρήσθω εν παρόδω, στη στάση εργασίας που κήρυξε η ΟΛΜΕ ενόψει του ανοίγματος των σχολείων δεν συμμετείχε το 99,6% των εκπαιδευτικών.

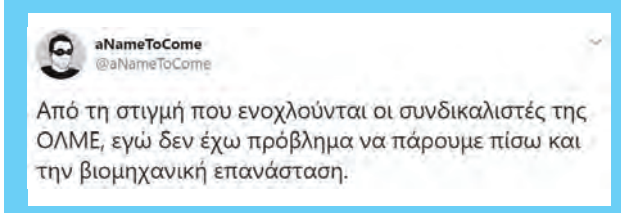

Η διαμαρτυρία έγινε με ένα τουλάχιστον πρωτότυπο για εκπαιδευτικούς, έστω και συνδικαλιστές, πανό.

Σε κάθε περίπτωση...

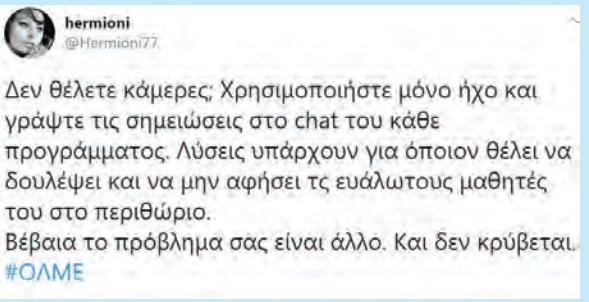

Throwback.

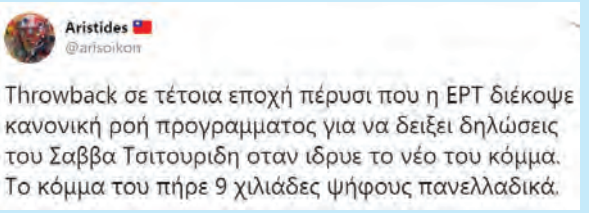

Κανένα σπίτι...

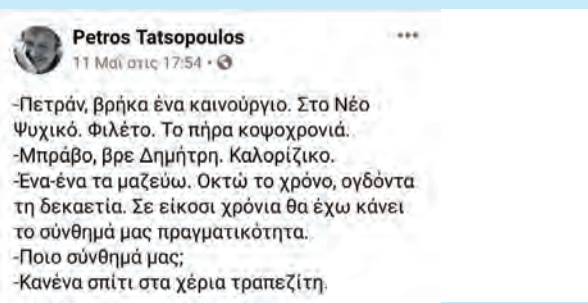

Άτιμη κενωνία που άλλους τους ανεβάζεις και άλλους τους ρίχνεις στα τάρταρα.

ΤΕΡΑΣΤΙΟ ΣΟΚ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

ΧΑΡΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Η επανεκκίνηση του τουρισμού είναι το επόμενο μεγάλο στοίχημα της ελληνικής κυβέρνησης, με στόχο να σωθεί ό,τι είναι δυνατόν τη φετινή χρονιά.

Η μέχρι στιγμής ζημιά είναι τεράστια, τόσο για τις επιχειρήσεις του κλάδου όσο και για το κράτος. Οι εκτιμήσεις του υπουργού Τουρισμού, Χάρη Θεοχάρη, μόνο αισιοδοξία δεν μπορούν να προκαλέσουν. Στην καλύτερη των περιπτώσεων, ο ελληνικός τουρισμός θα καταφέρει φέτος να «σώσει» μόλις 8 δισ. ευρώ από τις περσινές τουριστικές εισπράξεις των 18,2 δισ. ευρώ, δηλαδή λιγότερο από το μισό.

Ωστόσο, οι απώλειες για τα κρατικά ταμεία θα είναι ακόμα μεγαλύτερες. Ειδικότερα, λόγω της μεγάλης δυναμικής στις προκρατήσεις για τη φετινή σεζόν πριν από το ξέσπασμα του κορονοϊού, τα έσοδα αναμενόταν να ξεπεράσουν τα 20 δισ. ευρώ. Είναι χαρακτηριστικό πως το πρώτο δίμηνο οι ταξιδιωτικές εισπράξεις εμφάνιζαν αύξηση κατά 22,9% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019, φτάνοντας στα 527 εκατ. ευρώ.

Όλοι οι σχεδιασμοί όμως ανατράπηκαν μετά το ξέσπασμα της πανδημίας του κορονοϊού. Οι κρατήσεις ακυρώθηκαν, χωρίς κανείς να μπορεί να πει με σιγουριά τι θα συμβεί τους επόμενους μήνες. Επιχειρηματίες από τον χώρο των ξενοδοχείων τονίζουν πως τόσο τα έσοδα όσο και οι αφίξεις από το εξωτερικό θα αργήσουν πολύ να ανακάμψουν και να επανακτήσουν τα προ κορονοϊού μεγέθη. Μάλιστα, ακόμη και στο αισιόδοξο σενάριο όπου δεν θα υπάρξουν άλλες απρόσμενες εξελίξεις, οι ίδιοι παράγοντες εκτιμούν ότι ο τουρισμός θα επανέλθει μετά από τρία χρόνια τουλάχιστον.

Το βλέμμα στον Ιούλιο

Πλέον όλα τα βλέμματα έχουν στραφεί στον Ιούλιο, οπότε τόσο οι επιχειρηματίες όσο και η κυβέρνηση ευελπιστούν να καταφέρουν να επαναλειτουργήσουν κάποια ξενοδοχεία (σ.σ.: πολλοί επιχειρηματίες έχουν δηλώσει ότι δεν θα σηκώσουν τα ρολά το φετινό καλοκαίρι) και να ανοίξουν οι βασικοί τουριστικοί προορισμοί.

Στην περίπτωση που υπάρξει ταξιδιωτική ροή τον Ιούλιο, υπάρχουν ελπίδες η ζημιά να είναι μικρότερη από το αναμενόμενο.

> *Οι χώρες που τροφοδοτούσαν με πολλούς τουρίστες την Ελλάδα έχουν δεχτεί καίριο χτύπημα από τον κορονοϊό.*

Ο κίνδυνος νέου κύματος

Ωστόσο, όλα θα εξαρτηθούν από το εάν θα ξεσπάσει δεύτερο κύμα κορονοϊού από το φθινόπωρο, καθώς, σύμφωνα με τουριστικούς παράγοντες, το δίμηνο Αύγουστος-Σεπτέμβριος είναι η πιο ισχυρή περίοδος για τον ελληνικό τουρισμό.

Είναι άλλωστε ενδεικτικό και το δημοσίευμα του Reuters, σύμφωνα με το οποίο το πλήγμα του κορονοϊού στον τουρισμό απειλεί κόπους και επιτεύγματα δέκα ετών για την Ελλάδα.

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, στο οποίο καταγράφονται μαρτυρίες ανθρώπων που δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά στον κλάδο στην Ελλάδα, εκφράζονται φόβοι ότι η κατάσταση θα αποδειχθεί πολύ χειρότερη του 2015, όταν έκλεισαν οι τράπεζες και η τότε κυβέρνηση κατέφυγε σε capital controls προκειμένου να αποφευχθεί η κατάρρευση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Οι διμερείς συμφωνίες

Η χώρα μας, με δεδομένο πως κατά την έναρξη της τουριστικής σεζόν δεν θα έχουν αρθεί οι περιορισμοί στα αεροπορικά ταξίδια απ' όλες τις χώρες της Ε.Ε., ρίχνει στο τραπέζι το χαρτί των διμερών συμφωνιών με άλλες χώρες.

Σύμφωνα με πληροφορίες, φαίνεται ότι ήδη έχει «κλειδώσει» η συμφωνία με το Ισραήλ για μία πτήση από και προς τη χώρα από τις αρχές Ιουλίου, ίσως και λίγο νωρίτερα. Επίσης, διεξάγονται συζητήσεις με τη Ρωσία, τη Γερμανία, την Αυστρία, την Κύπρο, τη Δανία, τη Νορβηγία, την Τσεχία και την Αυστραλία. Πάντως, από τον Ιούνιο η Lufthansa θα αρχίσει πτήσεις προς τουριστικούς προορισμούς της πατρίδας μας.

Η Ελλάδα θέτει δύο όρους: να γίνεται ένα τεστ έως 72 ώρες πριν από το ταξίδι και ας μην το λέει η Ε.Ε., αλλά και να μην υπάρχει καραντίνα όταν οι τουρίστες επιστρέφουν στις πατρίδες τους.

Από την άλλη μεριά, με τα μέχρι στιγμής δεδομένα, δεν θα γίνονται δεκτοί τουρίστες από τη Βρετανία, την Ολλανδία, το Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ισπανία και τη Σουηδία. Πρόκειται για χώρες που μπορεί τα προηγούμενα χρόνια να τροφοδοτούσαν με πολλούς τουρίστες τη χώρα μας, ωστόσο στη μάχη με τον κορονοϊό έχουν πάρει χαμηλή βαθμολογία, καθώς μετρούν πολλές χιλιάδες νεκρούς.

Τα αεροπορικά ταξίδια

Σύμφωνα με το σχέδιο της Κομισιόν, οι ταξιδιώτες ενθαρρύνονται να αγοράζουν εισιτήρια, να κάνουν κρατήσεις και check-in online, ώστε να μη δημιουργούνται ουρές στα αεροδρόμια.

Οι επιβάτες θα πρέπει να φορούν προστατευτικές μάσκες, ειδικά όταν δεν θα μπορούν να εφαρμόζονται πλήρως και πάντοτε τα μέτρα κοινωνικής απόστασης. Επίσης, οι φυσικές αποστάσεις πρέπει να διασφαλίζονται κατά τους ελέγχους ασφαλείας και την παράδοση και παραλαβή αποσκευών.

Το τεστ της παραλίας

Ένα σημείο όπου θα δοκιμαστούν στην πράξη οι συνθήκες που θα επικρατήσουν το καλοκαίρι είναι αυτό της λειτουργίας των οργανωμένων παραλιών το Σαββατοκύριακο, λόγω του κύματος ζέστης που έρχεται από σήμερα στη χώρα.

Οι ειδικοί έδωσαν το πράσινο φως και η κυβέρνηση το αποφάσισε, με το σκεπτικό ότι το κλείσιμο των οργανωμένων παραλιών θα οδηγούσε σε συνωστισμό στις ελεύθερες παραλίες.

Θα ισχύσουν, όμως, συγκεκριμένοι κανόνες, όπως η τοποθέτηση ομπρελών σε μεγαλύτερες αποστάσεις μεταξύ τους, καλύμματα μιας χρήσης και πετσέτες υποχρεωτικά στις ξαπλώστρες, λειτουργία των beach bars μόνο για take-away και δίχως αλκοολούχα ποτά ή μουσική. Εξάλλου οι μάσκες, τα γάντια και τα αντισηπτικά θα βρίσκονται παρέα με τα αντηλιακά, τις ομπρέλες και τις ξαπλώστρες.

ΤΩΡΑ ΠΟΥ
ΜΠΟΡΕΙΣ, ΣΩΣΕ ΖΩΕΣ.

Γιατί σε σένα μόνο στηριζόμαστε.
Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα χρηματοδοτούμαστε 100% από ιδιωτικές δωρεές για να μπορούμε
να παρέχουμε ιατρική φροντίδα σε ανθρώπους αποκλεισμένους από την υγειονομική περίθαλψη,
σε θύματα βίας, φυσικών καταστροφών ή ενόπλων συγκρούσεων.

ΚΑΝΕ ΤΩΡΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΣΟΥ. ΣΕ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

msf.gr/torapouboreis **210 5 200 500**

MEDECINS SANS FRONTIERES
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

Παγκόσμιος πόλεμος για τα εμβόλια

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΡΑΤΙΚΑΚΗΣ

Για δεύτερη φορά σε διάστημα λίγων μηνών οι ΗΠΑ πιάστηκαν στα πράσα να προσπαθούν να εξαγοράσουν την αποκλειστική ή προνομιακή διάθεση εμβολίων που αναπτύσσονται κατά του κορονοϊού, μια εξέλιξη ενδεικτική της σιωπηλής διαμάχης για το ποιος θα εμβολιαστεί πρώτος.

Στη Γαλλία, κυβέρνηση και αντιπολίτευση έμειναν με το στόμα ανοιχτό την Τετάρτη διαβάζοντας τις δηλώσεις του Πολ Χάντσον, διευθύνοντος συμβούλου της γαλλικής Sanofi, ο οποίος αποκάλυψε στο Bloomberg ότι η αμερικανική αγορά θα είχε προτεραιότητα στη διάθεση του εμβολίου κατά του κορονοϊού επειδή «επένδυσε στο ρίσκο» της έρευνας, σε αντίθεση με την Ευρώπη, που «κινδυνεύει να μείνει πίσω». Χρειάστηκαν μόνο λίγες ώρες για να ξεσπάσουν αντιδράσεις στην Ευρώπη: ο Γάλλος πρωθυπουργός Εντουάρ Φιλίπ έσπευσε να ξεκαθαρίσει με tweet του ότι η ισότιμη πρόσβαση για όλους «είναι αδιαπραγμάτευτη», ενώ εκπρόσωπος της Κομισιόν δήλωσε πως «το εμβόλιο κατά της Covid-19 αποτελεί παγκόσμιο δημόσιο αγαθό και η πρόσβαση σε αυτό πρέπει να είναι ισότιμη και καθολική». Η δε γαλλική αντιπολίτευση εκτίμησε πως η Sanofi έχει λάβει από τη Γαλλία πάνω από 150 εκατ. ευρώ σε φοροαπαλλαγές.

Μετά την κατακραυγή η εταιρεία αναγκάστηκε σε πλήρη αναδίπλωση. «Θέλω να είμαι απολύτως ξεκάθαρος: δεν θα υπάρχει καμία συγκεκριμένη προτεραιότητα σε οποιαδήποτε χώρα» διαβεβαίωσε στο France 2 TV ο πρόεδρος της Sanofi, Σερζ Ουάινμπεργκ. Ο Εντουάρ Φιλίπ δήλωσε αργότερα πως επικοινώνησε με τον Ουάινμπεργκ και έλαβε «όλες τις απαραίτητες διαβεβαιώσεις για τη διάθεση του τελικού εμβολίου της Sanofi». Ο δε Πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν έχει καλέσει για κατσάδιασμα τον Χάντσον την Τρίτη στο Ελιζέ.

Η υπόθεση της Sanofi έρχεται να προστεθεί στο διπλωματικό σκάνδαλο της CureVac, μιας γερμανικής εταιρείας βιοτεχνολογίας που αναπτύσσει εμβόλια RNA. Όπως αποκαλύφθηκε τον Μάρτιο, η κυβέρνηση Τραμπ προσπάθησε να εξασφαλίσει προνομιακή πρόσβαση σε πειραματικό εμβόλιο της εταιρείας. Η CureVac αρνήθηκε τον ισχυρισμό, δεν είπε όμως όχι

στα 80 εκατ. ευρώ που έλαβε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως αντάλλαγμα για την παραμονή της στην Ευρώπη.

Ο Εμανουέλ Μακρόν και η Γερμανίδα καγκελάριος Άνγκελα Μέρκελ έχουν δηλώσει τη στήριξή τους σε μια παγκόσμια πρωτοβουλία για την ανάπτυξη εμβολίων καθολικής πρόσβασης. Στις αρχές του μήνα οι δύο ηγέτες συμμετείχαν σε σύνοδο συγκέντρωσης δωρεών, η οποία οργανώθηκε από την Ε.Ε. και τον ΠΟΥ και εξασφάλισε το ποσό των 8 δισ. ευρώ από 40 χώρες και δωρητές. Στόχος είναι η ανάπτυξη εμβολίων, διαγνωστικών τεστ και θεραπειών.

Οι ΗΠΑ και η Ρωσία δεν συμμετείχαν στην πρωτοβουλία. Η κυβέρνηση Τραμπ έχει προτιμήσει τις απευθείας συμφωνίες με φαρμακευτικές εταιρείες. Έχει χρηματοδοτήσει το πειραματικό εμβόλιο της Johnson & Johnson με μισό δισ. δολάρια και σύμφωνα με την «Washington Post» έχει προσφέρει «εκατοντάδες εκατομμύρια» στη Sanofi και στην αμερικανική Moderna, η οποία συνεργάζεται με μια ελβετική εταιρεία στην ανάπτυξη εμβολίων.

Ασαφής, τουλάχιστον προς το παρόν, είναι η στάση που θα τηρήσει η Βρετανία, μετά τις αντιφατικές δηλώσεις της κυβέρνησης. Τον Απρίλιο ο υπουργός Υγείας, Ματ Χάνκοκ, χαιρέτισε την έναρξη κλινικών δοκιμών για ένα εμβόλιο του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης λέγοντας πως η Βρετανία θα πρέπει να έχει προτεραιότητα στη διάθεση του εμβολίου, εφόσον αποδειχθεί αποτελεσματικό. Αντίθετα, ο πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον έχει αναφερθεί στην ανάγκη της ισότιμης παγκόσμιας πρόσβασης. «Η κούρσα για την ανάπτυξη εμβολίου δεν είναι διαγωνισμός μεταξύ χωρών» δήλωσε στη σύνοδο της Ε.Ε. για τα εμβόλια.

Η Βρετανία, οι ΗΠΑ, η Κίνα, η Γερμανία και η Γαλλία είναι οι χώρες που φιλοξενούν τις περισσότερες ερευνητικές προσπάθειες για την ανάπτυξη εμβολίων, οι οποίες πλέον ξεπερνούν τις εκατό. Όπως ανακοίνωσε την Πέμπτη η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Φαρμάκων, στο καλύτερο σενάριο τα πρώτα εμβόλια θα εγκριθούν στις αρχές του 2021. Θα χρειαστούν όμως μήνες για να παραχθούν εκατοντάδες εκατομμύρια δόσεις και το ερώτημα της εθνικής προτίμησης δεν δείχνει να έχει απαντηθεί.

ΠΩΣ Ο ΚΟΡΟΝΟΪΟΣ ΞΕΓΥΜΝΩΣΕ ΤΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΠΑΝΕΛ

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ*

Χρειάστηκε μια πανδημία ώστε η κάκιστη ελληνική τηλεόραση να αναγκαστεί να καλεί στις εκπομπές της σοβαρούς ανθρώπους, ειδήμονες, με συγκρότηση, ήθος και γνώσεις.

Για να το κάνει, υποχρεώθηκε –προσωρινά φαντάζομαι– να αποβάλει ασήμαντους, ανόητους και άχρηστους κομματικούς της πολιτικής που είχαν στασίδια στα ιδιωτικά κανάλια και τους βλέπαμε από το πρωί μέχρι το βράδυ να αλληλολοιδορούνται και να περιφέρουν την ασημαντότητά τους ενώπιον των τηλεθεατών.

Μέσα από αυτή την αναγκαστική, λόγω κορονοϊού, τηλεοπτική προβολή σοβαρών ανθρώπων είδαμε μια άλλη Ελλάδα, που βρίσκεται συνεχώς στο περιθώριο. Ανακαλύψαμε μάλιστα και μια δεύτερη σπουδαία Ελλάδα, στο εξωτερικό, όπου Έλληνες κατέχουν υψηλότατες θέσεις σε φημισμένα νοσοκομεία της Ευρώπης και των ΗΠΑ, και όχι μόνο.

Πρόκειται για μια διπλά ξεχασμένη Ελλάδα. Από τη μια η Ελλάδα του πνεύματος και της αξίας που παραγκωνίζεται συστηματικά και από την άλλη η υπέροχη Ελλάδα των αποδήμων, που η μητέρα πατρίδα (με πρώτους τους πολιτικούς) την περιφρονεί αντί να συμπορεύεται μαζί της και να την αξιοποιεί, τώρα που ο μικρός μας πλανήτης έχει γίνει μια γειτονιά.

Γνωρίζουμε βέβαια ότι η ιδιωτική τηλεόραση στο μεγαλύτερο ποσοστό της είναι θλιβερή. Ένας από τους βασικούς λόγους της φοβερής κατάντιας της είναι το ποιους καλεί, συστηματικά, στις ενημερωτικές εκπομπές (πάνελ), που, θυμίζω, ξεκινούν από τις 6 το πρωί και τελειώνουν μετά τα μεσάνυχτα.

Μια ομάδα καλεσμένων είναι οι αγράμματοι. Άλλοι οι εμπαθείς. Μια τρίτη οι ψευτοδημοσιογράφοι που δηλητηριάζουν κάθε συζήτηση υπερασπιζόμενοι προκλητικά και χωρίς ντροπή κόμματα στα οποία έχουν στρατευτεί και όχι την αλήθεια που υποτίθεται ότι υπηρετούν.

Σας καλώ να σκεφτείτε πώς θα ήταν η ενημέρωση των πολιτών στη χώρα μας αν η ιδιωτική τηλεόραση δεν καλούσε ποτέ κανένα από αυτά τα δημόσια πρόσωπα της αισθητικής ευτέλειας, αλλά, όπως με τον κορονοϊό, για κάθε θέμα καλούσε τους άξιους, αυτούς που έχουν να πουν μόνο τα σπουδαία.

Καταλήγοντας θέλω να πω τούτο: ένα μέσο ενημέρωσης είναι ένα λουσάτο κλαμπ με face control στην πόρτα. Δεν μπορεί να την περνά ο καθένας, μόνο σπουδαίοι που το αξίζουν και έχουν ΝΑ ΠΟΥΝ.

Δυστυχώς, η ιδιωτική τηλεόραση έχει όντως face control στην πόρτα, αλλά κάνει το ανάποδο. Μέσα περνούν μόνο οι ασήμαντοι και μένουν διαρκώς απέξω οι σημαντικοί. Δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία ότι μετά τον κορονοϊό θα επιστρέψουμε σε αυτή την εξοργιστική παρακμή.

*Ο Ανδρέας Χριστόπουλος είναι δημοσιογράφος και συγγραφέας.

> *Μέσα από αυτή την αναγκαστική, λόγω κορονοϊού, τηλεοπτική προβολή σοβαρών ανθρώπων είδαμε μια άλλη Ελλάδα, που βρίσκεται συνεχώς στο περιθώριο. Ανακαλύψαμε μάλιστα και μια δεύτερη σπουδαία Ελλάδα, στο εξωτερικό.*

ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΑΠΟ ΤΟ

kafsoxilio.gr

12€

1 σακί κάρβουνα 10kg
1 σακούλα προσάναμμα
1 προσάναμμα κύβων

- **ΜΕΓΑΛΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑ**
- **ΧΩΡΙΣ ΤΡΙΜΜΑ**
- **ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΥΣΗΣ**

ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ
210.3466996

ΔΩΡΕΑΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΣΑΣ

Εύκολες και υγιεινές επιλογές για σνακ στο γραφείο

ΤΗΣ ΜΕΛΙΝΑΣ Σ. ΚΑΡΙΠΙΔΟΥ*

Καθώς οι περισσότεροι έχουμε επιστρέψει πια προσεκτικά στους χώρους εργασίας μας, επανέρχονται και οι προβληματισμοί για το πώς τρεφόμαστε στο γραφείο. Ίσως οι αναγκαίες αποστάσεις να μας απαλλάσσουν από τα διλήμματα που έχουμε τακτικά στον χώρο εργασίας για κεράσματα, τα οποία πολλές φορές καταλήγουν να μας θρέφουν όσο είμαστε στη δουλειά. Για να μη στηριζόμαστε, όμως, στο τι κάνουν ή δεν κάνουν οι γύρω μας, καλό είναι να έχουμε οργανωθεί, ώστε να φροντίσουμε τη διατροφή μας σε έναν χώρο όπου πολλοί περνάμε περισσότερο από το 1/3 της ημέρας μας.

Προς αυτή την κατεύθυνση, οι επιλογές από το σπίτι αποτελούν μάλλον τον πιο ισορροπημένο αλλά και οικονομικότερο τρόπο διατροφής μας κατά τη διάρκεια της εργασίας, οπότε μπορούμε να επενδύσουμε στο να βρούμε μερικές εύκολες και έξυπνες λύσεις για να προσέξουμε όχι μόνο την ποιότητα της διατροφής μας αλλά και την τσέπη μας. Την πιο εύκολη, γρήγορη και απλή λύση αποτελούν τα διάφορα σαντουιτσάκια, τα οποία έχουν μικρή δυσκολία τόσο στην προετοιμασία και μεταφορά τους όσο και στην κατανάλωσή τους. Σε αυτή την περίπτωση, μπορείτε να επιλέξετε διαφορετικά είδη αρτοποιημάτων αλλά και διαφορετικά υλικά για το «γέμισμα» αυτών. Για παράδειγμα, μπορείτε να επιλέξετε διάφορα είδη φρέσκου ψωμιού (λευκό, σικάλεως, ολικής άλεσης, πολύσπορο, ζυμωτό, καλαμποκιού), καθώς και διάφορα μεγέθη (μπαγκέτα, στρογγυλό, φέτες ψωμιού), αραβική, κυπριακή ή ελληνική πίτα, τορτίγια κ.ά. Αυτά μπορείτε να τα γεμίσετε με τυρί κίτρινο, λευκό ή κρέμα, λαχανικά (μαρούλι, ντομάτα, αγγούρι), ελιές ή πάστα ελιάς, χούμους, γιαούρτι, μουστάρδα, φαλάφελ, τόνο, σολομό ή ακόμη και κάποιο κρέας που έχει μαγειρευτεί από την προηγούμενη μέρα, όπως είναι το κοτόπουλο ή το μπιφτέκι, κομμάτια από χοιρινό ή μοσχαρίσιο κρέας κ.ά. Αν σας αρέσει η μαγειρική και φτιάχνετε και το δικό σας ψωμί, μπορείτε να ετοιμάσετε ψωμάκια με τυρί, με ελιές, με ξηρούς καρπούς, με σταφίδες κ.ά. Επίσης, ένα κομμάτι πίτας (τυρόπιτα, σπανακόπιτα κ.ά.) ή πίτσας που θα έχετε φτιάξει είναι μια πολύ εύκολη και γρήγορη επιλογή για το γραφείο.

Ιδανικό σνακ αποτελούν πάντα τα φρούτα, και καθώς οι συστάσεις αναφέρουν για τους ενήλικες 2-3 μερίδες την ημέρα, εάν δεν αξιοποιήσουμε τον χρόνο που περνάμε στο γραφείο για να τα καταναλώσουμε, μάλλον κινδυνεύουμε να μην τα καταναλώσουμε καθόλου στην ημέρα. Εάν υπάρχει χώρος όπου μπορείτε να αποθηκεύσετε ορισμένα φρούτα, μπορείτε να κάνετε και μια μεγαλύτερη αγορά, για το γραφείο μόνο.

Άλλες λύσεις για υγιεινά σνακ δίνει ως βάση το γιαούρτι, το οποίο συνδυάζεται με διάφορα τρόφιμα, όπως βρώμη, μούσλι, ξηρούς καρπούς, φρέσκα ή αποξηραμένα φρούτα, μέλι, μαρμελάδα, γλυκό του κουταλιού, πετυχαίνοντας ποικιλία στη γεύση και στη θρεπτική αξία.

Ορισμένα παραδείγματα προς έμπνευση για σνακ είναι:

- Τορτίγια με γιαούρτι, φαλάφελ και λαχανικά.
- Ζυμωτό ψωμί με πάστα ελιάς, ντομάτα και αγγούρι.
- Στρογγυλό πολύσπορο ψωμάκι με μπιφτέκι, ντομάτα, μαρούλι και μουστάρδα.
- Φρούτα
- Γιαούρτι, μούσλι, ξηροί καρποί, φρούτα και μέλι.
- Ελληνική πίτα με κομματάκια κοτόπουλο, μουστάρδα και λαχανικά.

Ωστόσο, και τις φορές που δεν έχετε προλάβει να προετοιμαστείτε και θα επιλέξετε κάτι απ' έξω, μπορείτε και πάλι να κινηθείτε ισορροπημένα επιλέγοντας:

- Κουλούρι Θεσσαλονίκης ή μπρέτζελ, τα οποία μπορεί να είναι σκέτα ή γεμισμένα με κάποιο τυρί ή πάστα ελιάς και λαχανικά.
- Τοστ ή μικρό μπριός
- Φρουτοσαλάτα
- Γιαούρτι με φρούτα ή/και δημητριακά.
- Σαλάτα από ωμά ή βρασμένα ή ψητά λαχανικά.

Οι σαλάτες απ' έξω αποτελούν πολλές φορές «παγίδα» τόσο ως προς το θερμιδικό τους περιεχόμενο όσο και ως προς την ποιότητά τους. Είναι καλό να επιλέγετε σαλάτα με ένα ή δύο επιπλέον των λαχανικών υλικά (για να μην αυξάνονται πολύ οι θερμίδες της) ή/και να αποφεύγετε τα υλικά τα οποία μπορεί να είναι πλούσια σε «κακά» λιπαρά οξέα, όπως είναι η μαγιονέζα, τα πολλά τυριά, τα αλλαντικά και το μπέικον. Καλά παραδείγματα επιλογών αποτελούν:

- Οι σαλάτες λαχανικών με τόνο ή σολομό, οι οποίες είναι πλούσιες σε ω-3 λιπαρά οξέα.
- Οι σαλάτες λαχανικών με όσπρια, οι οποίες είναι πλούσιες σε φυτικές ίνες, φυλλικό οξύ και βιταμίνες του συμπλέγματος Β.
- Οι σαλάτες λαχανικών με τυρί, οι οποίες είναι πλούσιες σε ασβέστιο.

Και μια συμβουλή για το κλείσιμο: Καθώς φροντίζετε τι τρώτε στο γραφείο, μην αμελείτε να σηκώνεστε από την καρέκλα σε τακτά χρονικά διαστήματα, για να σαμποτάρετε την ακινησία!

*Η Μελίνα Σ. Καριπίδου, MSc, είναι κλινική διαιτολόγος - διατροφολόγος, επιστημονική συνεργάτιδα του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Καρδιακή ανεπάρκεια και κορονοϊός

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΚΚΑΣ

Κάθε χρόνο, πανευρωπαϊκά, η δεύτερη εβδομάδα του Μαΐου είναι αφιερωμένη στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών για την καρδιακή ανεπάρκεια. Για το 2020 η συγκεκριμένη εβδομάδα ευαισθητοποίησης αναβλήθηκε λόγω του κορονοϊού, παρά ταύτα η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία θα ενημερώσει διαδικτυακά και ευρέως τους πολίτες της χώρας, καθώς και τις δομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας, με την αποστολή ενός εκτεταμένου και πλήρους ηλεκτρονικού φυλλαδίου που θα περιλαμβάνει όλα όσα πρέπει να γνωρίζει κανείς για την καρδιακή ανεπάρκεια.

Η καρδιακή ανεπάρκεια είναι συχνή και σοβαρή πάθηση. Μάλιστα χειροτερεύει με τον χρόνο και δεν έχει ριζική θεραπεία. Λογικό είναι να τρομάξετε όταν σας πει ο γιατρός σας ότι έχετε καρδιακή ανεπάρκεια. Όταν όμως κατανοήσει κανείς την πάθησή του και ακολουθήσει τις θεραπευτικές οδηγίες που του δίνει ο γιατρός του, κάνοντας και ο ίδιος απλές αλλαγές στον τρόπο ζωής του, μπορεί να ζήσει περισσότερο, έχοντας μια ποιότητα ζωής πολύ καλύτερη.

Τι είναι η καρδιακή ανεπάρκεια

Είναι μια σοβαρή πάθηση όπου η καρδιά είναι αδύνατη και δεν μπορεί να στείλει αρκετή ποσότητα αίματος σε όλο το σώμα, με αποτέλεσμα το σώμα να μην παίρνει την ποσότητα του οξυγόνου και τις θρεπτικές ουσίες που χρειάζεται για να δουλέψει φυσιολογικά. Και επειδή το αίμα και το οξυγόνο δεν φτάνουν για να θρέψουν τους μυς και τα όργανα του σώματος, οι μύες κουράζονται και ο ασθενής με καρδιακή ανεπάρκεια εμφανίζει εύκολη κόπωση. Αλλά παράλληλα δεν επιστρέφει και αρκετό αίμα στην καρδιά, περιμένοντας ένα δυνατό τράβηγμα που δεν έρχεται. Μαζεύεται τότε το αίμα στις φλέβες, περιμένοντας να γυρίσει στην καρδιά, και αυξάνεται η πίεση μέσα σε αυτές, οπότε αρχίζουν να βγαίνουν υγρά στους γύρω ιστούς, κυρίως στα πόδια και στην κοιλιά. Υγρό μαζεύεται και στους πνεύμονες, γιατί δεν μπορεί να γυρίσει εύκολα στην αριστερή καρδιά και προκαλεί συμφόρηση στους πνεύμονες και δύσπνοια. Έτσι δικαιολογούνται τα κύρια συμπτώματα της καρδιακής ανεπάρκειας, που είναι η εύκολη κόπωση και η δύσπνοια.

Η κύρια αιτία που προκαλεί καρδιακή ανεπάρκεια είναι η στεφανιαία νόσος. Ένα έμφραγμα του μυοκαρδίου νεκρώνει κάποιο μέρος της καρδιάς και ελαττώνει τη δύναμή της. Καρδιακή ανεπάρκεια μπορεί να εμφανιστεί σε οποιαδήποτε ηλικία, αλλά συνήθως αφορά μεγάλες ηλικίες. Άλλες αιτίες που προκαλούν καρδιακή ανεπάρκεια είναι παθήσεις των βαλβίδων, των πνευμόνων, λοιμώξεις (μυοκαρδίτιδα), μυοκαρδιοπάθειες, συγγενείς καρδιοπάθειες κ.ά.

Διαχείριση της καρδιακής ανεπάρκειας από τον ασθενή και τον γιατρό

Η πιο αποτελεσματική θεραπεία της καρδιακής ανεπάρκειας γίνεται με φάρμακα και αλλαγή του τρόπου ζωής. Ακόμη και απλά πράγματα, όπως καθημερινό περπάτημα, παρακολούθηση της δίαιτας (περιορισμός στο αλάτι), αποφυγή καπνίσματος και αλκοόλ, μπορούν να κάνουν τη διαφορά στα συμπτώματα και στην ποιότητα ζωής. Ο ασθενής με καρδιακή ανεπάρκεια πρέπει να παρακολουθεί το βάρος του (με καθημερινό ζύγισμα), την πίεση και τις σφύξεις του. Να καταγράφει τις μετρήσεις σε έναν πίνακα και να τον δείχνει στον γιατρό του σε κάθε επίσκεψη. Αν παρατηρήσει μεγάλη αλλαγή στις μετρήσεις, όπως όταν πάρει, ας πούμε, αρκετό βάρος (περισσότερο από 2 κιλά σε 3 ημέρες), τότε πρέπει να ενημερώσει τον γιατρό του.

Πολύ σημαντικό επίσης είναι να παίρνει ο ασθενής όλα τα φάρμακα που του έχει δώσει ο γιατρός του στην ώρα τους, χωρίς να παραλείπει κανένα. Πρέπει να κρατάει σημειώσεις με τα σκευάσματα και τις δόσεις, ελεγχόμενος, αν υπάρχει η δυνατότητα, από κάποιον στενό συγγενή του. Αν στο πλαίσιο της θεραπείας τού έχει τοποθετηθεί και κάποια συσκευή, όπως βηματοδότης, απινιδωτής, πρέπει να είναι σε άμεση επαφή με τον γιατρό και το εργαστήριο όπου εμφυτεύθηκε η συσκευή, για τακτική παρακολούθηση και έλεγχο.

Covid 19 και ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται σε ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια, οι οποίοι οφείλουν να παρακολουθούν το σωματικό τους βάρος, συμπτώματα και σημεία απορρύθμισης της κατάστασής τους (όπως εμφάνιση δύσπνοιας, ευκολότερης κόπωσης, οιδημάτων και δυσκολία κατάκλισης) και να επικοινωνήσουν με τον θεράποντα ιατρό τους.

Δεν πρέπει να διακόπτεται η αγωγή με αναστολείς του συστήματος ρενικής-αγγειοτενσίνης-αλδοστερόνης ή τα σύνθετα, όπως σακουμπιτρίλη-βαλσαρτάνη, γιατί είναι τα μόνα φάρμακα, όπως και οι β-αποκλειστές, που μειώνουν τη θνητότητα.

Τέλος, οι ηλικιωμένοι ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια συνήθως έχουν κι άλλες παθήσεις, όπως αναιμία, νεφρική ανεπάρκεια, αποφρακτική πνευμονοπάθεια, υπέρταση, διαβήτη κ.ά. Είναι απαραίτητο να παρακολουθούν και τις άλλες παθήσεις σε συνεννόηση πάντα με τον καρδιολόγο και με γιατρό άλλης ειδικότητας (πνευμονολόγο, νεφρολόγο, διαβητολόγο).

Με καλύτερη κατανόηση της πάθησής τους και με απλές αλλαγές στον τρόπο ζωής τους αρκετοί ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια μπορούν να βελτιώσουν σημαντικά την ποιότητα της καθημερινότητάς τους.

> Η πιο αποτελεσματική θεραπεία της καρδιακής ανεπάρκειας γίνεται με φάρμακα και αλλαγή του τρόπου ζωής. Ακόμη και απλά πράγματα, όπως καθημερινό περπάτημα, παρακολούθηση της δίαιτας (περιορισμός στο αλάτι), αποφυγή καπνίσματος και αλκοόλ, μπορούν να κάνουν τη διαφορά στα συμπτώματα και στην ποιότητα ζωής.

Το **Enyaq iV** είναι το νέο ηλεκτρικό της **Skoda** με έως και 306 ίππους και αυτονομία 500 χιλιομέτρων

Το νέο Enyaq iV, ακόμα με χαρακτηριστικό καμουφλάζ, είναι το πρώτο μοντέλο παραγωγής της Skoda που είναι βασισμένο στη μεταβλητή πλατφόρμα ηλεκτροκίνητων οχημάτων MEB του Volkswagen Group. Η παραγωγή του θα ξεκινήσει στο τέλος του έτους, ενώ οι πωλήσεις του στις αρχές του 2021

Το πρώτο ηλεκτροκίνητο SUV της Skoda Auto έχει μήκος 4.648 χιλιοστά, πλάτος 1.877 χιλιοστά και ύψος 1.618 χιλιοστά. Το μεταξόνιο είναι 2.765 χιλιοστά, ενώ η χωρητικότητα αποσκευών 585 λίτρα. Στις εισαγωγικές εκδόσεις ένας κινητήρας τοποθετημένος πίσω δίνει κίνηση στους πίσω τροχούς. Οι πιο ισχυρές εκδόσεις διαθέτουν και έναν δεύτερο ηλεκτροκινητήρα, μπροστά.

Το βασικό μοντέλο είναι το Skoda Enyaq iV 50. Η μπαταρία ιόντων λιθίου έχει ονομαστική χωρητικότητα 55 kWh και ο πίσω ηλεκτροκινητήρας έχει ισχύ 109 kW (148 PS), προσφέροντας μέγιστη αυτονομία έως και 340 χλμ. Αυτή αυξάνεται μέχρι τα 390 χλμ. στο Enyaq iV 60 των 132 kW (179 PS), εξοπλισμένο με μπαταρία 62 kWh. Το Enyaq iV 80, με μετάδοση κίνησης στους πίσω τροχούς, παράγει 150 kW (204 PS) και έχει τη μεγαλύτερη αυτονομία, έως και 500 χλμ., στον κύκλο WLTP. Η μπαταρία του, των 82 kWh, χρησιμοποιείται επίσης από τις δύο εκδόσεις που είναι εφοδιασμένες με έναν δεύτερο ηλεκτρικό κινητήρα, τοποθετημένο εμπρός και συνεπώς με κίνηση σε όλους τους τροχούς: τα Enyaq iV 80X και Enyaq iV vRS, τα οποία παράγουν 195 kW (265 PS) και 225 kW (306 PS) αντίστοιχα. Το κορυφαίο μοντέλο της γκάμας επιταχύνει από 0 έως 100 χλμ./ώρα σε μόλις 6,2 δευτερόλεπτα και έχει μέγιστη ταχύτητα 180 χλμ./ώρα. Η μέγιστη αυτονομία και των δύο τετρακίνητων εκδόσεων φτάνει μέχρι τα 460 χλμ.

Nissan: Νέα έκδοση **e-NV200 XL Voltia**

Το ηλεκτρικό φορτηγό για αστικές μεταφορές, το e-NV200 XL Voltia, αποτελεί μια πολύ ευέλικτη μετατροπή του αξιόπιστου ηλεκτρικού φορτηγού Nissan e-NV200. Το νέο μοντέλο έχει ήδη επιλεχθεί ως το ιδανικό όχημα μηδενικών εκπομπών ρύπων, από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις αστικού εφοδιασμού και διανομών, σε όλη την Ευρώπη.

Το e-NV200 ενισχύει τη φήμη του ως του ιδανικού οχήματος για αστικές παραδόσεις, καθώς όλο και περισσότεροι διανομείς και κάτοικοι πόλεων εκτιμούν τη σχεδόν αθόρυβη λειτουργία του και τις μηδενικές εκπομπές ρύπων.

«Παρά τα αυστηρότερα πρότυπα εκπομπών και την περιορισμένη πρόσβαση στις πόλεις, η ζήτηση για παραδόσεις αγαθών δεν επιβραδύνεται. Οι επιχειρήσεις, μεγάλες και μικρές, πρέπει να παραμείνουν ανταγωνιστικές και να βρουν μια λύση για τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας τους» δήλωσε ο Manuel Burdiel, γενικός διευθυντής Πωλήσεων και Ανάπτυξης Επιχειρησιακών Δραστηριοτήτων LCV της Nissan Europe. Διευρύνοντας την ποικιλομορφία της γκάμας του e-NV200, το e-NV200 XL Voltia προσφέρει ένα συμπαγές αμάξωμα και μεγάλη χωρητικότητα φορτίου. Με χώρο φόρτωσης 8 τ.μ., το νέο μοντέλο επεκτείνει τον ανταγωνιστικό χώρο φόρτωσης του τυπικού e-NV200 κατά 90%. Αυτό επιτρέπει στις επιχειρήσεις να πραγματοποιούν λιγότερα δρομολόγια σε κάθε γύρο παράδοσης, βελτιστοποιώντας τις λειτουργίες τους και εξοικονομώντας χρόνο.

Ford Lease: Δυνατότητα απόκτησης επαγγελματικού οχήματος Ford από 172 ευρώ τον μήνα

Με την πρωτοποριακή για τα ελληνικά δεδομένα υπηρεσία λειτουργικής μίσθωσης οχημάτων Ford Lease, η Ford Motor Ελλάς συμπληρώνει ιδανικά το σύνολο των εξειδικευμένων προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρει τα τελευταία χρόνια στους Έλληνες καταναλωτές που επιθυμούν να αποκτήσουν εύκολα, γρήγορα, αλλά και με τους πιο ευνοϊκούς όρους, το νέο επαγγελματικό τους αυτοκίνητο.

Το καινοτόμο πρόγραμμα Ford Lease είναι διαθέσιμο για όλα τα επαγγελματικά οχήματα Ford και απευθύνεται τόσο σε επιχειρηματίες όσο και σε ελεύθερους επαγγελματίες.

Ανεξάρτητα, λοιπόν, από το μέγεθος και το είδος της επιχείρησής σας, η υπηρεσία Ford Lease έρχεται να υποστηρίξει όλες τις επαγγελματικές σας ανάγκες και απαιτήσεις με τον καλύτερο τρόπο και με τους πιο ευνοϊκούς όρους της αγοράς από το πρώτο κιόλας όχημα που θα επιλέξετε.

Και, πάνω απ' όλα, με σταθερό μίσθωμα!

Τα διαθέσιμα προγράμματα προσφέρουν μεταξύ άλλων σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως: προγραμματισμένη συντήρηση στο Επίσημο Δίκτυο Ford, μεικτή ασφάλιση οχήματος, τέλη κυκλοφορίας, παροχή αυτοκινήτου αντικατάστασης, κάρτα καυσαερίων, οδική βοήθεια, αντικατάσταση ελαστικών κάθε 40.000 χιλιόμετρα.

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ // ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

AUTO FREE SUNDAY

Το No1 free press για το αυτοκίνητο!

Πατάει γκάζι **κάθε μήνα** και κυκλοφορεί **δωρεάν** από το **δίκτυο διανομής** της **FREE SUNDAY**

Κάθε εβδομάδα η Free Sunday, σε συνεργασία με το εξειδικευμένο πάνω στο στοίχημα site www.betarades.gr, σας ενημερώνει διεξοδικά με μοναδικό στόχο το… ταμείο.

Betarades.gr

ΕΓΚΥΡΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΑΠΟ ΤΟ BETARADES.GR

Bundesliga: Η Επιστροφή!

Μετά από πολύ καιρό ένα κορυφαίο πρωτάθλημα επιστρέφει στη δράση. Ο λόγος φυσικά για την Bundesliga, που είναι η πρώτη top διοργάνωση που γύρισε στα γήπεδα. Αναμένεται μάλιστα να προσελκύσει μέχρι και 1 δισεκατομμύριο τηλεθεατές σε ολόκληρο τον κόσμο. Εκτός από την Bundesliga, στη Γερμανία ξεκινάει και η δεύτερη κατηγορία. Πρόκειται επίσης για ένα δυνατό πρωτάθλημα, που ενδιαφέρει και τους φίλους του Στοιχήματος. Συνεπώς, οι στοιχηματικές μας επιλογές αυτή την εβδομάδα εστιάζουν στη Γερμανία. Ωστόσο, δεν ξεχνάμε τη Λευκορωσία, που μας κράτησε συντροφιά στα δύσκολα. Έτσι, ξεχωρίσαμε συνολικά τρία ματς που θα αναλύσουμε παρακάτω.

Οι προτάσεις της ημέρας ξεκινάνε από τον αγώνα της Βέχεν με τη Στουτγκάρδη. Είναι η 26η αγωνιστική του πρωταθλήματος της δεύτερης κατηγορίας της Γερμανίας. Το παιχνίδι θα γίνει στις 14:30. Η Στουτγκάρδη είναι σαφώς ανώτερη ομάδα από τη σημερινή της αντίπαλο. Βρίσκεται στη δεύτερη θέση και παλεύει σκληρά για την απευθείας άνοδο στη μεγάλη κατηγορία. Συνεπώς, τέτοια ματς πρέπει να τα παίρνει. Ωστόσο, η επιστροφή μετά από τόσο μεγάλο διάστημα μας κάνει επιφυλακτικούς. Άλλωστε κανένα ματς δεν είναι εύκολο. Στον πρώτο γύρο, μάλιστα, η Στουτγκάρδη έχασε με 1-2 από τη Βέχεν. Έχει κάποια θέματα στην άμυνα η Στουτγκάρδη, αλλά επιθετικά παίζει ωραίο ποδόσφαιρο. Θα προσπαθήσει να πάρει τη νίκη απόψε.

Μεγάλη βαθμολογική ανάγκη όμως έχει και η Βέχεν. Οι γηπεδούχοι μάχονται για την παραμονή στην κατηγορία και έχουν πολύ δύσκολο έργο μπροστά τους. Αυτή τη στιγμή βρίσκονται στη 16η θέση, που οδηγεί στα μπαράζ παραμονής. Απέχουν μόλις έναν πόντο από τον απευθείας υποβιβασμό. Το βασικό πρόβλημα της Βέχεν εντοπίζεται στην άμυνα. Δέχεται εύκολα φάσεις και γκολ, έχοντας ήδη 43 γκολ παθητικό. Πριν από τη διακοπή είχε πάρει μεγάλο «διπλό» με 2-6 επί της Όσναμπρικ. Παρά το γεγονός ότι έχει θέματα αμυντικά, δεν κλείνεται πίσω. Αντίθετα, προσπαθεί να κάνει το παιχνίδι της και… ό,τι προκύψει. Θα δώσει μεγάλη μάχη και σε αυτό το ματς, έστω και σαν αουτσάιντερ.

Η Στουτγκάρδη έχει το πάνω χέρι για τη νίκη, αλλά το παιχνίδι κρύβει παγίδες. Είναι καλύτερο να περιμένουμε λίγο ακόμα και προς το παρόν να ασχοληθούμε με τα γκολ, όσον αφορά αυτές τις ομάδες. Όπως και στον πρώτο γύρο, περιμένουμε ένα παιχνίδι «ανοιχτό», με πολλές φάσεις. Βλέπουμε τη 2.Bundesliga να επιστρέφει με σκορ και θέαμα. Συνεπώς, καταλήγουμε στο Over 2.5 σε απόδοση 1.72.

«Καίγεται» η Μάιντς

Από τη δεύτερη κατηγορία της Γερμανίας μεταφερόμαστε στην πρώτη, τη μεγάλη Bundesliga. Στις 16:30 η Κολωνία υποδέχεται τη Μάιντς. Οι γηπεδούχοι ήταν σε καλή κατάσταση πριν από τη διακοπή. Μετρούσαν τρεις συνεχόμενες νίκες, πριν χάσουν από την Γκλάντμπαχ με 2-1. Όμως αυτό ήταν ένα πάρα πολύ απαιτητικό εκτός έδρας ματς και δεν αποτελεί… γκέλα για την Κολωνία η ήττα. Γενικά, έχει πραγματοποιήσει μέτρια πορεία στο πρωτάθλημα και βρίσκεται στη μέση του βαθμολογικού πίνακα. Δεν έχει ξεμπερδέψει με την παραμονή και πρέπει να προσέξει για να μην την πατήσει.

Από την άλλη, η Μάιντς ήταν σε μέτρια φόρμα πριν από δύο μήνες. Είχε δύο ματς αήττητη, με νίκη επί της Πάντερμπορν και ισοπαλία με τη Φορτούνα Ντίσελντορφ. Βέβαια, έχει βαθμολογικό πρόβλημα. Τη βρίσκουμε στη 15η θέση της κατάταξης, με 26 πόντους. Είναι στο +4 από τα μπαράζ παραμονής και στο +8 από τον απευθείας υποβιβασμό. Γίνεται αντιληπτό ότι δεν έχει τελειώσει η υπόθεση «παραμονή» για τη Μάιντς. Βέβαια, πρόκειται για μια καλή ομάδα, που, αν βελτιωθεί αμυντικά, λογικά δεν θα κινδυνεύσει. Έχει ικανούς παίκτες στο μεσοεπιθετικό κομμάτι και πρέπει να το εκμεταλλευτεί.

Τον Οκτώβριο η Μάιντς είχε κερδίσει με 3-1 την Κολωνία. Οι διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες δεν είναι μεγάλες. Οι φιλοξενούμενοι έχουν τα φόντα να πάρουν αποτέλεσμα και έχουν και μεγαλύτερο κίνητρο. Το Χ2 σε απόδοση 1.93 έχει αξία.

Οφείλει να αντιδράσει η Ντιναμό

Το πρόγραμμα της Κυριακής έχει και Λευκορωσία. Όπως αναφέρθηκε, είναι το πρωτάθλημα που μας κράτησε στα… δύσκολα. Έτσι, θα το τιμήσουμε με στοιχηματική επιλογή. Το ματς που μας απασχολεί είναι το Ντιναμό Μινσκ - Ισλόχ. Η Ντιναμό έχει μεγάλη ανάγκη τους βαθμούς. Είναι έναν πόντο πάνω από τα μπαράζ παραμονής και στο +6 από τον απευθείας υποβιβασμό. Δεν έχει μπει καλά στις οκτώ πρώτες αγωνιστικές και πρέπει να συνέλθει. Έχει την πρόσφατη παράδοση με το μέρος της απέναντι στην Ισλόχ. Είναι άλλωστε αήττητη στα επτά τελευταία μεταξύ τους παιχνίδια. Απόψε θα ψάξει μόνο τη νίκη.

Στην αντίπερα όχθη, η Ισλόχ έχει κάνει καλύτερο ξεκίνημα και έχει συγκεντρώσει έξι πόντους περισσότερους από την Ντιναμό. Εκτός έδρας, όμως, αντιμετωπίζει προβλήματα. Μετράει δύο συνεχόμενες ήττες μακριά από το «σπίτι» της, και μάλιστα εύκολες, από Ντιναμό Μπρεστ και Σαχτιόρ Σόλιγκορσκ. Η αδυναμία της εντοπίζεται κυρίως στην άμυνα. Η εστία της παραβιάζεται εύκολα, έχοντας δεχτεί ήδη 12 γκολ σε οκτώ ματς. Το… σώζει κάπως με την επίθεση, αλλά ειδικά εκτός έδρας αυτό δεν μπορεί να τη βοηθήσει.

Το ματς έχει σημασία και για τις δύο ομάδες. Παρ' όλα αυτά, και λόγω έδρας και λόγω βαθμολογίας, η Ντιναμό Μινσκ «καίγεται» περισσότερο. Μπορεί να αξιοποιήσει τα κενά της Ισλόχ στην άμυνα και να πάρει τη νίκη. Θεωρούμε ότι θα τα καταφέρει, εύκολα ή δύσκολα. Πάμε με τον «άσο» σε απόδοση 2.00.

Αυτές ήταν οι προτάσεις του Betarades.gr για μία ακόμη εβδομάδα. Εσείς μην ξεχνάτε ότι στο κορυφαίο ενημερωτικό site για το Στοίχημα μπορείτε να βρίσκετε επιλογές καθ' όλη τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, αλλά και τις υπόλοιπες ημέρες, όταν υπάρχει έντονη στοιχηματική δράση. Καλή τύχη σε ό,τι και αν επιλέξετε!

17/05

14:30	Βέχεν Βιζμπάντεν - Στουτγκάρδη	Over 2.5	1.72
16:30	Κολωνία - Μάιντς	Χ2	1.93
17:00	Ντιναμό Μινσκ - Ισλόχ	1	2.00

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ

FREE TIME

PLATFORMS PROJECT NET 2020 – ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η διεθνής έκθεση Platforms Project για όγδοη συνεχόμενη χρονιά έχει ως αντικείμενο την από κοινού αναζήτηση λύσεων σε σύγχρονα εικαστικά ερωτήματα και την ενδεικτική χαρτογράφηση της εικαστικής δράσης. Το Platforms Project δημιουργεί μια νέα άποψη στη θέαση της τέχνης, μέσω του διαδικτυακού art fair, του Platforms Project Net. Το Platforms Project Net θα δώσει την ευκαιρία στο ευρύ φιλότεχνο κοινό να έρθει σε επαφή με τα έργα και τους καλλιτέχνες των ομάδων μέσα από μια ψηφιακή έκθεση. Ο θεατής θα μπορεί να ζήσει μια νέα εμπειρία μπαίνοντας στη σελίδα του Platforms Project για 15 μέρες, από τις 14 έως τις 31 Μαΐου 2020.
https://platformsproject.com/

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΤΩΝ ΣΤΡΟΦΑΔΩΝ

Από την Τετάρτη 13 Μαΐου έχει ξεκινήσει η έκθεση των Robert McCabe - Κατερίνας Λυμπεροπούλου με τίτλο «Ο Τελευταίος Μοναχός των Στροφάδων» στο Μουσείο Μπενάκη. Κατά τη διάρκεια της προσωρινής αναστολής λειτουργίας των μουσείων το κοινό μπορεί να έχει μια εμπειρία της έκθεσης μέσα από μοναδικές λήψεις των έργων και του εκθεσιακού χώρου στον ιστότοπο του Μουσείου Μπενάκη στη σελίδα benaki.org/Strofades. Από το άνοιγμα των μουσείων και έως τις 13 Σεπτεμβρίου η έκθεση θα περιμένει το κοινό της στην Αίθουσα Σ. & Ε. Κωστοπούλου του Μουσείου Μπενάκη Ελληνικού Πολιτισμού. Η έκθεση αναφέρεται στην ιστορία ενός μοναστικού συγκροτήματος (καστρομονάστηρου), που έχει τις ρίζες του στον 13ο αιώνα. Αυτό το μοναδικής ιστορικής, αρχιτεκτονικής και πολιτισμικής σημασίας συγκρότημα δεσπόζει σε μια απομονωμένη γωνιά του Ιονίου, σε ένα μικρό νησάκι, μόλις το 1/3 ενός αεροδιαδρόμου: το νησί Σταμφάνη του συμπλέγματος των Στροφάδων.

ΣΤΟΥΣ ΛΕΙΨΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΡΚΙΟΥΣ Η ΕΚΠΟΜΠΗ «Η ΖΩΗ ΑΛΛΙΩΣ»

Οι Λειψοί μπορεί να βρίσκονται στη σκιά της Πάτμου, αλλά έχουν το δικό τους φανατικό κοινό. Ίσως γι' αυτό το μικρό αυτό νησί των Δωδεκανήσων έχει κρατήσει στην αγκαλιά του τόσους νέους να ζουν εκεί τον χειμώνα. Βλέπεις παντού παιδιά... να παίζουν, να αθλούνται, να γελούν. Αλλά και νέους ανθρώπους να δραστηριοποιούνται σε εποχικά επαγγέλματα αλλά και σε επαγγέλματα που δεν περιμένεις να βρεις σε ένα μικρό ακριτικό νησί.
«Λειψοί και Αρκιοί: Η πρεμία των πραγμάτων»
Ημερομηνία μετάδοσης: Σάββατο 16 Μαΐου, στις 16:50, στην ΕΡΤ1

ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥΣΕΙΩΝ

Ψηφιακές δράσεις και online εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά και οικογένειες προγραμματίζει το Μουσείο Τηλεπικοινωνιών του Ομίλου ΟΤΕ ενόψει της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων. Όλες οι δράσεις του μουσείου φέτος είναι εμπνευσμένες από το κεντρικό μήνυμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM) «Μουσεία για την ισότητα. Πολυμορφία και Κοινωνική Συνοχή». Γιορτάζοντας τη Διεθνή Ημέρα Μουσείων (18/5) αλλά και την Παγκόσμια Ημέρα Τηλεπικοινωνιών (17/5), το Μουσείο Τηλεπικοινωνιών προγραμματίζει μια σειρά από δράσεις που θα πραγματοποιηθούν από το Σάββατο 16 Μαΐου έως και τη Δευτέρα 18 Μαΐου.
https://www.otegroupmuseum.gr/portal
https://www.otegroupmuseum.gr/portal/educational_programs

ΤΙ, ΠΟΙΟΣ, ΠΟΥ, ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ...

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ

*Η **Κάια Γκέρμπερ** φωτογραφίζεται στη Νεμέα*

Το νεαρό μοντέλο –κόρη της θρυλικής Σίντι Κρόφορντ– Κάια Γκέρμπερ φωτογραφίζεται στον Ναό του Δία στη Νεμέα για το τεύχος Ιουνίου της βρετανικής «Vogue».

Στα 18 της η Κάια έχει επιτύχει πολλά. Συμμετέχει σε κάθε fashion show μεγάλων οίκων μόδας, έχει πάνω από 5,5 εκατομμύρια followers στο Instagram και φιλοξενείται ήδη στις σελίδες κορυφαίων περιοδικών μόδας.

Λίγες ημέρες πριν από την καραντίνα βρέθηκε στην Ελλάδα για να φωτογραφηθεί για το τεύχος Ιουνίου της βρετανικής «Vogue». Ο χώρος που επιλέχθηκε ήταν το Ιερό του Δία στη Νεμέα και η Κάια πόζαρε σαν άλλη «Ελληνίδα θεά».

Φορώντας δημιουργίες Hermès, Burberry, Alexander McQueen, Dolce & Gabbana, Donatella Versace, Ralph Lauren, Saint Laurent και Miu Miu δημιούργησε την εικόνα της «πανίσχυρης Αφροδίτης» που είχαν στο μυαλό τους οι συντάκτες της «Vogue». «Φωτογραφημένη στην αρχαία Κόρινθο, στην Ελλάδα, ποια θα ήταν καλύτερη από την Κάια Γκέρμπερ να παίξει μια μοντέρνα Ελληνίδα θεά, να δείξει τους πιο εντυπωσιακούς τρόπους της σεζόν να αγκαλιάσει το σέξι;» έγραψε η βρετανική «Vogue» στην ανάρτησή της στο Instagram.

*Η **Ντακότα Τζόνσον** αποκαλύπτει ότι πάσχει από κατάθλιψη*

Δεν είναι λίγοι οι λαμπεροί καλλιτέχνες του Χόλιγουντ που κατά καιρούς έχουν αποκαλύψει ότι είχαν ή έχουν κατάθλιψη, θέλοντας να απενοχοποιήσουν ένα τόσο λεπτό ζήτημα για πολλούς. Ανάμεσά τους και η ταλαντούχα ηθοποιός Ντακότα Τζόνσον, η οποία σε πρόσφατη συνέντευξή της αποκάλυψε για πρώτη φορά ότι πάσχει από κατάθλιψη από την εφηβεία και πιο συγκεκριμένα από τότε που ήταν 14 χρονών.

Η 30χρονη ηθοποιός μίλησε ανοιχτά για την εμπειρία της και αποκάλυψε ότι ζήτησε βοήθεια από ειδικό κι έτσι σήμερα μπορεί να διαχειριστεί καλύτερα τα συναισθήματά της.

«Έχω μάθει να βρίσκω το όμορφο γύρω μου. Μπορεί να έχω πολυσύνθετη σκέψη, αλλά δεν με καταβάλλει αυτό. Είναι δικό μου πρόβλημα και δεν το φορτώνω σε κανέναν άλλον» δήλωσε η όμορφη ηθοποιός.

***Ριάνα:** Ανακηρύχθηκε η πιο πλούσια τραγουδίστρια στη Μ. Βρετανία*

Η Ριάνα ανακηρύχθηκε η πιο πλούσια τραγουδίστρια στη Μεγάλη Βρετανία και μάλιστα η περιουσία της εκτιμάται στις 468 εκατ. λίρες. Η ίδια ζει μόνιμα στο Λονδίνο και το 2019 ανακηρύχθηκε, αυτή τη φορά από το περιοδικό «Forbes», ως η πιο πλούσια τραγουδίστρια στον κόσμο.

Η ποπ σταρ σε αυτή της τη νέα διάκριση άφησε πίσω της σπουδαία ονόματα της βρετανικής μουσικής βιομηχανίας, όπως ο Έλτον Τζον και ο Μικ Τζάγκερ. Η διάσημη τραγουδίστρια, πέρα από δημιουργός κομματιών και ερμηνεύτρια, έχει τη δική της εταιρεία ειδών μακιγιάζ και εσωρούχων, ενώ είναι η πρώτη Αφροαμερικανή που βρίσκεται στα νιάτα ενός οίκου ειδών πολυτελείας. Το fan club της έχει εκατομμύρια μέλη παγκοσμίως και η φήμη της μεγαλώνει χρόνο με τον χρόνο.

Γιώργος Μυζάλης

«Γράφω όποτε πνίγομαι από αυτά που μου συμβαίνουν»

ΣΤΗΝ ΝΤΕΠΥ ΚΟΥΡΕΛΛΟΥ

Ο Γιώργος Μυζάλης (μουσικολόγος, μουσικοκριτικός, δημοσιογράφος) μας παρουσιάζει ένα υπέροχο τραγούδι για το πιο ιερό πρόσωπο της ζωής και της ύπαρξής μας, τη μάνα. Ιδανικός συνοδοιπόρος ο Γιώργος Νταλάρας, αποδίδει με ξεχωριστή ευαισθησία τους στίχους και τη μελωδία του τραγουδιού.

Το τραγούδι κυκλοφόρησε την Κυριακή 10 Μαΐου, την ημέρα της Γιορτής της Μητέρας, και εκφράζει και επικοινωνεί την καθημερινή αγάπη προς το πιο σημαντικό πρόσωπο στις ζωές όλων μας. Ο δημιουργός μάς εξηγεί γιατί αφορά όλες τις μάνες.

Εκμυστηρευτείτε μας το παρασκήνιο της «Μάνας», του τραγουδιού σε δική σας μουσική και στίχους που ερμηνεύει ο Γιώργος Νταλάρας.

Δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο παρασκήνιο. Έχασα τη μητέρα μου πριν από εφτά χρόνια. Δύο χρόνια μετά τον χαμό της έπρεπε να «κλείσω την πληγή». Έτσι, ένα άυπνο βράδυ, τον Μάιο του 2015, έγραψα αυτό το τραγούδι. Για πέντε χρόνια πότε «ταξίδευε» μεταξύ φίλων, πότε ξαπόσταινε στο συρτάρι. Ο γενναιόδωρος Γιώργος Νταλάρας το αγάπησε από την πρώτη στιγμή και θέλησε να το πει, όταν θα αποφάσιζα να το κυκλοφορήσω. Αυτό πήρε περίπου τρία χρόνια. Και να! Δεν είναι φοβερό; Έχετε αναλογιστεί την πορεία που έχουν τα τραγούδια πριν από την ημερομηνία κυκλοφορίας τους για το ευρύ κοινό;

Επομένως, το τραγούδι μιλάει για τη δική σας μάνα;

Το τραγούδι μιλάει για όλες τις μανάδες του κόσμου. Μπορεί να έχει κάποια «μυστικά συστατικά» που ακουμπούν τη δική μου προσωπική ιστορία και σχέση με τη Μαρίνα, τη μάνα μου, ωστόσο οι ιστορίες των ανθρώπων όλων μπλέκονται και μοιάζουν. Η δική μου μητέρα δεν ζει πια, αλλά το τραγούδι δεν είναι μόνο τραγούδι θρηνητικό ή του αποχαιρετισμού. Λαμβάνω μηνύματα ανθρώπων που αναφέρουν ότι κινητοποιήθηκαν στο άκουσμά του: πήγαν, αγκάλιασαν τη μάνα τους, που την έχουν ακόμα, της έδωσαν ένα φιλί, εκτίμησαν την παρουσία της, της έκαναν παρέα. Κι αυτό είναι οπωσδήποτε το καλύτερο κομπλιμέντο. Το πιο συγκινητικό.

Πώς προέκυψε η συνεργασία με τον Γιώργο Νταλάρα;

Στο περιθώριο μιας συνέντευξης ζήτησα την άδειά του να του στείλω ένα τραγούδι. Το έκανα. Το άκουσε και του άρεσε. Δέχτηκε. Τόσο απλά. Ήταν, άλλωστε, δίχως να το ξέρει, ο αγαπημένος τραγουδιστής της μητέρας μου. Και ήταν εκείνη που με έκανε να τον αγαπήσω τόσο πολύ κι εγώ.

Είστε μουσικολόγος. Η στιχουργία πώς προέκυψε στη ζωή σας;

Η στιχουργία ήρθε σαν ανάγκη έκφρασης. Δεν γράφω για να μελοποιηθώ, παρ' ότι συνήθως γράφω έμμετρα. Γράφω όποτε πνίγομαι από αυτά που μου συμβαίνουν. Όταν νιώθω ότι όλοι οι άλλοι τρόποι έκφρασης είναι αναποτελεσματικοί.

Ο στίχος ή η μουσική έχει μεγαλύτερη «δύναμη»;

Όποτε δέχομαι αυτή την ερώτηση, απαντώ με μια φράση του Οδυσσέα Ιωάννου που θεωρώ ολόσωστη: «Το τραγούδι δεν επιμερίζεται». Την ίδια σπουδαιότητα έχουν όλα τα συστατικά του.

Πείτε μας τον στίχο που σας αντιπροσωπεύει.

Πολλοί είναι αυτοί οι στίχοι. Θα σας πω τον πρώτο που μου έρχεται στο μυαλό και θα πάρω και πάλι βοήθεια από τον Οδυσσέα: «Όσοι δεν τα παράτησαν στη μέση με ένα μόνο πέταξαν φτερό».

Κατά τη διάρκεια της μαζικής καραντίνας ο κόσμος κατάφερε να συμμορφωθεί με τις οδηγίες βλέποντας ταινίες, σειρές και ακούγοντας μουσική. Ωστόσο, οι άνθρωποι της τέχνης αρχικά είχαν εξαιρεθεί από το έκτακτο επίδομα. Ένα σχόλιο;

Η τέχνη είναι λόγος να υπάρχεις. Τι να την κάνεις μια ζωή χωρίς τέχνη; Εκείνη δίνει νόημα, παρηγοριά, συμπαράσταση, παρέα, φροντίδα, νοιάξιμο, θεραπεία και κίνητρο για κάθε επόμενη μέρα. Χωρίς την τέχνη είμαστε χαμένοι.

INFO

«Μάνα»
Ερμηνεία: Γιώργος Νταλάρας
Μουσική – στίχοι: Γιώργος Μυζάλης
Βιολί: Μάριος Παπούλιας
Ενορχήστρωση, μπάσο, κρουστά, ηλεκτρικές και ακουστικές κιθάρες: Κώστας Παρίσσης
Ηχοληψία – μίξη: Κώστας Παρίσσης
Master: Κώστας Παρίσσης
Οι ηχογραφήσεις έγιναν στο Studio Praxis τους μήνες Φεβρουάριο-Μάρτιο 2020.
Η επιμέλεια παραγωγής είναι του Κώστα Παρίσση.
Παραγωγή: Γιώργος Μυζάλης
Κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μετρονόμος του Θανάση Συλιβού.

Η τέχνη είναι λόγος να υπάρχεις. Τι να την κάνεις μια ζωή χωρίς τέχνη; Εκείνη δίνει νόημα, παρηγοριά, συμπαράσταση, παρέα, φροντίδα, νοιάξιμο, θεραπεία και κίνητρο για κάθε επόμενη μέρα. Χωρίς την τέχνη είμαστε χαμένοι.

Μικροί και μεγάλοι διαβάζουμε

Σύντομη ιστορία της δυτικής σκέψης, Stephen Trombley, **εκδ. Κέδρος**

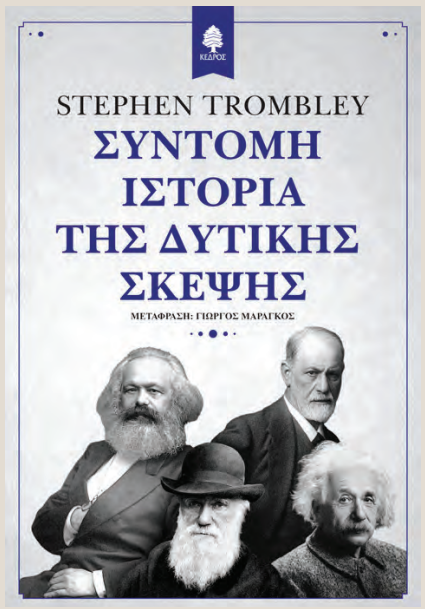

Στη «Σύντομη ιστορία της δυτικής σκέψης» παρουσιάζονται οι σημαντικότερες ιδέες Δυτικών διανοητών, που αναπτύχθηκαν στη διάρκεια της εξέλιξης της ανθρωπότητας. Ο Stephen Trombley αναλύει τη ζωή και το έργο των σπουδαιότερων διανοητών. Η αφήγηση ξεκινάει από τους φιλοσόφους της κλασικής αρχαιότητας και καταλήγει στους σύγχρονους στοχαστές. Εξετάζονται: οι χριστιανοί σχολαστικοί θεολόγοι του Μεσαίωνα, οι μεγάλοι φιλόσοφοι του Διαφωτισμού, οι Γερμανοί ιδεαλιστές από τον Καντ ως τον Χέγκελ, οι ωφελιμιστές Μπένθαμ και Μιλ, ο Περς, ο Τζέιμς και οι Αμερικανοί πραγματιστές, οι αναλυτικοί φιλόσοφοι Ράσελ, Μουρ και Βιτγκενστάιν, ο Σοσίρ και οι στρουκτουραλιστές, ο Μπαρτ, ο Φουκό και οι μεταστρουκτουραλιστές και, τέλος, οι τέσσερις στοχαστές που διαμόρφωσαν τον σύγχρονο κόσμο μας: ο φυσιοδίφης Κάρολος Δαρβίνος με τη θεωρία της εξέλιξης, ο φιλόσοφος, ιστορικός και πολιτικός θεωρητικός Καρλ Μαρξ, ο Ζίγκμουντ Φρόυντ, ο πατέρας της ψυχανάλυσης, και ο Άλμπερτ Αϊνστάιν, ιδρυτής της μετανευτώνειας φυσικής. Ένα απόσταγμα της ιστορίας της διανόησης που καλύπτει δυόμισι χιλιετίες.

Παίζουμε;, Σοφία Πανίδου, εικονογράφηση: Ντανιέλα Σταματιάδη, **εκδ. Παπαδόπουλος**

Η συγγραφέας Σοφία Πανίδου μετά το συγκινητικό και πρωτότυπο βιβλίο της «Ζαχρά και Νικόλας», που κέρδισε το 2019 Βραβείο IBBY από τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου στην κατηγορία εικονοβιβλίου (Picture Book), επιστρέφει με μια νέα ιστορία που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαδόπουλος, η οποία σίγουρα θα συζητηθεί από μικρούς και μεγάλους.
Ο μικρούλης Πυξ προσγειώνεται σε μια παιδική χαρά στη Γη για να παίξει με τα άλλα παιδιά. Τι παιχνίδια όμως προτιμάει, τον ρωτούν τα παιδιά, κοριτσίστικα ή αγορίστικα; Και του εξηγούν ότι το ποδόσφαιρο είναι μόνο για αγόρια, οικογένεια παίζουν μόνο τα κορίτσια, τα αγόρια είναι πιο γρήγορα στο τρέξιμο και δεν κλαίνε, ενώ τα κορίτσια παίζουν ήσυχα. Η πραγματικότητα που βλέπει όμως ο Πυξ στην παιδική χαρά είναι τελείως διαφορετική από αυτή που ακούει: τα παιδιά, σε αντίθεση με τα λόγια που έχουν ακούσει από τους μεγάλους, παίζουν ελεύθερα, μακριά από διαχωρισμούς και στερεότυπα.
Η ιδιαίτερη εικονογράφηση της Ντανιέλας Σταματιάδη συμπληρώνει μοναδικά το λιτό κείμενο της Σοφίας Πανίδου, ζωντανεύοντας τον παιδικό μικρόκοσμο και αναδεικνύοντας την απλότητα και την ειλικρίνειά του.

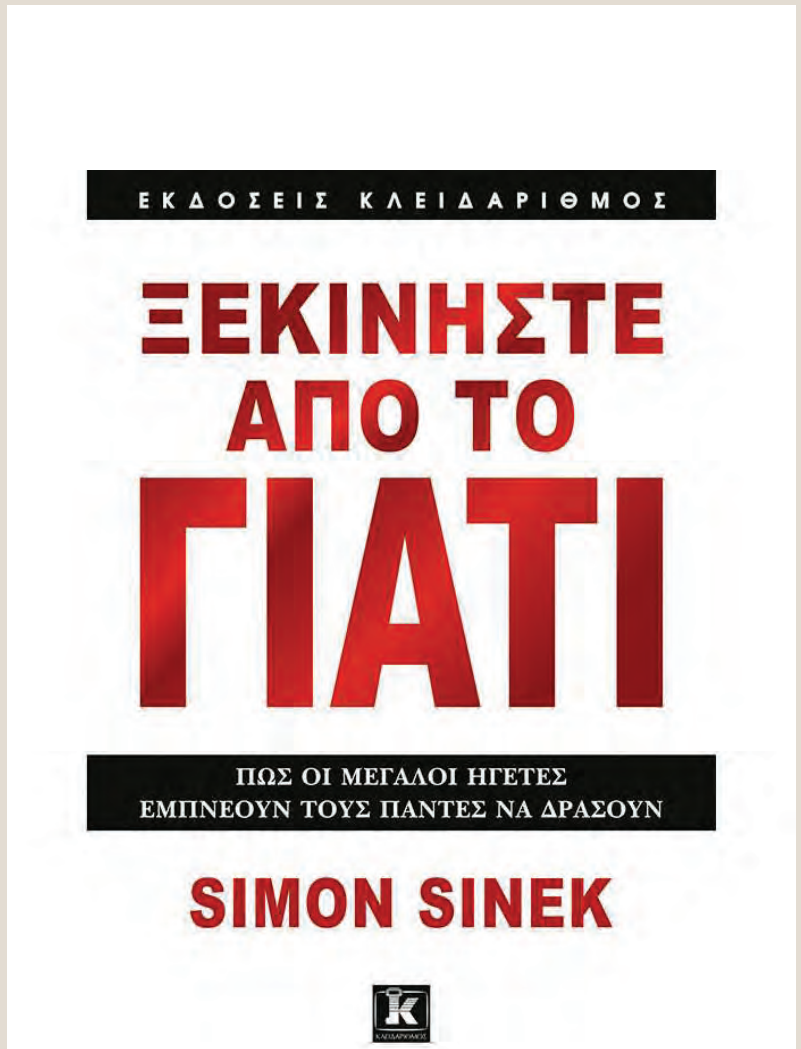

Ξεκινήστε από το Γιατί, Simon Sinek, **εκδ. Κλειδάριθμος**

Ο Σάιμον Σίνεκ ηγείται ενός κινήματος που έχει στόχο να οικοδομήσει έναν κόσμο στον οποίο οι περισσότεροι από εμάς θα αντλούμε έμπνευση από τη δουλειά που κάνουμε. Εκατομμύρια άνθρωποι έχουν ήδη παρακολουθήσει την ομιλία του στο TED.com για το πόσο σημαντικό είναι να γνωρίζουμε τον λόγο για τον οποίο κάνουμε ό,τι κάνουμε. Στο βιβλίο του «Ξεκινήστε από το Γιατί» ο Σίνεκ πηγαίνει αυτή την ιδέα ακόμα παραπέρα. Κάθε άτομο ή εταιρεία μπορεί να εξηγήσει τι κάνει. Ορισμένοι μπορούν να εξηγήσουν σε τι διαφέρουν ή είναι καλύτεροι, αλλά ελάχιστοι μπορούν να εκφράσουν με σαφήνεια το γιατί. Το ΓΙΑΤΙ δεν έχει να κάνει με τα χρήματα ή το κέρδος – αυτά είναι αποτελέσματα. Το ΓΙΑΤΙ είναι αυτό που εμπνέει εμάς και όσους βρίσκονται γύρω μας.
Από τον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ μέχρι τον Στιβ Τζομπς και τους αδελφούς Ράιτ, οι ηγέτες που εμπνέουν τους ανθρώπους σκέφτονται, ενεργούν και επικοινωνούν με τον ίδιο ακριβώς τρόπο – σε πλήρη αντίθεση με αυτό που κάνουν οι υπόλοιποι. Αντλώντας από ένα ευρύ φάσμα ιστοριών βγαλμένων από τη ζωή, ο Σίνεκ περιγράφει σε αυτό το βιβλίο το πλαίσιο με βάση το οποίο μπορεί να οικοδομηθεί μια εταιρεία, να οργανωθεί ένα κίνημα ή να εμπνευστούν οι άνθρωποι.
Όλα ξεκινούν από το ΓΙΑΤΙ!

Πες μας, παππού… Πώς πήγαμε στο φεγγάρι, Διονύσης Π. Σιμόπουλος, **εκδ. Μεταίχμιο**

Με απλό και κατανοητό τρόπο ο γνωστός Έλληνας αστροφυσικός Διονύσης Σιμόπουλος (επίτιμος διευθυντής του Ευγενίδειου Πλανηταρίου) βοηθάει τα παιδιά να παρακολουθήσουν την προσπάθεια του ανθρώπου για την κατάκτηση του διαστήματος: την εξέλιξη των πτητικών μηχανών, τις διαστημικές αποστολές, τον πρώτο άνθρωπο στη Σελήνη, την ομορφιά του φυσικού δορυφόρου της Γης και τον μελλοντικό αποικισμό του. Το κείμενο πλαισιώνεται από ευχάριστη εικονογράφηση και φωτογραφικό υλικό.

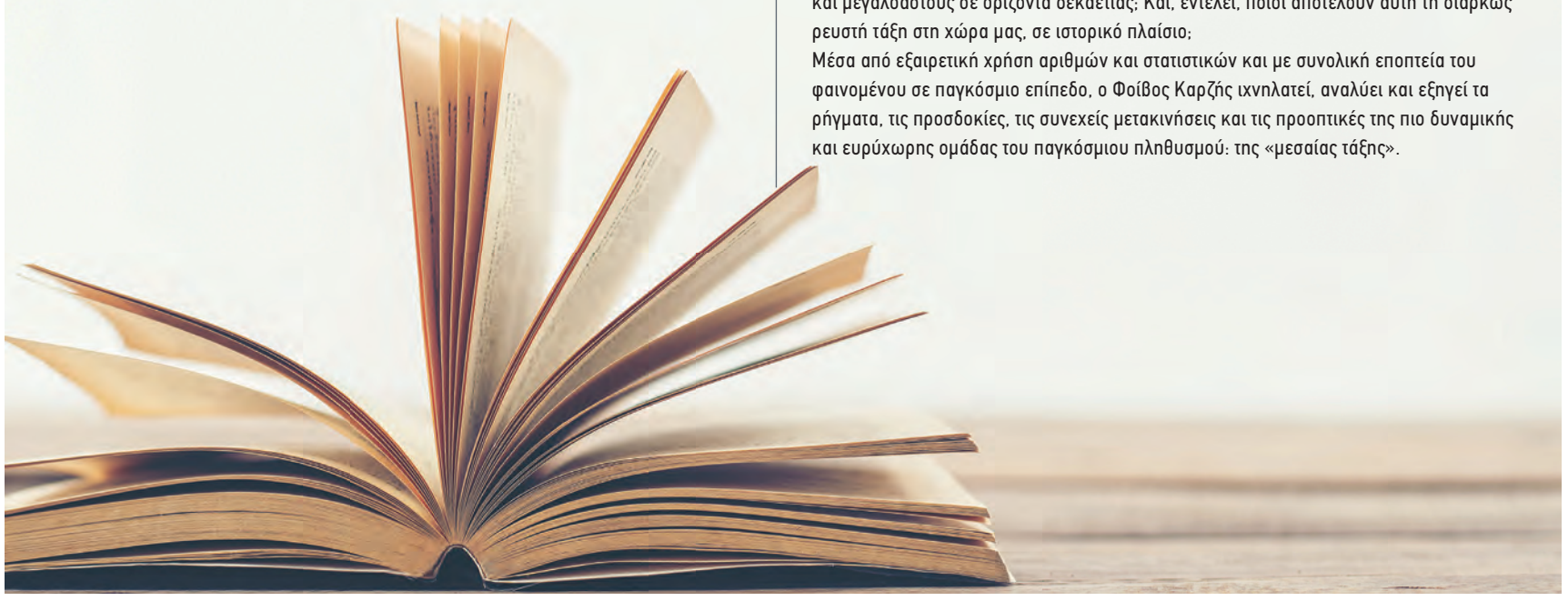

Κάθε σύμπτωση έχει ψυχή, Fabio Stassi, **εκδ. Ίκαρος**

Άνεργος καθηγητής και αναγνώστης όσο λίγοι, ο Βίντσε Κόρσο σκαρφίζεται ένα καινούργιο για εκείνον επάγγελμα, αυτό του βιβλιοθεραπευτή. Νοικιάζει μια σοφίτα στο κέντρο της Ρώμης, όπου δέχεται τους ασθενείς του, και βρίσκει γι΄ αυτούς το κατάλληλο βιβλίο που θα απαλύνει τον ψυχικό αλλά –γιατί όχι;– και τον σωματικό τους πόνο. Μια μέρα τον επισκέπτεται η εξηντάχρονη Τζοβάνα. Ο αδερφός της, σινολόγος με πάθος για τις ξένες γλώσσες, αδηφάγος αναγνώστης και συλλέκτης βιβλίων, πάσχει από Αλτσχάιμερ και επαναλαμβάνει εμμονικά μερικές σκόρπιες, ασυνάρτητες φράσεις. Η γυναίκα είναι σίγουρη πως οι φράσεις αυτές ανήκουν σε κάποιο βιβλίο που, αν βρεθεί, μπορεί να βοηθήσει τον αδερφό της. Ο Κόρσο ξεκινά την αναζήτησή του ανάμεσα σε καινούργιους χώρους, ανθρώπους και διαδρομές της πόλης και της λογοτεχνίας, με ένα ερώτημα να ταλανίζει το μυαλό του: αν έχανε τα πάντα και μπορούσε να διασώσει μόνο μία ανάμνηση, ποια θα ήταν αυτή;
Ένα καταιγιστικό μυθιστόρημα για τη μνήμη, τη σημασία των αναμνήσεων, την αναζήτηση της διαχωριστικής γραμμής ανάμεσα στη Βαβέλ της πραγματικότητας και της λογοτεχνίας.

Το μεσαίο κενό – Η ακμή και η κρίση της μεσαίας τάξης στην Ελλάδα και τον κόσμο, Φοίβος Καρζής, **εκδ. Παπαδόπουλος**

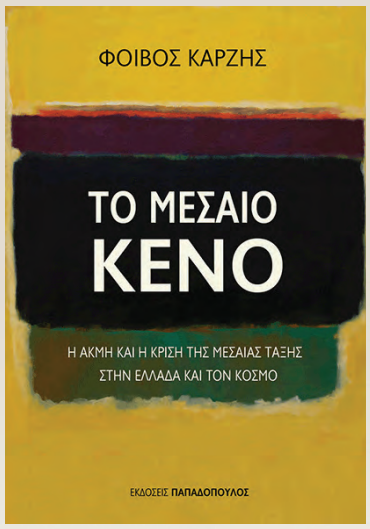

Πώς εξηγείται η πτώση της δύναμης της μεσαίας τάξης στον σύγχρονο δυτικό κόσμο και, παράλληλα, η άνοδός της στις αναπτυσσόμενες χώρες; Τι οδήγησε στη συντριβή των αμερικανικών νοικοκυριών ανάμεσα στις συμπληγάδες πέτρες της φτώχειας και της εκτόξευσης του πλούτου των ανώτερων οικονομικών στρωμάτων; Τι σημαίνει για την Ευρώπη και τη Δύση το ρήγμα ανάμεσα στην άλλοτε προνομιούχα μεσαία τάξη και στους ιστορικούς πολιτικούς της εκπροσώπους; Πώς άνθησε ένα καπιταλιστικό φαινόμενο –η ανάδυση των μεσοστρωμάτων– σ΄ ένα κομμουνιστικό καθεστώς όπως αυτό της Κίνας; Η ανάδυση μιας μεσαίας τάξης οδηγεί, τελικά, σε κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, όπως πολλοί θεωρούν αυτονόητο; Η περίπτωση της Ρωσίας, δυστυχώς, υποδεικνύει πως κάτι τέτοιο δεν ισχύει πάντα.
Και στην Ελλάδα, τι γίνεται; Πώς αποτυπώνεται η αποδυνάμωση της άλλοτε ανθούσας μεσαίας τάξης, ειδικά κατά την περίοδο της κρίσης; Τι περιμένει μικροαστούς, μεσοαστούς και μεγαλοαστούς σε ορίζοντα δεκαετίας; Και, εντέλει, ποιοι αποτελούν αυτή τη διαρκώς ρευστή τάξη στη χώρα μας, σε ιστορικό πλαίσιο;
Μέσα από εξαιρετική χρήση αριθμών και στατιστικών και με συνολική εποπτεία του φαινομένου σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Φοίβος Καρζής ιχνηλατεί, αναλύει και εξηγεί τα ρήγματα, τις προσδοκίες, τις συνεχείς μετακινήσεις και τις προοπτικές της πιο δυναμικής και ευρύχωρης ομάδας του παγκόσμιου πληθυσμού: της «μεσαίας τάξης».

Beauty TIPS

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΑΣΚΑΡΗ

Καταπολεμήστε την κυτταρίτιδα

Ανεξάρτητα από την ηλικία και το βάρος, η κυτταρίτιδα είναι παρούσα. Η σωστή διατροφή σε συνδυασμό με την άσκηση μπορεί να βελτιώσει την εμφάνιση της προβληματικής περιοχής.

1. Νερό: Παρόλο που τεχνικά δεν αποτελεί τροφή, το νερό έχει την πιο σημαντική επίδραση στη μείωση της κυτταρίτιδας. Η σωστή ενυδάτωση είναι απαραίτητη για να έχετε υγιές δέρμα, το οποίο επηρεάζει και την κυτταρίτιδα. Τα λιποκύτταρα είναι πιο εμφανή κάτω από ένα αφυδατωμένο δέρμα, οπότε η κατανάλωση νερού καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας θα βελτιώσει την εμφάνιση των προβληματικών περιοχών. Τροφές με υψηλή περιεκτικότητα σε νερό, όπως καρπούζι, σταφύλια, ντομάτες, αγγούρια, θα σας βοηθήσουν επίσης.

2. Απαραίτητα λιπαρά οξέα: Τροφές με υψηλή περιεκτικότητα σε Ω3 και Ω6 λιπαρά οξέα μπορούν να βελτιώσουν τις προβληματικές περιοχές. Σολομός, σαρδέλες, ελιές και καρύδια είναι εξαιρετικές πηγές.

3. Ακόρεστα λίπη: Μονοακόρεστα και πολυακόρεστα λίπη έχουν ευεργετική επίδραση στην υγεία της επιδερμίδας. Τροφές με τέτοιου είδους λίπη θα βελτιώσουν το δέρμα σας και θα συμβάλουν στη μείωση της κυτταρίτιδας. Επιλέξτε αβοκάντο, ελαιόλαδο, ψάρια και ξηρούς καρπούς.

4. Άπαχες πρωτεΐνες: Οι άπαχες πρωτεΐνες βοηθούν στην αύξηση του κορεσμού και σας βοηθούν με αυτόν τον τρόπο να καταναλώνετε λιγότερες θερμίδες. Ως αποτέλεσμα, έχετε λιγότερα λιποκύτταρα και λιγότερη κυτταρίτιδα. Καλές πηγές είναι τα ψάρια και τα θαλασσινά, τα καρύδια, το άπαχο κρέας, όπως και το κοτόπουλο και η γαλοπούλα.

5. Δημητριακά ολικής άλεσης: Παρέχουν βιταμίνες και φυτικές ίνες. Επιλέξτε ολικής άλεσης ψωμί και δημητριακά, καφέ ρύζι και ζυμαρικά ολικής άλεσης. Η κινόα είναι μια καλή επιλογή επίσης.

6. Φρούτα: Τα φρούτα είναι απαραίτητα σε όλες τις δίαιτες, γιατί παρέχουν βιταμίνες και φυτικές ίνες. Τα περισσότερα φρούτα είναι πλούσια σε νερό και χαμηλά σε θερμίδες. Η μπανάνα και η παπάγια, σύμφωνα με κάποιες μελέτες, βοηθούν στην πρόληψη της κυτταρίτιδας, επειδή έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε κάλιο. Το κάλιο μειώνει την κατακράτηση νερού και αυξάνει τη λεμφική κυκλοφορία. Τα βατόμουρα είναι επίσης ευεργετικά.

7. Λαχανικά: Χαμηλά σε θερμίδες, υψηλά σε νερό και θρεπτικά συστατικά, ενδείκνυνται για τον έλεγχο του βάρους σας. Τα σπαράγγια είναι ιδανικά για την καταπολέμηση της κυτταρίτιδας λόγω του φολικού οξέος που περιέχουν.

8. Φυτικές πρωτεΐνες: Είναι ευεργετικές για την κυτταρίτιδα. Δοκιμάστε όσπρια, φασολάκια και αρακά, κινόα και πλιγούρι.

9. Τροφές υψηλές σε βιταμίνη C: Η βιταμίνη C βοηθά στην αύξηση του κολλαγόνου. Επιλέξτε πορτοκάλια, λεμόνια και ανανά.

10. Πράσινα λαχανικά: Το σπανάκι και το λάχανο βοηθούν στην ενυδάτωση και στην ελαστικότητα του δέρματος.

Μερίδες: 4
Χρόνος μαγειρέματος: 30 λεπτά
Βαθμός δυσκολίας: εύκολο

*Η Abir Wazzan γεννήθηκε στον Λίβανο και μεγάλωσε στη Σαουδική Αραβία και στην Κύπρο. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες και Ψυχολογία και ασχολήθηκε με τη μαγειρική στα 25 της, ενώ μέχρι τότε δεν είχε μαγειρέψει ποτέ. Από τότε μέχρι σήμερα ανακατεύει κουζίνες του κόσμου και παρουσιάζει δικές της συνταγές και μενού. Το 2017 ήταν στους 50 του «Master Chef».
Instagram: abirwazzan,
Facebook: AbirWazzan

Μαργαρίτα λεμονιού με κοτόπουλο

ΤΗΣ ABIR WAZZAN*

Εκτέλεση

• Πασπαλίζουμε τα φιλέτα με αλάτι και πιπέρι και από τις δύο πλευρές. Σε ένα τηγάνι με χοντρό πάτο βάζουμε το λάδι σε μέτρια προς δυνατή φωτιά. Όταν ζεσταθεί, βάζουμε το κοτόπουλο μαζί με το θυμάρι και σοτάρουμε για περίπου 6 λεπτά από κάθε πλευρά ή μέχρι να πάρει χρώμα. Βγάζουμε το κοτόπουλο και το αφήνουμε σε ένα πιάτο στην άκρη γι' αργότερα.

• Χαμηλώνουμε τη φωτιά σε μέτρια, ρίχνουμε στο τηγάνι την τεκίλα και με ένα σύρμα βοηθάμε το υγρό να ξεκολλήσει ό,τι έχει μείνει στον πάτο από το κοτόπουλο. Όταν εξατμιστεί το αλκοόλ, ρίχνουμε το κρεμμύδι, το σκόρδο και το μπούκοβο και σοτάρουμε μέχρι να μαλακώσει το κρεμμύδι. Στη συνέχεια ρίχνουμε το λεμόνι κι έπειτα τον ζωμό και αφήνουμε να βράσουν σε μέτρια φωτιά μέχρι να μείνει το 1/3 από τα υγρά. Προσθέτουμε το βούτυρο και ανακατεύουμε μέχρι να λιώσει. Βγάζουμε το τηγάνι από τη φωτιά, ρίχνουμε την κρέμα γάλακτος και ανακατεύουμε. Ρίχνουμε στο μείγμα το κοτόπουλο, διορθώνουμε το αλάτι και το πιπέρι, ξαναβάζουμε το τηγάνι στη φωτιά και αφήνουμε για περίπου 30 δευτερόλεπτα με ένα λεπτό (δεν θέλουμε να βράσει το μείγμα, για να μη μας κόψει η κρέμα).

• Βγάζουμε το τηγάνι από τη φωτιά και πασπαλίζουμε με το κόλιαντρο. Σερβίρουμε με λαχανικά στον ατμό.

Υλικά

- 4 φιλέτα κοτόπουλου
- 2 κ.σ. ελαιόλαδο
- 2 κλωνάρια θυμάρι
- 1/4 φλιτζάνι κίτρινη τεκίλα
- 1/3 φλιτζάνι ψιλοκομμένο κρεμμύδι
- 1 κ.σ. σκόρδο λιωμένο
- 1/2 κ.γλ. μπούκοβο γλυκό
- 1 φλιτζάνι ζωμός κότας
- 2 κ.σ. χυμός λεμονιού
- 2 κ.σ. βούτυρο
- 1/4 φλιτζάνι κρέμα γάλακτος
- 2 κ.σ. ψιλοκομμένο κόλιαντρο
- αλάτι - πιπέρι

ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΑΠΟ ΤΟ

kafsoxilio.gr

12€

1 σακί κάρβουνα 10kg
1 σακούλα προσάναμμα
1 προσάναμμα κύβων

- **ΜΕΓΑΛΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑ**
- **ΧΩΡΙΣ ΤΡΙΜΜΑ**
- **ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΥΣΗΣ**

ΤΗΛ. ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ
210.3466996

ΔΩΡΕΑΝ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΣΑΣ